

UKLASSIFICERET



Evt. stregkode

HRN 312-011

**UNIFORMSBESTEMMELSER  
FOR  
HÆREN  
(UBH)**

UKLASSIFICERET





## AUTORISATION

**1. Gyldighedsområde**  
Nærværende bestemmelser

**HRN 312-011**  
**"Uniformsbestemmelser for hæren"**

(Forkortet titel: UBH) autoriseres hermed som gældende for hærens personel samt for personel ved andre myndigheder, der bærer hærens uniform.

- 2. Ikrafttræden:** Fra modtagelsen.
- 3. Erstatte:** HRN 312-011, "Uniformsbestemmelser for hæren (UBH)" af NOV 2009.
- 4. Andet:** Bestemmelserne må anvendes på Internettet.

A. ROKOS





**RETTELSESSKEMA**

Rettelsesblad eller signal	Måned/ år	Udført dato	Af (underskrift)



# INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
<b>Autorisation</b> .....	<b>0</b>
<b>Rettelsesskema</b> .....	<b>1</b>
<b>Indholdsfortegnelse</b> .....	<b>2</b>
<b>1. Kapitel Uniformsbestemmelser for hæren</b> .....	<b>101</b>
1.1. Generelt .....	101
1.2. Overordnet bestemmelsesgrundlag.....	102
1.3. Bæringsbestemmelser.....	102
1.4. Køb og salg af forsvarets uniformsgenstande .....	105
1.5. Anvendelse af civile munderings- og udrustningsgenstande.....	106
1.6. Procedure for rettelser.....	106
1.7. Procedure ved reklamation.....	107
1.8. Anvendte signaturer .....	1078
<b>2. Kapitel Kamp- og Tjenesteuniformssystemer</b> .....	<b>201</b>
2.1. Formål .....	201
2.2. Anvendelsesområde.....	201
2.3. Baret M/58 .....	201
2.4. UN-cap. ....	202
2.5. Kamp- og tjenesteuniformssystem M/84. ....	202
2.6. Kampuniformssystem M/01, let. ....	206
2.7. Kampuniformssystem M/01, ørken.....	207
2.8. Distinktioner, dekorationer, afmærkning m.v. ....	210
<b>3. Kapitel Specialuniformer</b> .....	<b>301</b>
3.1. Formål .....	301
3.2. Køredragt, pansrede køretøjer .....	301
3.3. Militærpolititudrustning.....	301
<b>4. Kapitel Garnisons- og Tjenesteuniformer</b> .....	<b>401</b>
4.1. Formål .....	401
4.2. Garnisonsuniform M/69 og tjenesteuniform M/80 (K) .....	401
4.3. Spidshue M/69 .....	407
<b>5. Kapitel Selskabsuniformer</b> .....	<b>501</b>
5.1. Formål .....	501
5.2. Anvendelsesområde.....	501
5.3. Bestanddele .....	501
5.4. Distinktioner, dekorationer m.v. ....	502
5.5. Bæringsbestemmelser:.....	503
<b>6. Kapitel Gallauniformer</b> .....	<b>601</b>
6.2. Anvendelsesområde.....	601
6.3. Bestanddele .....	601
6.4. Anskaffelse .....	602
6.5. Bæringsret .....	602
6.6. Bæringsbestemmelser.....	603
6.7. Distinktioner, dekorationer m.v. ....	604

<b>7. Kapitel Gradstegn og anden distinktionering .....</b>	<b>701</b>
7.2. Fælles bestemmelser.....	701
7.3. Officerer .....	702
7.4. Sergentgruppen .....	705
7.5. Manuelt niveau.....	706
7.6. Personel uden for den militære rækkefølge .....	707
7.7. Stabs- og adjudantsnore.....	711
<b>8. Kapitel Tjenestestedsrelateret afmærkning .....</b>	<b>801</b>
8.1. Nationalitetsafmærkning (NM).....	801
8.2. Afdelingsmærker .....	802
8.3. Regimentsbælte M/77 .....	805
8.4. Tjenestestedsmærker .....	807
8.5. Underafdelingssløjfer .....	809
8.6. Underafdelingstørklæde.....	810
8.7. Navneafmærkning.....	810
8.8. Kongeligt Navnetræk .....	812
8.9. Ærmemærker til kamp- og tjenesteuniformer.....	813
8.10. Særligt godkendte armbind .....	814
<b>9. Kapitel Uddannelsesrelaterede mærker .....</b>	<b>901</b>
9.1. Ærmemærker generelt.....	901
9.2. Uddannelseseblem .....	905
9.3. Udmærkelsestegn.....	907
<b>10. Kapitel Civile og udenlandske mærker .....</b>	<b>1001</b>
10.1. Civilt erhvervede mærker og lignende .....	1001
10.2. Mærker til støtte af særlige formål .....	1001
10.3. Udenlandske udmærkelsestegn.....	1002
<b>11. Kapitel Dekorationer .....</b>	<b>1101</b>
11.1. Danske dekorationer.....	1101
11.2. Udenlandske dekorationer .....	1108
<b>12. Kapitel Sidevåben .....</b>	<b>1201</b>
12.1. Sabel M/50 .....	1201
12.2. Dolk M/79 (K).....	1203
<b>13. Kapitel Sikkerhedsudrustning .....</b>	<b>1205</b>
<b>TILLÆG A</b>	<b>Illustrationer af Kamp- og tjenesteuniformer.</b>
<b>TILLÆG B</b>	<b>Specialuniformer.</b>
<b>TILLÆG C</b>	<b>Garnisons- og Tjenesteuniformer.</b>
<b>TILLÆG D</b>	<b>Selskabsuniformer.</b>
<b>TILLÆG E</b>	<b>Gallauniformer.</b>
<b>TILLÆG F</b>	<b>Tjenestestedsrelateret afmærkning.</b>
<b>TILLÆG G</b>	<b>Uddannelsesrelaterede mærker.</b>
<b>TILLÆG H</b>	<b>Dekorationer.</b>
<b>TILLÆG I</b>	<b>Sidevåben.</b>
<b>TILLÆG J</b>	<b>Kriterier for erhvervelse af MOVCON kvalifikationsmærke.</b>
<b>TILLÆG K</b>	<b>Kriterier for erhvervelse af Enkeltkæmperemblemet.</b>

# 1. KAPITEL

## UNIFORMSBESTEMMELSER FOR HÆREN

### REF.:

- a. KFF B.6-5 af JUN 1991.
- b. FKOBST 628-1 af JAN 1996.
- c. FAG 41-13.
- d. KFF B. 5-12 af JUL 1989 (§5 stk. 3).
- e. THB-8400-902-35.
- f. FMN B. 325 af 28 APR 1994.
- g. FAG 21-13.

### 1.1. GENERELT

#### 1.1.1. Formål.

Uniformen er en del af hærens ansigt udadtil og skal som sådan til enhver tid fremstå præsentabel. Formålet med nærværende uniformsbestemmelser er således at tilsikre en ensartet bæring af hærens uniformer.

#### 1.1.2. Gyldighedsområde.

Nærværende bestemmelser er gældende for alt personel, der bærer hærens uniformer i såvel ind- som udland. Bæringsberettiget personel fremgår af UBH 1.1.3.

#### 1.1.3. Uniformering.

Det er, jf. Borgerlig Straffelov § 132, ulovligt at bære uniformer, hvortil man ikke har bæringsret. Nedenstående personel har ret til at bære hærens uniform.

##### 1.1.3.1. Militært personel.

Militært personel inden for hærens myndighedsområde skal kunne anlægge uniform jf. normering i ref. c. Der må ikke foretages ændringer på udleverede uniformer.

Soldaten skal som udgangspunkt medbringe/anlægge de af forsvaret normerede og udleverede munderings- og udrustningsgenstande og medbringe disse i forbindelse med udsendelse, øvelse og anden tjeneste inde og uden for garnison, hvor det er påkrævet.

Militært personel uden for hærens myndighedsområde kan i forbindelse med udsendelse i internationale operationer ikklædes hærens uniformer, idet distinktioneringen dog sker jf. de respektive værns bestemmelser.

##### 1.1.3.2. Hjemmeværnspersonel.

Hjemmeværnets personel ikklædes, i forbindelse med deltagelse i internationale operationer, på lige vilkår med hærens personel.

##### 1.1.3.3. Civilt personel.

Civilt personel kan under særlige forhold ikklædes hærens uniformer og gives militær status uden for den militære rækkefølge jf. ref. f.

**1.1.3.4. Sundhedsfagligt personel.**

Læger, der ikke har gennemgået reservelægekursus og sygeplejersker med rådighedspligt, er civilt ansat personel, som er normerede med visse uniformsgenstande jf. ref. c. og d.

**1.1.3.5. Tidligere selvbeklædere.**

Personel, som var omfattet af selvbeklæderordningen forud for 01 JAN 1991, bevarer de under selvbeklæderordningen anskaffede - og under nuværende ordning ombyttede - uniformsgenstande som ejendom.

**1.1.3.6. Afskediget/hjemsendt personel.**

Tidligere uniformeret personel, der er afskediget/hjemsendt, har tilladelse til at bære uniform jf. UBH 1.3.4.

**1.2. OVERORDNET BESTEMMELSESGRUNDLAG****1.2.1. Overordnede uniformsbestemmelser.**

De overordnede uniformsbestemmelser fremgår af ref. a. og b.

**1.2.2. Forvaltningsbestemmelser.**

Forvaltningsbestemmelser for hærens uniformer fremgår af ref. c.

**1.2.3. Uniformsbeskrivelser.**

Beskrivelse m.v. af en række uniformseffekter fremgår af ref. e.

**1.3. BÆRINGSBESTEMMELSER****1.3.1. Generelle bæringsbestemmelser.**

Enhver chef har til stadighed retten og pligten til at fastsætte påklædning under alle forhold, indenfor de af uniformsbestemmelserne fastsatte rammer.

Chefen for en enhed der er påbegyndt den missionsforberedende uddannelse, forud for udsendelse til internationale opgaver, kan i en tidsbegrænset periode inden udsendelsen udgive lokale bestemmelser for eget personel omkring bæring af ørkenstøvler til Kamp-/ Tjenesteuniform M/84 og M/01 ("Balkan"), såfremt formålet er at få de pågældende ørkenstøvler "gået til" inden deployering.

**1.3.1.1.** Personel iklædt hærens uniformer skal, når det bærer uniform, være klædt i overensstemmelse med gældende uniformsbestemmelser. Al yderbeklædning skal være dansk sløringsfarvet samt være den af forsvaret udleverede<sup>1</sup>. På yderpåkledning skal der påsættes navnebånd, gradstegn og dansk nationalitetsafmærkning. Mellembeklædningen skal være den af forsvaret udleverede. Synlig underbeklædning skal være grøn, sort eller beige (ørkenfarvet). I forbindelse med bæring af Garnisonsuniform M/69 hhv. Tjenesteuniform M/80 (K) skal synlig underbeklædning dog være hvid<sup>2</sup>.

<sup>1</sup> Se dog pkt. 1.4 og 1.5.

<sup>2</sup> Se pkt. 4.2.4.3.(5).

**1.3.1.2.** Kamp-, tjeneste- og garnisonsuniformen kan under tjenestefrit ophold uden for kaserne, lejr eller bivuakområde bæres til og fra tjeneste, ad den direkte vej mellem daglig bopæl og tjenestested samt under kortvarige private ærinder i tjenestepauser eller i direkte tilknytning til færden mellem daglig bopæl og tjenestested. Garnisonsuniformen kan yderligere anvendes ved særlige civile lejligheder jf. UBH 4.2.4.

**1.3.1.3.** Uniformsbærende personel skal drage omsorg for, at uniformens vedligeholdelsestilstand er den bedst mulige (uniformen rengjort, nødvendige reparationer udført m.v.). Opmærksomheden henledes især på bæring af uniform uden for tjenesten og herunder til og fra tjeneste.

**1.3.1.4.** De enkelte uniformseffekter skal være i overensstemmelse med uniformsbeskrivelserne. I tvivlstilfælde forelægges sagen for nærmeste foresatte chef<sup>3</sup>.

**1.3.1.5.** Hovedbeklædning skal bæres ved udendørs færden. Ved udendørs færden på militært etablissement bæres normalt hovedbeklædning, idet tjenestestedschefen dog kan udgive særlige bestemmelser herfor.

**1.3.1.6.** Hovedbeklædningen kan aftages under ophold i offentlige og private transportmidler. Hovedbeklædning aftages normalt ved indendørs færden.

**1.3.1.7.** Sammenblanding af uniformsgenstande med civil påklædning er ikke tilladt, undtagen i følgende tilfælde:

- Ved kørsel på privat motorcykel, knallert, cykel el. lign. kan der til uniformen bæres civil styrthjelm.
- Ved anvendelse af garnisonsfrakke M/69, tjenestefrakke M/71 (K), militære skjorter, sko, støvler, regntøj, vanter, halstørklæder, vinterhue, pullover M/98 og sweater M/84, M/85 og M/86, alt uden militær afmærkning (gradstegn, ærmemærker og lignende).

**1.3.1.8.** Enhver befalingsmand har pligt til at påse, at efterstående bærer uniform i overensstemmelse med gældende uniformsbestemmelser.

**1.3.1.9.** Når flere personer i uniform er til stede i officiel anledning efter ordre eller invitation, skal de så vidt muligt være ensartet påklædt. Ordre om påklædning gives af den, der beordrer deltagelsen eller af ældste deltagende befalingsmand.

**1.3.1.10.** Militært personel må ikke i uniform deltage i optog eller møder, hvor der demonstreres mod tjenstlige forhold, mod forsvaret i almindelighed eller mod landets forsvarspolitik.

**1.3.1.11.** Ved tjeneste i geledet forstås i uniformsmæssig henseende tjeneste ved en organisatorisk styrke formeret til uddannelse, øvelse, vagt eller garnisonstjeneste samt andre tilfælde, hvor befalingsmænd og menige er beordret indtrådt i en formeret styrke. Endvidere henregnes tjeneste ved skoler med befalingsmands- / konstabelelever under uddannelse som tjeneste i geledet, når skolens lærere og elever er formeret til uddannelse, eller når skolen er formeret med officerer/lærere og elever indtrådt.

---

<sup>3</sup> Respektive CH kan, om nødvendigt, fremsende sagen til HOK Ledelsessekretariatet mhp. afgørelse.

### 1.3.2. Bæring af uniform i udlandet.

Kontingentchefen (el. Ældste Danske Officer) er, under udsendelse i en international opgave, bemyndiget til selv at udgive bestemmelser for kombinationsmuligheder for anvendelse af sorte og ørkenfarvede støvler sammen med de til missionen udleverede uniformer/støvler for eget dansk personel.

I overensstemmelse med ref. a. og b. er nedennævnte bestemmelser gældende grundlag for bæring af uniform i udlandet. Se endvidere Forsvarets Landtransportcenters bestemmelser her:

<http://ffi/C18/C10/C8/Diplomatiske%20anmodninger/default.aspx>

#### 1.3.2.1. Under tjenstligt ophold i NATO-land.

Uniform bæres i det omfang, tjenesten nødvendiggør dette, med mindre der i rejseordren måtte være truffet afvigende bestemmelser.

- NATO Travel Order gælder som tilladelse til at bære uniform i udlandet, når ikke andet er befalet.
- Personel, der forretter tjeneste ved stabe, skoler, kurser m.v. i udlandet, bærer uniform efter de pågældende stabes, skolers m.v. herom fastsatte bestemmelser, herunder bestemmelser vedrørende bæring af særlige udenlandske kendetegn. Sådanne kendetegn må ikke bæres på uniformen efter ophør af tjeneste ved stab, skole, kursus m.v.

#### 1.3.2.2. Under ikke-tjenstligt (privat) ophold i NATO-land.

Som hovedregel anvendes civilt tøj.

Ved besøg i NATO-lande kan tjenestestedets chef dog give tilladelse til at medtage og bære uniform i følgende tilfælde:

- Ved ikke-tjenstlig overværelse af øvelser, parader eller lignende ved udenlandske enheder.
- Ved deltagelse i møder eller festligheder inden for organisationer eller foreninger med tilknytning til forsvaret.
- Ved deltagelse i idrætsarrangementer eller lignende med tilknytning til forsvaret.
- Ved deltagelse i kirkelige højtideligheder.
- Uniformstilladelsen gives normalt ikke generelt for hele opholdsperioden i udlandet, men kun som gældende for de særlige lejligheder, hvortil berettigelsen i henhold til foranstående foreligger. Den meddelte uniformstilladelse kan anvendes i det omfang, den er forenelig med det pågældende lands bestemmelser for udlændinges adgang til at bære uniform.

#### 1.3.2.3. Under ophold i et ikke-NATO-land.

**1.3.2.3.1.** Ansøgning om tilladelse til bæring af uniform i et ikke-NATO-land fremsendes ad kommandovejen via Forsvarskommandoen til Forsvarsministeriet.

I de tilfælde, hvor der mellem Danmark og et ikke-NATO-land er indgået aftale om samarbejde m.v., og hvor bæring af uniform er beskrevet, skal der ikke ansøges jf. ovenstående.

**1.3.2.3.2.** Ved udsendelse af militært personel i forbindelse med verifikation i henhold til internationale traktatmæssige forpligtelser vil det ved beordring blive tilkendegivet hvilken påklædning, der anlægges under rejse og ophold.

#### 1.3.3. Bæring af uniform efter afskedigelse/hjemsendelse.



**1.3.3.1.** I overensstemmelse med ref. a. og b. er nedennævnte bestemmelser gældende for bæring af uniform efter afskedigelse/hjemsendelse.

**1.3.3.2.** Tidligere uniformeret personel, der er afskediget/hjemsendt, har tilladelse til at bære uniform ved følgende lejligheder:

- Audienser.
- Overværelse af militære og kirkelige højtideligheder og arrangementer.
- Møder eller selskabelige sammenkomster i militære foreninger samt foreninger med tilknytning til forsvaret.
- Ved andre lejligheder kan tilladelse kun gives af den stedlige chef (Garnisonskommandanten).

**1.3.3.3.** Uniform kan endvidere bæres af hjemsendt gejstligt personel af reserven, der efter afskedigelse beklæder følgende stillinger:

- Sognepræster ved Garnisons Kirke i København.
- Sognepræster ved Kastelkirken.
- Sognepræsten ved Frederiksberg Slotskirke.
- Ansatte garnisonspræster.

Forannævnte personel kan bibeholde retten til udlån samt bæringsretten til uniform, så længe de bestrider de nævnte stillinger.

**1.3.3.4.** Bæringsretten forudsætter, at der ikke påføres forsvaret udgifter. Vedrørende køb af uniform henvises der til UBH 1.4.

Tilladelse til bæring af uniform kan i alle tilfælde tilbagekaldes, såfremt de forudsætninger, hvorunder den er givet, tilsidesættes af den pågældende, eller såfremt misbrug i øvrigt konstateres.

**1.3.3.5.** Uniformen bæres i overensstemmelse med graden ved afsked, subsidiært i overensstemmelse med eventuel udnævnelse i reserven efter afskedigelse.

I forbindelse hermed henledes opmærksomheden på, at en tillagt midlertidig grad bortfalder uden nærmere bestemmelse, når tjenesten i den stilling, der har medført graden ophører.

**1.3.3.6.** Afdelingsmærke bæres som bestemt for den personelforvaltende myndighed, ved hvilken de pågældende var ansat ved afskedigelse/hjemsendelse.

**1.3.3.7.** Som afskediget kan den enkelte frit vælge at bære den uniform, der til enhver tid er fastsat for tjenstgørende eller den, der var reglementeret ved afsked fra hæren, men sammenblanding af uniformsgenstande må ikke finde sted.

**1.3.3.8.** Hjemsendt - men ikke afskediget - personel af reserven bærer uniform, som fastsat for tjenstgørende personel.

## **1.4. KØB OG SALG AF FORSVARETS UNIFORMSGENSTANDE**

**1.4.1.** Køb af uniform.

**1.4.1.1.** Militært personel kan via stedligt udleverende depot købe reglementerede uniformsgenstande, hvortil pågældende har bæringsret.

**1.4.1.2.** Forvaltningsbestemmelser for køb og priser via FORMAT fremgår af ref. c.

**1.4.1.3.** Militært personel kan derudover i henhold til ref. b. for egen regning anskaffe og bære:

- Selskabsuniform M/70 og M/81 (K).
- Gallauniform.

**1.4.2.** Afhændelse af uniformsgenstande.

Ved afhændelse af uniformer til personer uden bæringsret eller forretninger m.v. skal gradstegn, emblemer, kokarder, mærker m.v. fjernes, således at reglementerede uniformsgenstande ikke kommer uvedkommende i hænde.

Dette gælder ikke uniformer, der afleveres til museum og lign.

## **1.5. ANVENDELSE AF CIVILE MUNDERINGS- OG UDRUSTNINGSGENSTANDE**

Soldaten må anvende munderings- og udrustningsgenstande, der er indkøbt for egne midler, såfremt følgende krav er overholdt:

- Al yderpåkledning skal have dansk sløringsmønster gældende for den enkelte situation (ørken/multi-terrænsløring/grønt sløringsmønster) og stoffet skal være af et materiale der ikke kan antændes ved glød.
- Påklædningen må ikke fremtræde væsentligt anderledes end den udleverede betraget gennem lysforstærkning (kontrolleres enhedsvis).
- På yderpåkledning skal der påsættes navnebånd, gradstegn og dansk nationalitetsafmærkning, som for udleverede uniformsgenstande.
- Når insektbehandlet yderbeklædning kræves, skal det af forsvaret udleverede insektbehandlede yderbeklædning anvendes.
- Al udvendig webbing skal i farve og kvalitet svare til det af forsvaret udleverede.
- Støvler skal være sorte eller ørkenfarvede med snørebånd, uden yderligere metal i støvlen end ved snørebåndshægter/-øjer, samt være CE-godkendte.
- Kun sorte støvler må anlægges til Kamp- og Tjenesteuniformssystem M/84, M/01, grøn ("Balkan") samt M/69 hhv. M/80 (K) i den nationale struktur. Ørkenfarvede støvler må generelt kun anlægges til Kampuniformssystem M/01, ørken<sup>4</sup>.
- Mellembeklædningen skal være grøn, ørkenfarvet, eller sort. Når mellembeklædningsjakken bæres fuldt synligt (som yderpåkledning) skal den være forsynet med nationalitetsafmærkning, navnebånd og distinktioner.
- Synlig underbeklædning skal være fremstillet af et stof, der ved påvirkning fra åben ild ikke kan smelte. Beklædningen skal være grøn, ørkenfarvet, eller sort. Synlig underbeklædning til Garnisonsuniform M/69 hhv. M/80 (K) skal være hvid.
- Såfremt privatindkøbt skjorte anvendes til Garnisonsuniform M/69 hhv. M/80 (K) skal den være tilsvarende de af Forsvaret udleverede skjorter hertil i såvel design (brystlommer og skulderstropper) samt farve<sup>5</sup>.

**1.5.1.** Erstatningsspørgsmål i relation til selvindkøbte munderings- og udrustningsgenstande, henvises til Forsvarets Arbejdsskade- & Erstatningskontor:

<http://ffi/C4/RA5/default.aspx>

## **1.6. PROCEDURE FOR RETTELSER**

---

<sup>4</sup> Se pkt. 1.3.2.

<sup>5</sup> Se pkt. 4.2.4.3. (5).

Ændringsforslag til UBH fremsendes til HOK sagsbehandler (HOK-TEKNO09), og skal anføre hvilken bestemmelse, der ønskes ændret, forslag til ny formulering og begrundelse herfor.

### **1.7. PROCEDURE VED REKLAMATION**

FMT underrettes, jf. ref. g. Skema til MMR findes i ref. g.

### **1.8. ANVENDTE SIGNATURER**

Nedennævnte signaturer anvendes i diverse skematiske oversigter.

**X** : Bestanddele og tilbehør som normalt anlægges.

**( )** : Tilbehør eller alternativ uniformsgenstand, som kan anlægges efter eget valg i og uden for tjenesten. I geledet samt i særlige tilfælde, hvor bl.a. ensartethed i påklædningen skønnes hensigtsmæssig, anlægges uniformsgenstandene efter respektive chefers bestemmelse.

**(+)** : Tilbehør eller alternativ uniformsgenstand, som anskaffes for egen regning, og som ikke kan befales anlagt.



## 2. KAPITEL

# KAMP- OG TJENESTEUNIFORMSSYSTEMER

### 2.1. FORMÅL

Uniformssystemerne, der er omtalt i nærværende kapitel, er primært kampuniformssystemer, hvortil der desuden er udarbejdet uniformsgenstande, der tilgodeser behovet ved personel med stabstjeneste, således uniformen tillige kan anvendes til tjenesteuniform.

### 2.2. ANVENDELSESOMRÅDE

**2.2.1.** Kampuniformen anvendes under feltforhold, og når uddannelsen kræver det.

**2.2.2.** Tjenesteuniform anvendes normalt ved daglig tjeneste. Uniformen må ikke anvendes som kampuniform.

**2.2.3.** Der må ikke, udover de i reglementet nævnte undtagelser, ske sammenblanding af uniformsgenstande fra de enkelte uniformssystemer.

**2.2.4.** Kampuniformsjakke M/84 kan desuden bæres over idrætstøj til og fra fysisk uddannelse og træning samt i forbindelse med militære idrætsarrangementer.

**2.2.5.** Anvendelse af paradepåklædning fremgår af UBH 2.5.2.2. Valget mellem de forskellige typer af paradepåklædning overlades til niveau-III chefernes nærmere bestemmelser. Ved generals eller admirals deltagelse i paraden koordineres valget med Chefen for Hærens Operative Kommando (CHHOK), subsidiært med Chefen for Danske Division ved CHHOK fravær.

**2.2.6.** Kedeldragt skal anlægges under vedligeholdelsestjeneste.

**2.2.7.** Pullover M/98, olivengrøn må udelukkende anvendes i forbindelse med uniformssystem M/84 og M/01 Balkan.

**2.2.8.** Tjenestebukser, korte må kun anvendes under lejtjeneste i forbindelse med udsendelse i internationale operationer efter den stedlige ældste danske officers direktiv.

### 2.3. BARET M/58

#### 2.3.1. Bestemmelser.

Baret M/58 kan anlægges i forbindelse med bæring af alle kamp-, tjeneste og garnisonsuniformer og bæres jf. UBH 1.3.2.5. og 1.3.2.6. Se i øvrigt bæringsbestemmelserne for de enkelte uniformssystemer.

**2.3.2. Baret M/58 anvendes med følgende farver således:**

• Sort	:	Personel ved kamptropperne
• Mellemgrøn	:	Personel ved artilleriet. Personel ved ingeniørtropperne. Personel ved telegrafstropperne. Personel ved forsyningstropperne.
• Bordeaux	:	Personel ved Jægerkorpset.
• Højrrød	:	Til MP-uddannet personel udleveres mellemgrøn baret jf. SÆTFORT, standardudrustning, samt højrrød baret jf. SÆTFORT, MP-udrustning, der anlægges jf. UBH 3.2.
• Lyseblå	:	Personel til tjeneste ved udsendte FN-enheder.

**2.3.3.** Baret M/58 bæres med silkebåndets sløjfe midt i nakken og således, at læderkanten ligger vandret over panden, parallelt med - og 1-2 cm over - øjenbrynene og huemærket over venstre øje. Pulden trækkes til højre, således at den falder blødt ned over højre øre. (Se tillæg A figur A-1).

**2.4. UN-CAP.****2.4.1. Bestemmelser.**

UN-cap, der udleveres i forbindelse med udsendelse i FN-missioner, kan under daglig tjeneste i missionsområdet anlægges i stedet for Baret M/58 Blå (FN). (Se tillæg A figur A-2).

**2.5. KAMP- OG TJENESTEUNIFORMSSYSTEM M/84.**

Uniformssystemet er udviklet med henblik på anvendelse under normale nordeuropæiske klimaforhold (-22 °C - + 27 °C). (Se tillæg A figur A-3).

**2.5.1. Bestanddele.**

Kamp- og tjenesteuniformssystem M/84 består af en kampuniform M/84, en tjenesteuniform M/84. I systemet indgår følgende uniformsgenstande:

- Jakke M/84.
- Bukser, kamp M/84.
- Bukser, tjeneste M/84.
- Skjorte M/84.
- Jakke, mellembeklædning, sort
- Alle snøresko, sort, glat overlæder.
- De af forsvaret udleverede sorte støvler.
- Hætte M/84.
- Hue, vinter M/84.
- Hue, felt, M/84.
- Undertrøje, grøn, sort, korte/lange ærmer.
- Underbukser, korte/lange.
- Alle sokker, svær og tynd.
- Baret M/58.
- Handsker, kamp M/84.
- Luffe, vinter M/89.
- Handsker, arbejds.

## UKLASSIFICERET

- Tørklæde, multi.
- Seler M/96.
- Bælte, bukser M/84.
- Sweater, kraftig.
- Regntøj M/96.
- Skjorte, kamp M/89.

Tilladte kombinationsmuligheder samt øvrige uniformsgenstande, der må anvendes som tilbehør, fremgår af UBH 2.5.2.1. og 2.5.2.2.

UKLASSIFICERET

2.5.2. Bæringsbestemmelser.

2.5.2.1. Skematisk oversigt over bæringsbestemmelser for kamp- og tjenesteuniform M/84.

Nummer: Bemærkninger hertil, se UBH 2.5.2.3.					
Kampuniform ▼					
Tjenesteuniform ▼					
Tjenesteuniform M/84, sommer ▼					
Uniform	Jakke M/84.		X	X	
	Bukser, kamp M/84.			X	
	Bukser, tjeneste M/84.		X		(2)
	Bukser M/84, sommer, korte	X			
	Skjorte M/84	X	X	( )	(3+4)
	Sweater, kraftig		( )	( )	
	Pullover M/98		( )		(7)
Under- munde- ring	Jakke, mellembeklædning, sort		( )	( )	(6)
	Undertrøje, grøn, sort	( )	( )	( )	(3+6)
	Skjorte, kamp M/89		( )	X	(3+6)
	Bælte M/84, sort	X	X	( )	(8+9)
	Seler M/84			X	
	Regimentsbælte M/77	(+)	(+)		(8+9)
Hoved- Beklæd- ning	Baret M/58	X	X	X	
	Vinterhue		( )	( )	
	Felthue M/94			( )	(10)
Fodtøj	De af forsvaret udleverede sorte snørestøvler	X	X	X	(1)
	Gummistøvler, sorte		(+)	(+)	(11)
	Snøresko M/80	( )	( )		
Handsker	Handsker, kamp M/84		( )	( )	
	Luffe, vinter M/89		( )	( )	
	Arbejdshandsker M/84		( )	X	
Overtøj	Regntøj M/84		( )	( )	
	Regntøj M/92, Motorordonnans		( )	( )	
	Regntøj M/96		( )	( )	
	Hætte M/84			X	
	Halstørklæde M/58		( )	( )	
	Støvtørklæde M/84		( )	( )	
	Tørklæde, sved, grøn		( )	( )	
	Underafdelingstørklæde		(+)		
CBRN - dragt	(+)				
Ride- påklæd- ning	Garnisonsridebukser M/86		( )		(14)
	Ridestøvler, sort		( )		(14)
	Ridehjelme M/89		X		(14)
Ordensspænde jf. UBH kap. 11.		( )	( )		(15)



## 2.5.2.2. Paradedpåkledning for formeret styrke under våben.

Bemærkninger hertil, se UBH 2.5.2.3.					▼
Officerer					▼
Øvrigt personel					▼
Uniform	Kampuniform	Jakke M/84	X	X	(1)
		Skjorte M/84 eller M/89	X	X	
		Bukser M/84	X	X	
	Tjenesteuniform	Jakke, M/84	X	X	(1)
Skjorte M/84 Bukser, tjeneste M/84		X X	X X		
Skjorteuniform	Skjorte M/84	X	X	(5)	
	Bukser, tjeneste M/84	X	X		
Tjenesteuniform M/84, Sommer	Skjorte M/84	X	X	(5)	
	Bukser, tjeneste, korte M/84	X	X		
Hovedbeklædning	Baret M/58	X	X		
Fodtøj	De af forsvaret udleverede sorte snørestøvler	X	X		
Handsker	Handsker M/84.	( )	X	(12)	
Overtøj	Støvtørklæde M/84	X	X		
	Underafdelingstørklæde	(+)	(+)		
Webbing-Udrustning	Livrem M/45	X	X	(13)	
	Sabelrem, webbing eller støtterem		X		
Våben	Personligt våben (GV, MP eller P)	X			
	Sabel M/50 eller dolk M/79		X		
Dekorationer jf. UBH 11.			X	X	

## 2.5.2.3. Bemærkninger til UBH 2.5.2.1. og 2.5.2.2.

- (1) Der anlægges enten tjenesteuniform, skjorteuniform eller kampuniform efter chefers (beordrende myndigheders) bestemmelse.
- (2) Anvendes støvler, skal buksebenene enten opsmøges uden på støvleskafterne, indstikkes i støvleskafterne eller ombukkes indad omkring et gummibånd uden på støvleskaftet. (Se tillæg A figur A-4)
- (3) Skjorte kan bæres med nedrullede eller opsmøgede ærmer. De opsmøgede ærmers opslag skal være ca. manchettens bredde og således, at underkanten er over og fri af albueleddet. Skjorte M/84 og skjorte M/84, kort er frit ombyttelige. (Se tillæg A figur A-5 til A-7)
- (4) Til skjorteuniform M/84 kan kampskjorte M/89 med lukket rullekrave samt udleveret undertrøje anlægges som undermundering. (Se tillæg A figur A-8)
- (5) Der anlægges skjorte M/84 med opsmøgede ærmer eller skjorte M/84, kort
- (6) Udleveret grøn og sort under- og mellempåkledning kan efter chefers bestemmelse anvendes som yderste beklædning i forbindelse med daglig tjeneste, samt inden for kaserne-, lejr- eller bivuaikområde.
- (7) Pullover M/98 kan anvendes som alternativ uniformsgenstand i stedet for Sweater M/84, M/85 og M/86. (Se tillæg A figur 9)
- (8) Bælte M/84 eller regimentsbælte M/77 bæres kun synligt når jakke er aflagt. (Se tillæg A figur 10 -11)

- (9) Det er tilladt i bælte M/84 og regimentsbælte M/77 at bære en sort, brun eller grøn Webbing- eller læderskede til kniv, Tool og lignende.<sup>6</sup>
- (10) Felthue M/94 kan efter chefers bestemmelse anvendes som hovedbeklædning. (Se tillæg A figur 12)
- (11) I stedet for snøresko M/80 kan anvendes sorte lædersko med overlæder uden mønster eller sorte fjederstøvler. Det tillades dog til daglig tjeneste at anvende en sort lædersnøresko med syning langs kanten på overlæderet (mokkasinsmodel). (Se tillæg A figur 13)
- (12) Der anlægges altid handsker i forbindelse med sidevåben. (Se tillæg A figur 14)
- (13) Til skjorteuniform anlægges ikke livrem M/45.
- (14) Ridepåkledning må kun bæres i forbindelse med ridning. Det er tilladt beredent personel bosat uden for militært etablissement at bære ridepåkledning på vej til og fra tjeneste. Rideudrustning bæres i øvrigt efter tjenestestedets nærmere bestemmelse.
- (15) Ordensspænde må **KUN** anlægges på skjorte M/84. (Se tillæg A figur 15)

## 2.6. KAMPUNIFORMSSYSTEM M/01, LET.

### 2.6.1. Bestanddele.

- Jakke M/01, let. (Se tillæg A figur 16)
- Bukser, M/01, let. (Se tillæg A figur 17)
- Bukser M/01, korte (Se tillæg A figur 18)

### 2.6.2. Bæringsbestemmelser.

**2.6.2.1.** Kampuniformssystem M/01, let anvendes under udsendelse i missionsområderne jf. pkt. 2.6. og kan endvidere anvendes under hjemlige forhold som tjenesteuniform. Tjenesteuniformsbukser M/84, kort må dog alene anvendes i missionsområder.

**2.6.2.2.** Opmærksomheden henledes på, at der ved anvendelse i visse missionsområder<sup>7</sup> kan være krav om insektbehandling af uniformerne mhp. beskyttelse af personalet. Insektbehandlede uniformer må alene anvendes i udpegede missioner og må ikke anvendes uden for det pågældende missionsområde.

**2.6.2.3.** For Kampuniformssystem M/01, let gælder tilsvarende bestemmelser som for kamp- og tjenesteuniformssystem M/84, idet der i stedet for kampjakke M/84 og kampbukse M/84 anvendes M/01, let. Kampuniformssystem M/01 kan suppleres med de under pkt. 2.7.2.3. nævnte uniformsgenstande, og kan mikses med Kampuniformssystem M/84 jakke og bukser.

<sup>6</sup> Bemærk de særlige bestemmelser for bæring af kniv og Tool jf. HOK skr. 2008/006193 – 576616 af 2012-08-07: "HOK videresender FKOBST 642-0 Bestemmelser for bæring af knive og øvrige blankvåben i Forsvaret".

<sup>7</sup> Eks. ved ISAF.

**2.7. KAMPUNIFORMSSYSTEM M/01, ØRKEN**

Uniformssystem M/01, ørken er udarbejdet med henblik på anvendelse i områder, der jf. STANAG 2895 er betegnet EXTREME HOT/DRY.

**2.7.1. Bestanddele.**

I systemet indgår følgende uniformsgenstande:

- Jakke, camfl. ørken, M/01. (Se tillæg A figur 19).
- Bukser, camfl. ørken, M/01. (Se tillæg A figur 20).
- Bukser, kort, camfl. ørken, M/01. (Se tillæg A figur 21).
- Skjorte M/05, ørken. (Se tillæg A figur 22).
- Støvle, M/01, ørken.
- Undertrøje, flammehæmmende, beige, ørken.
- Underbukser, grøn, sort, beige.
- Baret M/58.
- Hue, felt, M/01, ørken. (Se tillæg A figur 23).
- Bukser, regn, M/96 ørken.
- Jakke, regn, M/96, ørken.
- Jakke, mellembeklædning, gråbeige.
- Tørklæde, multi, gråbeige.
- Bælte M/84.
- Tørklæde, sved, ørken.

**2.7.2. Bæringsbestemmelser.**

**2.7.2.1.** Kampuniformssystem M/01, ørken må kun anvendes i forbindelse med klar-  
gøringsfasen, under udsendelse inkl. Hen- og tilbagerejse under leave, samt ved  
afviklingsfasen i forbindelse med udsendelser, hvortil denne uniform udleveres.

**2.7.2.2.** Oversigt over bæringsbestemmelser for Kampuniform M/01, ørken.

Nummer: Bemærkninger hertil, se UBH 2.7.2.5. ▼				
Let kampuniform ▼			▼	
Tjenesteuniform ▼			▼	
Uniform	Jakke, M/01, ørken	( )	X	
	Bukser, M/01, ørken	( )	X	
	Bukser M/01, ørken, korte	X	( )	
	Jakke, mellembeklædning, grå- beige	X	( )	
	Skjorte M/05, ørken			
Under- mundering (19)	Undertrøje, flammehæmmende, beige, ørken	( )	( )	(2)
	Bælte M/84, sort	X	( )	(3+4)
	Regimentsbælte M/77	(+)		(3+4)
	Armlet/skulderlet	( )	( )	
Hoved- beklædning	Baret M/58	X	X	
	Hue, felt M/01, ørken	( )	( )	(5)
Fodtøj	Støvler, ørken	X	X	
Overtøj	Tørklæde, multi, gråbeige M/01, ørken	( )	( )	
	Tørklæde, sved, ørken			
Ordensspænde jf. UBH kap. 8.		( )		(8)

**2.7.2.3.** Kampuniformssystem M/01, ørken kan suppleres med nedenstående uniformsgenstande fra Kampuniformssystem M/84.

- Støvle M/02.
- Støvle M/94, M/99, sommerstøvle.
- Svensk kampstøvle, vinter.
- Undertrøje, korte/lange ærmer.
- Underbukser, korte/lange.
- Jakke, mellembeklædning, sort.
- Sokker, svære og tynde.
- Strømper.
- Hue, vinter.
- Handsker M/84.
- Luffe, vinter M/89.
- Handsker, arbejds.
- Sweater M/84, M/85, M/86.
- Pullover M/98.
- Regntøj M/84, M/92 og M/96. (Kun som hele sæt).
- CBRN - dragt.

### 2.7.2.4. Paradedpåkledning for formeret styrke under våben for Kampuniform M/01, ørken.

Bemærkninger hertil, se UBH 2.7.2.5.					▼
Officerer					▼
Øvrigt personel					▼
Uniform	Kampuniform	Jakke M/01, ørken	X	X	(1)
		Skjorte M/01, ørken.	X	X	
		Bukser, M/01, ørken	X	X	
	Skjorteuniform	Skjorte M/01, ørken.	X	X	(1)
		Bukser, M/01, ørken	X	X	
	Tjensteuniform	Skjorte M/01, ørken	X	X	(1)
		Bukser, M/01, ørken, korte	X	X	
Hovedbeklædning	Baret M/58 Hue, felt M/01, ørken		X ( )	X ( )	(5)
Fodtøj	Støvle, ørken		X	X	
Handsker	Handsker M/84.		( )	X	(6)
Overtøj	Tørklæde, multi, gråbeige Underafdelingstørklæde		X (+)	X (+)	
Webbingudrustning	Livrem M/45 Sabelrem, webbing eller støtterem		X	X	(7)
Våben	Personligt våben (GV, MP eller P) Sabel M/50 eller dolk M/79		X	X	
Dekorationer jf. UBH 11			X	X	

### 2.7.2.5. Bemærkninger til UBH 2.7.2.2. og 2.7.2.4.

- (1) Der anlægges enten tjenesteuniform, skjorteuniform eller kampuniform efter chefers (beordrende myndigheders) bestemmelse.
- (2) Jakke, mellembeklædning, sort kan efter chefers bestemmelse anvendes som yderste beklædning indenfor Lejr og – eller bivuaikområde.
- (3) Når jakke ikke er anlagt, skal der anvendes bælte M/84 eller regimentsbælte M/77 og bæltet må kun i dette tilfælde være synligt. **(Se tillæg A figur 24-25)**
- (4) Det er tilladt i bælte M/84 og regimentsbælte M/77 at bære en sort, brun eller grøn Webbing- eller læderskede til kniv, Tool og lignende<sup>8</sup>.
- (5) Felthue M/01, ørken kan efter chefers bestemmelse anvendes som hoved beklædning. **(Se tillæg A figur 26)**
- (6) Der anlægges altid handsker ved anvendelse af sabel M/50 eller dolk M/79.
- (7) Til skjorteuniform anlægges ikke livrem M/45.
- (8) Ordensspænde må **KUN** anlægges på skjorte M/01, ørken.

<sup>8</sup> Bemærk de særlige bestemmelser for bæring af kniv og Tool jf. HOK skr. 2008/006193 – 576616 af 2012-08-07: "HOK videresender FKOBST 642-0 Bestemmelser for bæring af knive og øvrige blankvåben i Forsvaret".

**2.8. DISTINKTIONER, DEKORATIONER, AFMÆRKNING M.V.**

(Se tillæg A figur 27)

**2.8.1.** Distinktioner anlægges jf. UBH 7.

**2.8.2.** Dekorationer anlægges kun i forbindelse med parader og lignende og jf. UBH 11.

**2.8.3.** Øvrig afmærkning anlægges således:

Kampuniform M/01, let	Jakke, M/01									▼
	Skjorte M/01									▼
	Skjorte M/01, korte bukser									▼
Kampuniform M/84	Jakke-b, M/84									▼
	Sweater M/84									▼
	Kampskjorte M/89									▼
Tjenesteuniform M/84	Jakke-a, M/84									▼
	Sweater M/84 Pull-over M/98									▼
	Skjorte M/84, kort									▼
	Skjorte M/84, korte bukser									▼
Nationalitetsafmærkning jf. UBH 8.1			X	X		X	X			X
Tjenestestedsmærke jf. UBH 8.4.	X	X						X	X	
Underafdelingssløjfer jf. UBH 8.5.	X	X	X	X		( )	( )	X	X	X
Navneafmærkning jf. UBH 8.7.	X	X	X	X		( )	X	X	X	X
Kongelige navnetræk jf. UBH 8.8.	X	X		( )				( )	( )	
Særlig afmærkning for luftværnspersonel jf. UBH 8.9.	( )	X		( )				( )	( )	( )
Ærmemærker jf. UBH 8.10.				( )			( )			( )
FN-fløjtesnore jf. UBH 8.11.	( )	( )	( )	( )		( )	( )	( )	( )	( )
Særligt godkendte armbind jf. UBH 8.12.	( )	( )	( )	( )		( )	( )	( )	( )	( )
Uddannelsesrelateret ærmemærke jf. UBH 9.1.	( )	( )		( )			( )	( )	( )	( )
Uddannelseseblem jf. UBH 9.2.	( )	( )		( )			( )	( )	( )	( )
Stabs- og adjudantsnore jf. UBH 7.7.	( )			( )				( )	( )	( )
MP-afmærkning jf. UBH 3.3.	X	X	( )	X		( )	X	X	X	X
Dekorationer jf. UBH 11	( )	( )						( )	( )	

## 3. KAPITEL

# SPECIALUNIFORMER

### 3.1. FORMÅL

Formålet med uniformerne omtalt i nærværende kapitel er at tilgodese sikkerhedsmæssige og tjenstlige behov, der ikke i tilstrækkeligt omfang er tilgodeset indenfor kamp- og tjenesteuniformssystemerne omtalt i kapitel 2.

### 3.2. KØREDRAGT, PANSREDE KØRETØJER

Køredragt, pansrede køretøjer med tilbehør er en funktionsudrustning, der udlånes jf. gældende normer.

#### 3.2.1. Anskaffelse.

Personel, der har ret til at bære denne, vil få dragten udleveret. Personel der har særligt behov eks. køreinstruktør panser vil tillige kunne få dragten udleveret.

#### 3.2.2. Distinktioner og mærker m.v.

3.2.2.1. Skuldergradstegn (vævede/broderede) i olivengrøn anvendes jf. UBH 7.

3.2.2.2. Følgende kan endvidere anlægges:

- Nationalitetsmærker jf. UBH 8.1.
- Underafdelingssløjfer jf. UBH 8.5.
- Navneafmærkning jf. UBH 8.7.
- Ærmemærker jf. UBH 8.10.
- Særligt godkendte armbind jf. UBH 8.12.
- Som overtøj kan regntøj M/96 anvendes

#### 3.2.4. Bæringsbestemmelser/anvendelse.

3.2.4.1. Køredragt, pansrede køretøjer anvendes af besætningsmedlemmer på pansrede køretøjer under daglig tjeneste og under feltforhold.

3.2.4.2. Under vedligeholdelsestjeneste skal kedeldragt være anlagt.

### 3.3. MILITÆRPOLITIUDRUSTNING

(Se tillæg B figur B-1)

#### 3.3.1. Anskaffelse.

MP-udrustning er funktionsbestemte udrustningsgenstande, som udleveres til uniformeret personel jf. gældende normer.

#### 3.3.2. Bestemmelser.

Den for MP fastsatte særlige udrustning må bæres af MP-uddannet tjenstgørende- og hjemsendt personel, der har udleveret MP-tjenestekort.

### 3.3.2.1. Særlige bemærkninger.

- Bæringsretten jf. pkt. 3.3.2. bibeholdes ved deltagelse i kurser m.v., hvor bæreren umiddelbart vender tilbage til MP-tjeneste.
- Ved ceremonielle lejligheder kan baret M/58, højrød, fløjtesnor og fløjte anlægges af Chefen for Trænregimentet.
- Personel, som gennemgår obligatorisk MP-uddannelse, og som ikke allerede har bæringsret jf. pkt. 3.3.2., kan i forbindelse med uddannelsen bære den for uddannelsen nødvendige MP-udrustning efter TRR bestemmelse.
- MP-uddannet personel til international tjeneste, i funktioner som forudsætter MP-uddannelse, bærer den for staben/enheden fastsatte MP-afmærkning.

### 3.3.3. Bestanddele.

Den for MP-personel fastsatte specialafmærkning omfatter følgende udrustningsgenstande:

- Baret M/58, højrød.
- Armbind for MP.
- Fløjtesnor, flettet, hvid.
- Fløjtesnor, flettet, olivengrøn.
- Signalfløjte M/51.
- Inderhjelme M/59, hvid, afmærket MP.
- Styrthjelme afmærket MP.
- Livrem M/45, hvid.
- Pistoltaske M/59, hvid.
- Pistolhylster, læder.
- Handsker, hvide.
- Motorcykeldragt afmærket MP. (Se tillæg B figur B-2)
- Færdselsreguleringsvest afmærket MP.

### 3.3.4. Bæringsbestemmelser.

Udrustning og uniformer til militærpolitipersonel bæres i henhold til nedennævnte skema.

Færdselsregulering er jf. færdselsloven omfattet af særlige krav til påklædning, og som minimum skal anlægges:

Baret M/58 eller styrthjelme/hjelme afmærket MP og MP-armbind/armlet, i mørke og usigtbart vejr suppleres med færdselsreguleringsvest.



## 3.3.5. Skematisk oversigt over bæningsbestemmelser for MP-udrustning.

Nummer: Bemærkninger hertil, se UBH 3.4.5.1.						▼
Ceremonielle lejligheder og parader						(1)
Administrativ tjeneste						▼
Daglig tjeneste i geledet						▼
Feltforhold						▼
MP-patroljetjeneste						(2)
Uniform	Garnisonsuniform M/69 og M/80	( )			( ) ( )	
	Kampuniform M/84	( )	X		( )	
	Tjenesteuniform M/84	X		X	X ( )	
	Kampuniform M/01, let og ørken	( )	( )	( )	( ) ( )	(3)
	Regntøj M/84, M/92, M/96	( )	( )	( )	( )	
Våben	Politistav	( )	( )		( )	
	Pistol	( )	X		( )	
	Karabin M/96	( )	X		( )	
	Sabel M/50 ell. dolk M/79 (K)				( )	
Særlig udrustningsgenstande for MP	Baret M/58, højrød	X	( )	X	X	(4)
	Armbind/armlet for MP	X	X		X	(5+10)
	Handsker, hvide				X	(1+6)
	Fløjtesnor, flettet, hvid	( )			X	(1+7)
	Fløjtesnor, flettet, olivengrøn	X	X	X	( ) ( )	(8)
	Signalfløjte M/51	X	X	( )	( )	X
	Livrem M/45, hvid				X	(6)
	Pistoltaske, hvid				( )	(6+9)
	Pistolhylster, læder	( )	( )		( )	
	Styrthjelm, hvid, MP	( )	( )		( )	
	Styrthjelm, olivengrøn, MP	( )	( )			
	Motorcykeldragt afmærket MP	( )	( )		( )	
	Færdselsreguleringsvest	( )	( )			
Færdselsreguleringsbandoler	( )	( )				

## 3.3.5.1. Bemærkninger.

- (1) Rød/Hvid afmærkning anvendes kun i forbindelse med uniform M/69 og M/80.  
(Se tillæg B figur B-3)
- (2) Herunder løsning af MP-opgaver der ikke umiddelbart kan henføres under ceremonielle eller feltmæssige forhold.
- (3) Anvendes kun af personel til international tjeneste.
- (4) Personel til grundlæggende MP-uddannelse kan ikke anlægge baret M/58, højrød.
- (5) Anlægges ikke til sweater.
- (6) Anlægges kun til jakkeuniform M/69 og M/80 (K).
- (7) Anlægges kun til uniform M/69 og M/80 (K).

## UKLASSIFICERET

- (8) Fløjtesnor, olivengrøn anlægges kun til jakke M/84, skjorte M/84, skjorte M/84, kort og skjorte M/01, ørken.
- (9) Anlægges kun i forbindelse med bæring af pistol og hvid livrem.
- (10) Armbind / armlæt MP anlægges på venstre arm. Armlæt kan ikke anlægges til uniform M/69 og M/80 (K).

## 4. KAPITEL

# GARNISONS- OG TJENESTEUNIFORMER

### 4.1. FORMÅL

Uniformssystemerne, der er omtalt i nærværende kapitel, er primært garnisonsuniformer, der anvendes i forbindelse med repræsentative gøremål og som tjenesteuniform for personel med hovedsagelig stabstjeneste.

### 4.2. GARNISONSUNIFORM M/69 OG TJENESTEUNIFORM M/80 (K)

#### 4.2.1. Anvendelsesområde:

##### 4.2.1.1. I tjenesten kan garnisonsuniform M/69 anvendes:

- Ved daglig tjeneste uden for geledet.
- Ved særlige lejligheder jf. UBH 4.2.4.1.
- I geledet efter chefers bestemmelse.

##### 4.2.1.2. Uden for tjenesten kan garnisonsuniform M/69 derudover ved særlige lejligheder anvendes jf. UBH 4.2.4.1.

4.2.1.3. Anvendelse af paradepåklædning fremgår af tillæg UBH 4.2.4.2. Valget mellem de forskellige typer af paradepåklædning overlades til chefernes nærmere bestemmelser. Ved generals eller admirals deltagelse i paraden koordineres valget med Chefen for Hærens Operative Kommando (CHHOK), subsidiært med Chefen for Danske Division ved CHHOK fravær.

#### 4.2.2. Bestanddele:

##### 4.2.2.2. Garnisonsuniform M/69 (Se tillæg C-figur C-1)

I garnisonsuniform M/69 indgår følgende:

- Jakke, garnison M/69.
- Bukser, garnison M/69.
- Skjorte M/69.
- Skjorte M/69, hvid.
- Slips, sort, glat.
- Soklet M/10.
- Bukserem M/69.
- Sko, M/02.
- Handsker, skin, grå.
- Handsker, hvide.
- Frakke, garnison M/69.
- Halstørklæde, grå.
- Garnisonsridebukser M/86 og M/97.
- Ridestøvler, sorte.
- Ridehjelms M/89.

Fra andre uniformssystemer anvendes følgende i kombination med garnisonsuniform M/69

- Regimentsbælte M/77.
- Bælte M/84, sort.
- Støvle, sorte.
- Regntøj M/96.
- Kamp- og tjenesteuniformsjakke M/84.
- Pullover M/98.
- Sweater M/84.

#### 4.2.2.3. Tjenesteuniform M/80 (K) (Se tillæg C figur C-2).

I tjenesteuniform M/80 (K) indgår følgende.

- Jakke M/80 (K).
- Nederdel M/80.
- Slacks M/71.
- Strømper.
- Sko, sort.
- Støvler, sort.
- Frakke, garnison M/71 (K).
- Skuldertaske, sort.

Fra andre uniformssystemer anvendes følgende i kombination med garnisonsuniform M/69.

- Skjorte M/69.
- Skjorte M/69, hvid.
- Slips, sort, glat.
- Sokker M/58.
- Bukserem M/69.
- Bælte M/84, sort.
- Regimentsbælte M/77.
- Baret M/58.
- Spidshue M/69.
- Kasket M/69.
- Støvler, sorte.
- Handsker M/84.
- Skindhandsker, grå.
- Handsker, hvide.
- Halstørklæde, grå.
- Regntøj M/96.
- Garnisonsridebukser M/86 og M/97.
- Ridestøvler, sorte.
- Ridehjelms M/89.
- Skjortebluse, grå.
- Skjortebluse, hvid.
- Pullover M/98.
- Sweater M/84.

#### 4.2.3. Distinktionering, dekorationer, mærker m.v.

**4.2.3.1. Følgende anlægges:**

- Distinktioner jf. UBH 7
- Stabs- og adjudantsnore jf. UBH 7.5.

Tjenestestedsrelateret afmærkning herunder:

- Nationalitetsafmærkning jf. UBH 8.1.
- Afdelingsmærker jf. UBH 8.2
- Tjenestestedsmærke jf. UBH 8.4.
- Underafdelingssløjfer jf. UBH 8.5.
- Kongelige navnetræk jf. UBH 8.8.
- Ærmemærker jf. UBH 8.10.7.

**4.2.3.2. Følgende kan anlægges:**

Uddannelsesrelaterede mærker:

- Ét uddannelsesrelateret ærmemærke jf. UBH 9.1.
- Uddannelsesemblemer jf. UBH 9.2.
- Udmærkelsestegn jf. UBH 9.3.

Anden afmærkning

- Navneafmærkning jf. UBH 8.7.
- Civile mærker jf. UBH 10.1.
- Særligt godkendte armbind jf. UBH 8.12.

**4.2.3.3. Dekorationer anlægges på garnisonsuniform M/69 og tjenesteuniform M/80 (K) jf. UBH 11.**

**4.2.4. Bæringsbestemmelser:****4.2.4.1. Oversigt over lejlighedsvis påklædning:**

Påklædning jf. skemaet UBH 4.2.4.2.		▼
Daglig tjeneste		I
Særlige lejligheder	Audiens eller kur	II
	Høflighedsvisit hos civile eller militære myndigheder	I
	Minde- og festgudstjenester. Begravelser. Kransenedlæggelser. Til- og frameldinger samt fremstillinger. Deltagelse i parader el. lignende. Deltagelse i offentlige eller officielle modtagelser og indvielser	III
	Parader som del af formeret styrke under våben.	V
Særlige lejligheder udenfor tjeneste	Bryllup, begravelse m.v.	III
	Selskabspåklædning ved lejligheder, hvor selskabsuniform, civil kjole og hvidt eller smoking anvendes.	IV

Sammensætning af påklædning I-V er nærmere beskrevet i UBH 4.2.4.2.

UKLASSIFICERET

4.2.4.2. Skematisk oversigt over bæringsbestemmelser.

Nummer: Bemærkninger hertil, se UBH 4.2.4.3.							▼
Anvendelse: Jf. UBH 4.2.4.1.		I	II	III	IV	V	
Uniform	Jakke, garnison M/69	X	X	X	X	X	(1)
	Jakke M/80 (K)	X	X	X	X	X	(1)
	Bukser, garnison M/69	X	X	X	X	X	(2)
	Slacks M/71	X	( )	( )	( )	X	(2+3)
	Nederdel M/80	( )	X	X	X		(3+4)
(23)	Skjorte M/69	X				X	(5)
	Skjorte M/69, hvid		X	X	X		(6+7)
	Undertrøje	( )					(8)
	Pullover M/98	( )					(9)
	Slips, sort, glat	( )	X	X	X	X	(10)
	Sokletter M/69 eller sokker M/58	X	X	X	X	X	(11)
	Strømper, lys umbra eller sorte	X	X	X	X		(12)
	Bukserem M/69	( )	X	X	X	X	(13)
	Regimentsbælte M/77	(+)	(+)	(+)	(+)	X	(13)
	Bælte M/84, sort	( )	( )	( )	( )	X	(13)
Hoved- beklædning	Baret M/58	X		X	X	X	
	Spidshue M/69	( )	X	X	X		(14)
	Kasket M/69	X	X	X	X		(14)
Fodtøj	Sko M/80	X	X	X	X		(15)
	Sort lædersko	X	X	X	X		(15)
	De af FSV udleverede sorte snørestøvler	( )				X	(16)
Handsker	Handsker M/84	( )				X	
	Skinhandsker, grå	( )				X	
	Handsker, hvide		X	X	X		(7)
Overtøj	Frakke, garnison M/69	( )	( )	( )	( )		
	Frakke M/71	( )	( )	( )	( )		
	Halstørklæde, grå	( )	( )	( )	( )		
	Regntøj M/96	( )					(22)
	Kamp- og tjenesteuniformsjakke M/84	( )					(22)
Tilbehør	Sabelbærerem M/69		X	X			(17)
	Livrem M/45 eller bælte M/96					X	(18)
Sidevåben	Sabel M/50 eller dolk M/79 (K)		X	X <sup>9</sup>		X	(19)
Våben	Personligt VB (GV, KA eller P)					X	

<sup>9</sup> Muligheden for lovligt at medbringe sabel ved private lejligheder er pr. 12 SEP 2012 uafklaret. Ved behov indhentes forholdsordre ved HOK Ledelsessekretariat inden anvendelse.

## UKLASSIFICERET

Ride- påkledning	Garnisonsridebukser M/86	( )					(20)
	Ridestøvler, sorte	( )					(20)
	Ridehjelm M/89	( )					(20)
Taske, skuldertaske, sort		( )					(21)
Dekorationer jf. UBH 11.			X	X	( )	X	
Ordensspænde jf. UBH 11.		X			( )		

**4.2.4.3. Bemærkninger til UBH 4.2.4.2.**

Bemærkninger til de enkelte uniformsgenstande og bæring af disse fremgår nedenfor.

- (1) Garnisonsuniform M/69 og tjenesteuniform M/80 (K) sidestilles for kvinder og kan anvendes efter brugerens ønske, idet der dog ikke må ske sammenblanding af de to uniformssystemerne.

Er jakken anlagt, skal den være knappet, og lommerne må ikke være overfyldte.

- (2) Når der bæres støvler i tilslutning til garnisonsbukser M/69 og slacks M/71, indstikkes buksebenene i støvlerne eller ombukkes indad omkring et gummi-bånd udenpå støvleskaftet. (Se tillæg C figur C-3)
- (3) Slacks M/71 og tjenestenederdel M/80 sidestilles og kan anvendes efter brugerens ønske.
- (4) Nederdelens længde må ikke være kortere end til midt på knæet og ikke længere end 10 cm under knæet. (Se tillæg C figur C-4)
- (5) Skjorte M/69, skjorte M/69, korte ærmer og skjortebluse, grå sidestilles. Desuden kan en tilsvarende privat anskaffet skjorte anvendes. Synlig underbeklædning skal være hvid.

Skjorte M/69 kan som skjorteuniform anvendes således:

- Med nedrullede ærmer og slips.
  - med opsmøgede ærmer med eller uden slips, opslagene ca. manchettens bredde og således, at underkanten er over og fri af albueledet. Når slips aflægges, skal skjortens øverste knap være åben. Denne bæring kan erstattes af skjorte M/69, korte ærmer. (Se tillæg C figur C-5)
  - Skjorteflippen anlægges uden på sweateren, når slips ikke er anlagt. (Se tillæg C figur C-6)
- (6) I stedet for skjorte M/69, hvid kan en almindelig hvid skjorte med fast flip anvendes. Der anvendes ordentligvis hvid skjorte ved deltagelse i begravelser.
- (7) Såfremt bæringsbestemmelserne fordrer bæring af skjorte M/69, hvid eller hvide handsker vil disse normalt kunne udlånes lokalt. Der anlægges altid handsker i forbindelse med sidevåben. (Se tillæg C figur C-7)
- (8) Pullover M/98, olivengrøn må udelukkende anvendes til garnisons tjeneste.
- (9) I stedet for slips, sort, glat kan bæres et civilt ensfarvet sort bindeslips.
- Slips anlægges altid i forbindelse med garnisonsjakke M/69 og skjorteuniform med nedrullede ærmer.

## UKLASSIFICERET

Slips kan aflægges ved anvendelse af sweater.

Når slips anvendes i forbindelse med skjorteuniform anlægges ordentligvis en diskret slipsenål efter eget valg. Ved FN-tjeneste kan slipset udskiftes med lyseblå FN-tørklæde.

- (10) Når sko bæres i forbindelse med garnisonsbukser M/69 og slacks M/71 bæres sorte sokletter/sokker.
- (11) Strømper/strømpebukser anskaffes og vedligeholdes for personellets egen regning.
- (12) Når jakke ikke er anlagt, skal der anvendes bukserem M/69, bælte M/84 eller regimentsbælte M/77, og bæltet må kun i dette tilfælde være synligt.
- (13) Kasket M/69 erstatter spidshue M/69 for officerer af generalsklassen. Der anlægges altid spidshue/kasket M/69 i forbindelse med anlæggelse af store dekorationer. Undtaget herfor dog ved parader som del af formeret styrke under våben (påklædning V).
- (14) I stedet for snøresko M/80 og M/02 kan anvendes sorte lædersnøresko med overlæder uden mønster eller fjederstøvler, sort.

Det tillades dog til daglig tjeneste samt til daglig påklædning uden for tjenesten at anvende en sort lædersnøresko med syning langs kanten på overlæderet (mokkasinmodel).

Til tjenesteuniform M/80 (K) anvendes en sort lædersko med overlæder uden mønster og en ca. 3 cm høj hæl.

Det er tilladt kvindeligt personel for egen regning at anskaffe læderstøvler og bære disse i forbindelse tjenesteuniform M/80 (K). Støvlen skal være sort med glat eller "garin" overlæder uden mønster og med lav hæl.

Støvleskaftet skal gå til umiddelbart under knæet. Støvlen må ikke være forsynet med spænder eller anden form for udsmykning, ligesom den ikke må have snørebånd.

Såfremt læderstøvler anvendes i forbindelse med slacks M/71 føres bukserne uden på støvlerne.

- (15) De af FSV udleverede sorte snørestøvler kan anvendes i forbindelse med parader, vagttjeneste og lignende. Uden for tjenesten kun i forbindelse med dårligt føre.
- (16) Sabelbærerem M/69 hæftes ved hjælp af en særlig hage og kæde direkte på bukserem M/69 eller på særlig strop indvendig i jakken. Sabelbæreremmen bæres udvendig, idet remmens kæde føres gennem en åbning i uniformsjakkens (og garnisonsfrakkens) sidesøm.
- (17) I forbindelse med livrem M/45 eller bælte M/96 anvendes sabelrem, webbing eller støtterem til pistol (håndledsrem).
- (18) Anvendelse af dolk M/79 (K) eller sabel M/50 og dekorationer kræver bæring af kasket M/69 eller spidshue M/69. Baret M/58 kan anvendes jf. NIV III chefens bestemmelser herfor.

Sabel anlægges kun af kvindeligt personel i forbindelse med benklæder.



(19) Ridepåkledning må kun bæres i forbindelse med ridning.

Det er tilladt beredent personel bosat uden for militært etablissement at bære ridepåkledning på vej til og fra tjeneste.

Ridepåkledning bæres i øvrigt efter tjenestestedets nærmere bestemmelse.

(20) Det er tilladt at anvende en tilsvarende civil taske af sort læder med lynlås. Ved lejligheder, hvor dekorationer og/eller sidevåben er anlagt, må taske ikke bæres.

(21) Kamp- og tjenesteuniformsjakke M/84 kan anvendes som overtøj såfremt Garnisonsjakke M/69 ikke er anlagt. Såfremt Garnisonsjakke M/69 er anlagt, erstatter Regnjakke M/96, Kamp- og tjenesteuniformsjakke M/84, som supplerende overtøj.

### **4.3. SPIDSHUE M/69**

#### **4.3.1. Bestemmelser.**

**4.3.1.1.** Spidshue M/69 kan kun anlægges af befalingsmænd og i forbindelse med snøresko.

**4.3.1.2.** Er spidshuen aftaget føres denne jf. HRN 990-001 pkt. E06.

**4.3.1.3.** Spidshue M/69 med kvast erstatter spidshue M/69 for personel ved Den Kongelige Livgarde.

**4.3.1.4.** Spidshue M/69 bæres med højre kant en fingersbredde over højre øre og med forkant af spidshuen ca. 1-2 cm over øjenbrynene og uden synligt pandehår. Kokarden skal være lige over næseroden. (Se tillæg C figur C 8)



## 5. KAPITEL

# SELSKABSUNIFORMER

### 5.1. FORMÅL

Selskabsuniform M/70 og M/81 (K) er en tilladt uniform, der anlægges i forbindelse med selskaber, hvor der ellers vil være anlagt civil smoking eller kjole og hvidt.

### 5.2. ANVENDELSESOMRÅDE

**5.2.1.** Uniformen anvendes alene i forbindelse med selskaber. Uniformen anlægges i smokingudgaven, hvor der ellers vil være anlagt smoking og i kjoleudgave, hvor der ellers vil være anlagt kjole og hvidt. Uniformen anskaffes for brugerens egen regning og kan derfor ikke befales anlagt.

### 5.3. BESTANDDELE

(Se tillæg D figur D-1 og D-2)

**5.3.1.** I selskabsuniform M/70 indgår følgende:

- Selskabsjakke M/70, mørkeblå.
- Selskabsbukser M/70, mørkeblå.
- Kasket M/70 eller M/69.
- Spidshue M/70 eller M/69.
- Menighue M/84, mørkeblå.
- Hvid smokingskjorte med fast flip og dobb. manchete.
- Hvid kjoleskjorte med knækflip.
- Bindseløjfe (butterfly).
- Silkeskærf M/70, sort.
- Hvid kjolevest.
- Hvidt pyntelommelørklæde (se anm.).
- Sorte sokker/sokletter.
- Sorte snøresko af glat læder.
- Garnisonsfrakke M/69.
- Gallaslag (kun officerer).
- Hvidt halstørklæde.
- Hvide handsker.

**5.3.2.** I selskabsuniform M/80 (K) indgår følgende:

- Selskabsjakke M/81 (K), mørkeblå (Se tillæg D figur D-3).
- Selskabsnederdel M/81 (K), mørkeblå.
- Kasket M/70 eller M/69.
- Spidshue M/70 eller M/69.
- Menighue M/84, mørkeblå.
- Skjortebluse, hvid.
- Bindseløjfe (butterfly).
- Silkeskærf M/81 (K).
- Neutrale strømper, lys umbra eller sort.

- Sorte glatte selskabssko.
- Frakke M/71 (K).
- Gallaslag (kun officerer).
- Hvidt halstørklæde.
- Hvide handsker.
- Sort selskabstaske.

#### **5.4. DISTINKTIONER, DEKORATIONER M.V.**

**5.4.1.** Distinktioner anlægges, jf. UBH 7.

**5.4.2.** Dekorationer og ordensspænde anlægges jf. UBH 11. (Se tillæg D figur D-4).

**5.4.3.** Afdelingsmærke i guldbroderi bæres på jakkens højre side, jf. UBH 8.2.

**5.4.4.** Endvidere kan følgende anlægges:

- To uddannelsesemblemer jf. UBH 9.2.
- Stabs- og adjudantsnore, jf. UBH 7.7

**5.5. BÆRINGSBESTEMMELSER:**

Uniformeret personel, som bærer hærens uniform, har ret til at anskaffe og bære selskabsuniform M/70 eller M/81 (K).

**5.5.1. Oversigt over sammensætning af selskabsuniform M/71 og M/81(K).**

SMOKINGUDGAVE	M/70		M/81 (K)
	M/70	M/80 (K)	
KJOLEUDGAVE			
Selskabsjakke M/70, mørkeblå	X		X
Selskabsbukser M/70, mørkeblå	X		X
Selskabsjakke M/81 (K), mørkeblå		X	X
Selskabsnederdel M/81 (K), mørkeblå		X	X
Kasket M/70 eller M/69 (se UBH 5.5.4.)	X	X	X
Spidshue M/70 eller M/69 (se UBH 5.5.4.)	X	X	X
Menighue M/84, mørkeblå (se UBH 5.5.4.)	X	X	X
Hvid smokingskjorte med fast flip og dobb. manchet.			X
Hvid kjoleskjorte med knækflip	X		
Skjortebluse, hvid		X	X
Bindesløjfe (butterfly)	H	H	S
Silkeskær M/70, sort			X
Silkeskærf M/81 (K)		H	S
Hvid kjolevest	X		
Hvidt pyntelommetørklæde (se UBH 5.5.3.)	X		X
Sorte sokker/sokletter	X		X
Neutrale strømper, lys umbra eller sort		X	X
Sorte snøresko af glat læder	X		X
Sorte glatte selskabssko		X	X
Frakke, garnison M/69	X		X
Frakke M/71 (K)		X	X
Gallaslag (kun officerer)	X	X	X
Hvidt halstørklæde	X	X	X
Hvide handsker	X	X	X
Sort selskabstaske		X	X

**5.5.3.** Hvidt lommetørklæde bæres i jakkens brystlomme. Tørklædet skal være synligt i en højde af 1-1,5 cm over lommens øverste kant. Pyntelommetørklæde bæres ikke, når dekorationer eller ordensspænde er anlagt.

(Se tillæg D figur D-4)

**5.5.4.** Hovedbeklædning kan for officerer og befalingsmænd af sergentgruppen være såvel spidshue M/69 som spidshue M/70. Generaler kan endvidere anvende kasket M/69 eller kasket M/70. Spidshue M/70 og menighue M/84 bæres som spidshue M/69.



## 6. KAPITEL

# GALLAUNIFORMER

### 6.1. BESKRIVELSE

**6.1.1.** Gallauniformerne er med undtagelse af gallauniformen til LG og GHR alle skåret over samme mønster. Farven på jakke og bukser afhænger af våbenart og fremgår af Teknisk håndbog for beklædning og udrustning (THB-8400-902-35/III) kapitel 50.

### 6.2. ANVENDELSESOMRÅDE

**6.2.1.** Gallauniformen bæres af personel, der er omfattet af pkt. 6.4.1.:

- Ved kur eller anden tilsigelse til Hoffet, såfremt intet andet er befalet.
- Ved audiens.
- På ordre ved officielle kirkelige højtideligheder.

**6.2.2.** Gallauniformen kan bæres ved tjenstlig eller privat overværelse af kirkelige højtideligheder samt ved selskaber, når der i indbydelsen er anført "galla" eller "kjole og hvidt".

**6.2.3.** Snorefrakke kan bæres som tjenstlig og privat selskabspåklædning som erstatning for selskabsuniform M/70 eller M/81 (K) i smokingudgave eller civil smoking efter brugerens ønske. (Se tillæg E figur E-1)

### 6.3. BESTANDDELE

**6.3.1.** I gallauniform indgår følgende:

- Gallajakke.
- Gallabukser.
- Gallaridebukser, dog kun for visse personelgrupper.
- Skjorte, hvid.
- Halsbind, hvidt.
- Trekantet hat m/fjer eller gallahue.
- Fjederstøvler, sorte.
- Gallasporer, dog kun for visse personelgrupper.
- Ridestøvler, dog kun for visse personelgrupper.
- Handsker, hvide.
- Gallaslag.
- Gallakappe.
- Gallalivrem.
- Sabelbæreremme.

**6.3.2.** Når gallauniformen anvendes som smoking kan anlægges snorefrakke, der ikke er en gallauniformsgenstand. Denne kan anvendes sammen med de i pkt. 6.6.1. anførte uniformsgenstande fra de respektive gallauniformer. Hertil kan anlægges:

- Snøresko, sorte

**6.3.3.** Til gallauniform kan desuden anlægges:

- Dekorationer
- Ordensspænde
- Sabel M/50, dog ikke når galla er anlagt som smoking.

## **6.4. ANSKAFFELSE**

Der skelnes mellem gallapligtigt personel og gallaberettiget personel.

**6.4.1.** Til gallapligtigt personel udlånes gallauniformer jf. gældende normer. Uniformsgegenstande, der ikke er omfattet af udlånsordningen, kan anskaffes for brugens egen regning, men kan ikke befales anlagt. Gallapligtigt personel omfatter:

- Officerer af generalsklassen, der ikke er midlertidigt udnævnt.
- Generalauditøren.
- Kommandanten i København (KIK).

**6.4.2.** Gallapligtigt personel omfatter desuden:

- Officerer ved HMD Adjudantstab.
- Personel ved Den Kongelige Livgarde efter Chefen for Den Kongelige Livgardes bestemmelser.
- Personel ved Gardehusarregimentet efter Chefen for Gardehusarregimentets bestemmelser.

**6.4.3.** Øvrigt militært personel er gallaberettiget og kan for egen regning anskaffe en gallauniform og bære denne. Disse uniformer kan dog ikke befales anlagt.

**6.4.4.** Militært personel, der er ansat ved tjenestesteder, hvor udlån af gallauniform er mulig, kan befales til at anlægge denne påklædning.

## **6.5. BÆRINGSRET**

Alt militært personel har bæringsret til gallauniform.



## 6.6. BÆRINGSBESTEMMELSER

6.6.1. Skematisk oversigt over sammensætning af gallapåklædning for personel i hæren fremgår af nedenstående:

Nummer: Bemærkninger hertil se UBH 6.6.2.						▼
GALLAUNIFORM FOR GENERALER						▼
GALLAUNIFORM FOR KIK OG HMD ADST (1)						▼
GALLAUNIFORM FOR VÅBENARTERNE						▼
SNOREFRAKKE						▼
Uniform	Gallajakke		X	X	X	(2)
	Snorefrakke	X				
	Gallabukser	X	X	X	X	
	Gallaridebukser	( )	( )	X	( )	(3)
Under- mundering	Skjorte, hvid	X	X	X	X	(4)
	Halsbind, hvidt	X	X	X	X	(4)
Hoved- Beklædning	Trekantet hat m/fjer			X	X	(5)
	Gallahue	X	X			
Fodtøj	Snøresko, sorte	X				
	Fjederstøvler, sorte	( )	X	X	X	
	Gallasporer	(+)	(+)	(+)		(6)
	Ridestøvler	(+)	(+)	X	(+)	(6)
Handsker	Handsker, hvide	X	X	X	X	
Overtøj	Gallaslag	( )	( )	( )	( )	
	Gallakappe	( )	( )	( )	( )	(7)
Særligt tilbehør	Sabel M/50		X	X	X	
	Gallalivrem	X	X	X	X	(8)
	Sabelbæreremme		X	X	X	(8)
	Dekorationer		X	X	X	
	Ordensspænde	X				

6.6.2. Bemærkninger til pkt. 6.6.1.

- (1) Generaler og KIK anlægger hvide fjer i den trekantede hat og officerer ved Den Kongelige Livgarde anlægger hvide fjer med lyseblå dækfjer. Officerer ved Den Kongelige Livgarde og Gardehusarregimentet, som er tjenstgørende som adjutanter ved HMD Adjudantstab, anvender gallauniform for henholdsvis Den Kongelige Livgarde og Gardehusarregimentet og anlægger røde fjer i den trekantede hat. I lighed hermed anlægger øvrige officerer af hæren tjenestegørende ved HMD adjudantstab røde fjer i den trekantede hat. (Se tillæg E figur E-2)
- (2) Gallajakken knappes altid til højre.
- (3) Med undtagelse af officerer ved Jydske Dragonregiment kan gallaridebukser kun anvendes i forbindelse med ridning.  
Kun Kommandanten I København (KIK) er normeret med gallaridebukser.
- (4) Skjorte og halsbind. Der anvendes en hvid manchetskjorte uden flip med dobbelte manchetter. I stedet for flip anvendes halsbind, hvidt.
- (5) Når bicorne, kaldet trekantet hat, m./fjer føres aftaget, føres den i forbindelse med nedhaget sabel af venstre hånd med silkekokarden vendende opad.

## UKLASSIFICERET

Hatten holdes af venstre hånds tommel- og pegefinger på hattens højre side-stykke. Er sabel ophaget, føres hatten som for sabel nedhaget anført dog uden at støtte på sablen. (Se tillæg E figur E-3)

- (6) Ridestøvler og sporer anvendes kun i forbindelse med ridning med undtagelse af officerer ved Jydske Dragonregiment. (Se tillæg E figur E-4)
- (7) Gallakappen knappes til højre. (Se tillæg E figur E-5)
- (8) Når sabel aflægges, hægtes den frie ende af den lange sabelbærerem (kun generaler og officerer ved Den Kongelige Livgarde) på livremmens krog.

**6.6.3.** Musikere må kun bære gallauniform ved særlige lejligheder efter den stedlige chefs bestemmelser.

**6.6.4.** Ud over nærværende bestemmelser henvises der til eventuelle lokale bestemmelser vedrørende bæring og yderligere uniformsdele ved regimenterne.

**6.6.5.** Garnisonskommandanter bemyndiges til at fastsætte yderligere nødvendige detaljer i sammensætning og anvendelse af de enkelte gallapåklædninger.

### **6.7. DISTINKTIONER, DEKORATIONER M.V.**

**6.7.1.** Distinktioner anlægges jf. UBH 7.

**6.7.2.** Stabs- og adjudantsnore anlægges jf. UBH 7.7.

**6.7.3.** Dekorationer og ordensspænde anlægges jf. UBH 11.

## 7. KAPITEL

# GRADSTEGN OG ANDEN DISTINKTIONERING

### 7.1. FORMÅL

Formålet med distinktionering er at vise militært personels grad i den militære rækkefølge samt vise funktionen for personel uden for den militære rækkefølge.

### 7.2. FÆLLES BESTEMMELSER

**7.2.1.** Distinktioner til kamp-, tjeneste-, garnisons-, selskabs- og gallauniform fremgår af UBH 7.3.-7.6. og skal bæres som følger:

**7.2.2.** Gradstegn bestående af broderede distinktioner på olivengrøn skydesløjfe bæres:

på skulderstropperne på følgende uniformsgenstande:

- Jakke M/84.
- Skjorte M/84.
- Sweater M/84, M/85 og M/86.
- Pullover M/98.
- Køredragt, pansrede køretøjer.

på en strop på brystet på følgende uniformsgenstande

- Fragmentationsvest.
- Regnjakke M/92 og M/96.
- Køredragt, pansrede køretøjer.
- Kampuniform M/01, let.
- Jakke, mellembeklædning, sort.

i højre forreste bæltestrop på:









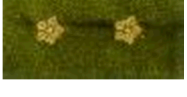

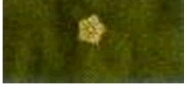
- Bukser M/84.
- Bukser, tjeneste M/84.
- Bukser, tjenestebukser M/84, sommer, korte.
- Bukser M/01, let.

**7.2.3.** Gradstegn, som er broderet på en skydesløjfe af beige stof samt gradstegn, camouflage bæres på kamp- og tjenesteuniform M/01, ørken / Balkan svarende til kamp- og tjenesteuniform M/84. De nævnte gradstegn må kun bæres i forbindelse med international tjeneste.

**7.2.4.** Gradstegn til bæring på garnisonsuniform M/69, Tjenesteuniform M/80 (K) samt selskabs- og gallauniformer fremgår af UBH 7.3 – 7.6.

**7.3. OFFICERER****7.3.1. Generelt:**

Gradstegn for officerer i hæren består normalt af stjerner, som bæres på skulderen, således:

GRAD	GRADSTEGN
GENERAL	
GENERALLØJTNANT	
GENERALMAJOR	
BRIGADEGENERAL	
OBERST	
OBERSTLØJTNANT	
MAJOR	
KAPTAJN	
PREMIERLØJTNANT	
LØJTNANT	
SEKONDLØJTNANT	

**7.3.2.** Gradstegn med broderede stjerner bæres jf. UBH 7.2.2.og 7.2.3. og har følgende farver for:

GENERAL GENERALLØJTNANT GENERALMAJOR BRIGADEGENERAL	gylden (guld) med grågrøn konturtråd
OBERST OBERSTLØJTNANT MAJOR	hvid (sølv) med gråbrun konturtråd
KAPTAJN PREMIERLØJTNANT LØJTNANT SEKONDLØJTNANT	lysegrøn (bronze) med brun konturtråd

**7.3.3.** Gradstegn med metalstjerner.

Gradstegn består af gule eller hvide metalstjerner som bæres på skulderstroppens midtlinie således, at de deler afstanden mellem ærmesømmen og skulderstroppens knap i lige store stykker.

**7.3.3.1.** Gule metalstjerner bæres på:

- Jakke, garnison M/69.
- Jakke M/80 (K).
- Graviditetstunika M/80 (K).

Skydesløjfer i uniformsgenstandens farve på:

- Frakke, garnison M/69.
- Frakke M/71 (K).

**7.3.3.2.** Gule metalstjerner på skydesløjfer i mellemgrønt på:

- Skjorteuniform M/69.
- Skjorteuniform M/80 (K).

**7.3.3.3.** Gule metalstjerner på gallauniformer, hvor uniformsknappernes farve er hvide (modsat uniformsknappernes farve).

**7.3.3.4.** Hvide metalstjerner bæres på:

- Selskabsuniform M/70 og M/81 (K).
- Gallauniformer, hvor uniformsknappernes farve er gule (modsat uniformsknappernes farve).

UKLASSIFICERET







7.3.4. Huegradstegn.

For de gallauniformer, hvortil huegradstegn tillige anvendes, gælder følgende:

Grad	Antal rundgående lidser regnet fra oven	Antal lodrette lidser
General	3 á 4 mm 3 x 4 mm	4 x 2 á 4 mm
Generalløjtnant	1 á 4 mm 2 x 3 á 4 mm 1 x 2 á 4 mm	4 x 2 á 4 mm
Generalmajor	1 á 4 mm 1 x 3 á 4 mm 2 x 2 á 4 mm	4 x 2 á 4 mm
Oberst	1 á 4 mm 3 x 2 á 4 mm	4 x 2 á 4 mm
Oberstløjtnant	1 á 4 mm 2 x 2 á 4 mm 1 á 4 mm	4 x 2 á 4 mm
Major	1 á 4 mm 1 á 2 x 4 mm 2 á 4 mm	4 x 2 á 4 mm
Kaptajn	3 á 4 mm	4 x 2 á 4 mm
Premierløjtnant	2 á 4 mm	4 x 2 á 4 mm
Løjtnant	1 á 4 mm	4 x 2 á 4 mm
Sekondløjtnant	1 á 4 mm	4 x 2 á 4 mm

**7.4. SERGENTGRUPPEN****7.4.1. Generelt:**

Gradstegn for mellemlidergruppen i hæren består af sparrer, som bæres på uniformsgenstandens ærmer eller skulderstropper således:

GRAD	GRADSTEGN
CHEFSERGENT	
SENIORSERGENT	
OVERSERGENT	
SERGENT	
SERGENT (OFFICERSASPIRANT)	
KORPORAL	

**7.4.2.** Broderede gradstegn på olivengrøn og beige skydesløjfe bæres jf. UBH 7.2.2 og 7.2.3.

**7.4.3.** Skydesløjfer i mellemgrønt med gradstegnet vævet i gylden tråd anlægges på:

- Skjorteuniform M/69 og M/80 (K).
- Graviditetstunika M/80.
- Frakke, garnison M/69.
- Frakke M/71 (K).


**7.4.4.** Ærmegradstegn anlægges på:

- Jakke, garnison M/69.
- Jakke M/80 (K).
- Selskabsjakke M/70 og M/81 (K).
- Gallajakker.

## 7.5. MANUELT NIVEAU


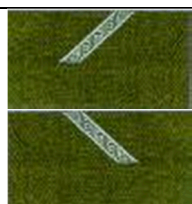
### 7.5.1. Generelt:

Gradstegn for personel på manuelt niveau i hæren består af vævede bånd, som bæres på uniformsgenstandens ærmer eller skulderstropper således:

GRAD	GRADSTEGN
OVERKONSTABEL af 1. grad	
OVERKONSTABEL	
KONSTABEL	
MENIG	

### 7.5.2. Særlig afmærkning:

Afmærkningen af sergentelever og menig gruppefører består af vævede bånd og sparrer, som bæres på uniformsgenstandens ærmer eller skulderstropper således:

GRAD	GRADSTEGN
SERGENTELEV	
MENIG GRUPPEFØRER	

7.5.3. Broderede gradstegn på olivengrøn og beige skydesløjfe bæres jf. UBH 7.2.2 og 7.2.3.

7.5.4. Skydesløjfer i mellemgrønt med gradstegnet vævet i gylden tråd anlægges på:

- Skjorteuniform M/69 og M/80 (K).
- Graviditetstunika M/80.
- Frakke, garnison M/69.
- Frakke M/71 (K).





**7.5.5.** Ærmegradstegn anlægges på:




- Jakke, garnison M/69.
- Jakke M/80 (K).
- Selskabsjakke M/70 og M/81 (K).
- Gallajakker.

**7.5.6.** Gruppefører- og sergentelevafmærkningen kan anlægges af såvel værnepligtige menige som personel af konstabelgruppen.




**7.6. PERSONEL UDEN FOR DEN MILITÆRE RÆKKEFØLGE****7.6.1.** Musikerpersonel:

GRAD	GRADSTEGN
MUSIKDIRIGENT	
MUSIKER	




**7.6.2.** Personel i Forsvarets Auditørkorps.

GRAD	GRADSTEGN
GENERALAUDITØR	
AUDITØR	
AUDITØRFULDMÆGTIG	



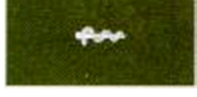
**7.6.3.** Gejstligt personel.

GRAD	GRADSTEGN
FELTPROVST	
FELTPRÆST	
VPL TEOLOG	








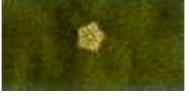
## 7.6.4. Sygeplejersker med rådighedspligt.

GRAD	GRADSTEGN
AFDELINGSSYGEPLEJERSKE Anlægger på højre skulder (ved skulderfolden) ærmemarkering med teksten "Nurse".	
1. ASSISTENT Anlægger på højre skulder (ved skulderfolden) ærmemarkering med teksten "Nurse".	
SYGEPLEJEASSISTENT Anlægger på højre skulder (ved skulderfolden) ærmemarkering med teksten "Nurse".	

## 7.6.5. Læger og tandlæger uden føringsuddannelse.

GRAD	GRADSTEGN
LÆGE MED SPECIALLÆGEANERKENDELSE TANDLÆGE MED SPECIALTANDLÆGEANERKENDELSE	
LÆGE MED RET TIL SELVSTÆNDIGT VIRKE TANDLÆGE MED RET TIL SELVSTÆNDIGT VIRKE	
LÆGE MED EMBEDSEKSAMEN TANDLÆGE MED EMBEDSEKSAMEN	

**7.6.6.** Læger, tandlæger og dyrlæger med føringsuddannelse anvender officersdistinktioner således.

GENERALLÆGE	GENERALMAJOR 
STABSLÆGE AF 1. GRAD STABSTANDLÆGE AF 1. GRAD STABSDYRLÆGE	OBERST 
STABSLÆGE AF 2. GRAD STABSTANDLÆGE AF 2. GRAD STABSDYRLÆGE AF 2. GRAD	OBERSTLØJTNANT 
OVERLÆGE OVERTANDLÆGE	MAJOR (321) 
AFDELINGSLÆGE AFDELINGSTANDLÆGE AFDELINGSDYRLÆGE	MAJOR (322) 
RESERVELÆGE AF 1. GRAD RESERVETANDLÆGE AF 1. GRAD	KAPTAJN 
RESERVELÆGE AF 2. GRAD RESERVETANDLÆGE AF 2. GRAD (Note: Denne grad anvendes kun i en overgangsordning for det sundhedsfaglige personel og forventes at udgå på sigt).	PREMIERLØJTNANT 
RESERVELÆGE AF 3. GRAD RESERVETANDLÆGE AF 3. GRAD (Note: Denne grad anvendes kun i en overgangsordning for det sundhedsfaglige personel og forventes at udgå på sigt).	LØJTNANT 


**7.6.6.1.** Læger anlægger på højre skulder (ved skulderfolden) ærmemarkering med teksten "Medical Doctor".

**7.6.6.2.** Tandlæger anlægger på højre skulder (ved skulderfolden) ærmemarkering med teksten "Dental Surgeon".





**7.6.6.3.** Dyrlæger anlægger på højre skulder (ved skulderfolden) ærmemarkering med teksten "Veterinary Surgeon".

**7.6.6.4.** Laboranter anlægger på højre skulder (ved skulderfolden) ærmemarkering med teksten "Lab. Technician".

**7.6.7. Militærjuridisk rådgiver.**

GRAD	GRADSTEGN
MILITÆRJURIDISK RÅDGIVER	

**7.6.8. Civilt personel, der midlertidigt tillægges militær status.**

GRAD	GRADSTEGN
CIVIL, CHEFNIVEAU (C400)	
CIVIL, LEDERNIVEAU (C300)	
CIVIL, MELLEMLEDERNIVEAU (C200)	
CIVIL, MANUELT NIVEAU (C100)	

**7.6.9. Fælles bestemmelser.****7.6.9.1. Distinktionerne i guldbroderi anlægges på:**

- Jakke, garnison M/69.
- Jakke M/80 (K).

For værnepligtige teologer, læger og sygeplejersker dog i gyldent tråd.

**7.6.9.2. Distinktionerne i gult metal til brug på skydesløjfer i de pågældende uniformsgenstandes farve anlægges til følgende uniformer:**

- Skjorteuniform M/69 og M/80 (K).
- Frakke, garnison M/69.
- Frakke M/71 (K).
- Gallauniform for generalauditøren og musikerpersonel ansat ved Den kongelige Livgarde, idet der dog ikke anvendes skydesløjfe.

For værnepligtige teologer, læger og sygeplejersker er distinktionerne af gylden tråd.

**7.6.9.3. Til selskabsuniform M/70 og M/81 (K) er distinktionerne udført i metal med hvid overflade.**

**7.6.9.4.** Broderede distinktioner på skydesløjfe af olivengrønt har følgende farver for:

Musikdirigent Musiker	Beige
Generalauditør	Beige og gylden
Auditør Auditørfuldmægtig	Beige
Feltprovst Feltpræst	Beige med gylden kontur
Værnepligtig Teolog	Beige
Overlæge/-tandlæge/-dyrlæge Speciallæge/-tandlæge/-dyrlæge Læge/tandlæge/dyrlæge Afdelingssygeplejerske 1. Assistent Sygeplejeassistent	Beige og hvid
Civilt personel, der midlertidigt tillægges militær status	Beige

**7.6.9.5.** Distinktioner til det i UBH 7.6.7. omhandlende personel udføres alene som broderede distinktioner på olivengrøn og beige skydesløjfe.

## **7.7. STABS- OG ADJUDANTSNORE**

### **7.7.1.** Anskaffelse.

Stabs- og adjudantsnore udleveres jf. gældende bestemmelser til det personel, som har bæringsret.

### **7.7.2.** Bæringsret.

#### **7.7.2.1.** Stabssnore. (to enkelte snore)

Personel, som forretter tjeneste i nedennævnte funktioner, har ret til at bære stabs-snore:

- Forsvarsattachéer.
- Chefen for HMD Adjudantstab.
- Stabschefer ved Hærens Operative Kommando og Danske Division.
- Adjudanter hos:
  - Hendes Majestæt Dronningen.
  - Kongelige prinser og prinsesser.
  - Forsvarsministeren.
  - Officerer af generals- og admiralsklassen.

#### **7.7.2.2.** Adjudantsnore (en enkelt snor).

Personel, som forretter tjeneste som adjudanter og ordonnansofficerer, har ret til at bære adjudantsnore.

### **7.7.3.** Bæringsbestemmelser.

Stabs- og adjudantsnore bæres til følgende uniformsgenstande således:

#### **7.7.3.1.** Snore til dagligt brug anlægges på:

- Skjorte M/84.
- Skjorte M/69.
- Jakke M/69.
- Jakke M/80 (K).
- Snorejakke.
- Selskabsjakke M/70 I og M/81 (K) I.
- Frakke M/69.
- Frakke M/71 (K).
- jakke M/84.

**7.7.3.2.** Snore til gallabrug anlægges på:

- Gallajakker.
- Selskabsjakke M/70 II og M/81 (K) II.
- Jakke, garnison M/69, Jakke M/80 (K), Frakke, garnison M/69 og Frakke M/71 (K), når uniformerne anvendes som gallapåklædning (hvid skjorte og hvide handsker).

**7.7.3.3.** Forsvarsattacheer kan dog anlægge stabssnore til gallabrug og til dagligt brug efter den mellem forsvarsattacheerne i det pågældende land herskende sædvane.

**7.7.4.** Fastgørelse.

**7.7.4.1.** Stabs- og adjudantsnore anlægges på venstre side af uniformsgenstanden, idet dog personel til tjeneste ved HMD Adjudantstab anlægger stabssnorene på højre side af uniformsgenstanden efter adjudantstabens bestemmelse. Snorene fæstes til undersiden af skulderstropperne ved ærmesømmene.

**7.7.4.2.** Stabssnorene til gallabrug fæstes til skulderen samme sted som den dobbelte snor.

Den korteste flettede snor føres foran skulderen og fæstes til den øverste uniformsknap på den side, hvor de dobbelte snore bæres. Den længste snor føres bag om skulderen mellem kroppen og armen og fæstes til den næstøverste uniformsknap i samme side.

Ved uniformer med revers fæstes snorene under reversen på 1 eller 2 knapper, der anbringes i højde svarende til gallauniformens næstøverste knap.

## 8. KAPITEL

# TJENESTESTEDSRELATEREDE AFMÆRKNING

### 8.1. NATIONALITETSAFMÆRKNING (NM).

(Se tillæg F figur F-1)

#### 8.1.1. Formål.

NM har til formål at angive personellets nationale tilhørsforhold i fred og krise samt ved udsendt personel i fredsstøttende operationer.

**8.1.2. Generelt.** NM er et ca. 2,8 cm højt og ca. 3,4 cm bredt vævet Dannebrogflag udformet som stutflag med højrød bund og forsynet med et hvidt kors. NM findes med mørk og med lys sykant. (Se tillæg F figur F-2)

**8.1.3.** NM med mørk sykant monteres permanent på følgende uniformsgenstande:

- Jakke M/84.
- Jakke M/01, let.
- Skjorte M/84, olivengrøn, lange og korte ærmer.
- Sweater M/84, M/85 og M/86.
- Pullover M/98.
- Jakke, garnison M/69.
- Jakke M/80 (K).
- Fragmentationsvest.
- Regnjakke M/96.
- Regnjakke M/92, motorordonnans.
- Køredragt, pansrede køretøjer.
- MC-dragt, camouflagen.
- Jakke, mellembeklædning, sort.

**8.1.4.** NM med lys sykant monteres permanent på følgende uniformsgenstande:

- Jakke M/01, ørken.
- Skjorte M/69.
- Skjorte M/01.
- Fragmentationsvest, ørken

**8.1.5. Bæringsbestemmelser.**

**8.1.5.1.** NM placeres på venstre overærme med mærkets overkant ca. 2 cm fra skuldersømmen.

**8.1.5.2.** NM anlægges ikke i forbindelse med galla- og selskabsuniform.

**8.1.5.3.** Såfremt der anlægges armljet eller skulderlet på venstre arm, monteres NM på denne. (Se tillæg F figur F-3)

**8.1.5.4.** NM må ikke lokalt påsyes MC-dragt, camouflagen og regntøj M/96, da det vil ødelægge beskyttelseseffekten i uniformsgenstandene.

## 8.2. AFDELINGSMÆRKER

(Se tillæg F figur F-4)

### 8.2.1. Formål.

Afdelingsmærket har primært til formål at angive tilhørsforholdet til en mærkeførende myndighed for personel i hæren.

### 8.2.2. Anskaffelse.

Afdelingsmærker af metal udleveres til alt uniformeret personel jf. gældende bestemmelser (FAG 41-13 HRN).

Afdelingsmærke i guldbroderi til selskabsuniform M/70 og M/81 (K) anskaffes for brugerens egen regning.

### 8.2.3. Afdelingsmærkeførende myndigheder.

#### 8.2.3.1. Myndigheder i hæren.

- Hærens Operative Kommando.
- Danske Division.
- Hærens brigader.
- Totalforsvarsregioner.
- Det Danske Internationale Logistik Center.
- Hærens regimenter.
- Hærens Officersskole.
- Hærens Kampskole.
- Hærens Sergentskole.
- Jægerkorpset.

#### 8.2.3.2. Myndigheder uden for hæren.

- Forsvarsministeriet.
- Forsvarskommandoen.
- Hendes Majestæt Dronningens Adjudantstab.
- Forsvarets Sundhedstjeneste.
- Forsvarets Auditørkorps.

#### 8.2.3.3. De funktionelle tjenester.

Militært ansatte ved de funktionelle tjenester bærer afdelingsmærke jf. mesterområde i SAP.

### 8.2.4. Fastsættelse af afdelingsmærke og underlag.

#### 8.2.4.1. Hærens mærke.

Mærket bæres af:

- Alle hærens generaler.
- Oberster der forsættes til Forsvarskommandoen
- Øvrigt personel der forretter tjeneste ved Forsvarsstaben, såfremt der ikke er fastsat et andet mærke for den pågældende.

Underlag: **Karmoisinrødt.**

#### 8.2.4.2. Hærens Operative Kommandos mærke.

Mærket bæres af:



- Chefen for staben ved Hærens Operative Kommando.
- Oberster der forsættes til Hærens Operative Kommando inkl. oberster, der er chefer for udsendte enheder.
- Øvrigt personel der forretter tjeneste ved STHOK, såfremt der ikke er fastsat et andet mærke for den pågældende.

Underlag: **Karmoisinrødt.**

#### 8.2.4.3. Danske Divisions mærke.

Mærket bæres af chefen for staben ved Danske Division, og anvendes som baretmærke for alt personel ved staben.

Underlag: **Karmoisinrødt.**

#### 8.2.4.4. Hærens brigaders mærke.

De respektive brigaders mærke bæres af chefen for den pågældende brigade, og anvendes som baretmærke for alt personel ved staben.

Underlag: **Karmoisinrødt.**

#### 8.2.4.5. Det Danske Internationale Logistik Centers mærke.

Mærket bæres af chefen for DANILOG, og anvendes som baretmærke for alt personel ved DANILOG.

Underlag: **Karmoisinrødt.**

#### 8.2.4.6. Totalforsvarsregioner

De respektive regioners mærke bæres af chefen for den pågældende region, og anvendes som baretmærke for alt personel ved staben.

Underlag: **Karmoisinrødt.**

#### 8.2.4.7. Regimenternes mærke.

Mærket bæres af: Chefen for og personel tilhørende det pågældende regiment.

Underlag:

For personel til tjeneste ved:

- Stabe, skoler, garnisonsstøtteelementer samt selvstændige underafdelinger, som indgår i brigader og højere led: **Karmoisinrødt.**
- I bataljon/afdeling med laveste nummer: **Højrodt.**
- II bataljon/afdeling med næstlaveste nummer: **Hvidt.**
- III bataljon/afdeling med tredielaveste nummer: **Blåt.**
- IV bataljon/afdeling med fjerdelaveste nummer: **Gult.**
- V bataljon/afdeling med femtelaveste nummer: **Sort.**

#### 8.2.4.8. Hærens Officersskoles mærke.

Mærket bæres af chefen for Hærens Officersskole.

Underlag: **Karmoisinrødt.**

#### 8.2.4.9. Hærens Kampskoles mærke.

Mærket bæres af chefen for Hærens Kampskole.

Underlag: **Karmoisinrødt.**

#### 8.2.4.10. Hærens Sergentskole.

Mærket bæres af chefen for Hærens Sergentskole.

Underlag: **Karmoisinrødt.**

**8.2.4.11.** Jægerkorpsets mærke.

Mærket bæres af chefen for Jægerkorpset samt personel, der har bestået jægeraspirantuddannelsen og samtidigt forretter tjeneste ved korpset.

Underlag: **Sort.**

**8.2.4.12.** Forsvarsministeriets mærke.

Mærket bæres af personel af hæren ansat ved Forsvarsministeriet.

Underlag: **Karmoisinrødt.**

**8.2.4.13.** Hendes Majestæt Dronningens Adjudantstabs mærke.

Mærket bæres af chefen for Hendes Majestæt Dronningens Adjudantstab.

Underlag: **Karmoisinrødt.**

**8.2.4.14.** Forsvarets Sundhedstjenestes mærke.

Mærket bæres af personel ved Forsvarets Sundhedstjeneste, som bærer hærens uniform.

Underlag:

- Forsvarskommandolægen: **Karmoisinrødt.**
- Lægepersonel i øvrigt: **Højrødt.**
- Tandlægepersonel i øvrigt: **Hvidt.**
- Øvrigt personel: **Gult.**
- Under FN-tjeneste: **Lyseblåt.**

**8.2.4.15.** Forsvarets Auditørkorps mærke.

Mærket bæres af personel, ansat i Forsvarets Auditørkorps, der bærer hærens uniform.

Underlag: **Karmoisinrødt.**

**8.2.5.** Bæringsbestemmelser.

**8.2.5.1.** Afdelingsmærket bæres på højre og venstre krave til følgende uniformsgenstande:

- Garnisonsjakke M/69.
- Tjenesteuniformsjakke M/80 (K).

**8.2.5.2.** Af heraldiske hensyn er en del af hærens afdelingsmærker fremstillet i såvel en retvendt udgave (til venstre krave) som en spejlvendt udgave (til højre krave). Dette er sket ud fra princippet om, at den heraldiske hovedfigur, ved mærkets anbringelse på uniformen, altid skal vende ind mod bærerens bryst. Dette princip er også gældende, når det drejer sig om et enkelt afdelingsmærke.

**8.2.5.3.** Afdelingsmærket bæres på selskabsjakke M/70 og M/81 (K) midt på jakkens højre forstykke ca. 170-189 mm fra skuldere sømmene som et i guldbroderi fremstillet afdelingsmærke. (Se tillæg F figur F-5)

**8.2.5.4.** Myndighedschefer der bærer afdelingsmærke som fastsat i pkt. 8.2.4., bærer tillige dette afdelingsmærke med dertil hørende underlag som huemærke til baret M/58.

**8.2.5.5.** Som huemærke bæres afdelingsmærket i retvendt udgave.

**8.3. REGIMENTSBÆLTE M/77**

(Se tillæg F figur F-6)

**8.3.1. Formål.**

Regimentsbæltet har tilsvarende afdelingsmærket primært til formål at angive tilhørsforholdet til myndighed for personel i hæren og for det personel af korpse, der bærer hærens uniform. Bæltet angiver derfor, som hovedregel, personellets regiments-tilhørsforhold.

**8.3.2. Beskrivelse.**

**8.3.2.1.** Regimentsbæltet er et bælte, der kan anlægges i stedet for bælte M/84, sort. Farverne på regimentsbæltet har til formål at angive personellets tilhørsforhold til et regiment, korps eller lignende.

**8.3.2.2.** Regimentsbæltets farver er det pågældende regiments farver/metaller kantet med farven for den våbenart, hvortil regimentet henregnes. Til adskillelse af regimentsfarverne og våbenartsfarven anvendes en kontrasttråd i en farve efter regimentets bestemmelse.

**8.3.2.3.** Regimentsfarverne gengives på bæltet i den rækkefølge og det indbyrdes størrelsesforhold, som er angivet som bundfarve på regimentets våbenskjold, idet den farve, som er længst mod højre, når man står bag våbenskjoldet, er øverste farve af regimentsfarverne osv.

**8.3.2.4. Farver og mål.**

Målene for de enkelte farver fremgår af den efterfølgende figur.

Regiment	Våbenartsfarve	Regimentsfarver (regnet fra oven på bæltet)
LG	Højrrød	1/2 hvid, 1/2 lyseblå
GHR	Karmoisinrød	1/1 hvid
JDR	Karmoisinrød	1/4 karmoisinrød, 1/2 hvid, 1/4 lyseblå
DAR	Karmoisinrød	1/4 karmoisinrød, 1/16 lyseblå, 1/8 karmoisinrød, 1/8 gul, 1/8 karmoisinrød, 1/16 lyseblå, 1/4 karmoisinrød
IGR	Sort	1/4 sort, 1/2 gul, 1/4 sort
TRR	Karmoisinrød	1/4 karmoisinrød, 1/2 hvid, 1/4 karmoisinrød,
DANILOG	Karmoisinrød	1/4 hvid, 1/2 karmoisinrød, 1/4 hvid
TGR	Mørkeblå	1/2 mørkeblå, 1/4 gul, 1/4 sort
JGK	Højrrød	1/2 grøn, 1/2 hvid
FSU	Højrrød	1/1 højrrød (med hvid kontrastfarve)
Øvrige Myndigheder	Højrrød	1/1 højrrød
FN- styrker		1/4 højrrød, 2/10 lyseblå, 1/10 hvid, 2/10 lyseblå, 1/4 højrrød

**8.3.3. Anskaffelse.**

Regimentsbælte M/77 anskaffes for egen regning. Bæltet kan derfor ikke befales anlagt.

**8.3.4. Bæringsret.**

Militært personel har ret til at bære regimentsbælte M/77.

**8.3.5. Bæringsbestemmelser.**

**8.3.5.1.** Regimentsbælte M/77 anlægges jf. tillægget i overensstemmelse med det afdelingsmærke, som personellet bærer jf. UBH 8.3.2.4. Eneste undtagelse herfra er personel til FN-tjeneste, som anlægges det særlige FN-bælte.

**8.3.5.2.** I tjenesten kan bæltet, efter chefers tilladelse og uden for tjenesten efter eget valg, kun anlægges synligt til skjorteuniformsudgaven af følgende uniformer:

- Garnisonsuniform M/69.
- Tjenesteuniform M/80 (K).
- Tjenesteuniform M/84.
- Kampuniform M/01, ørken
- Kampuniform M/01, let

**8.3.5.3.** Bæltet bæres således, at spændet sidder i venstre side med lukkeremmenes spidser vendende bagud.

**8.3.5.4.** Under FN-tjeneste kan FN-bæltet bæres efter chefens særlige fast-satte bæringsbestemmelser.

## 8.4. TJENESTESTEDSMÆRKER

(Se tillæg F figur F-7)

### 8.4.1. Formål.

Tjenestestedsmærket har til formål at angive den enkeltes tjenestested inden for forsvaret, såfremt den pågældende forretter tjeneste udenfor den myndighed, hvis mærke bæres som afdelingsmærke.

Tjenestestedsmærket er normalt enten afdelingsmærket, der er udført i metal, eller værnssfælles myndigheders mærke udført i metal og/eller guldbroderi.

### 8.4.2. Anskaffelse.

Tjenestestedsmærker udleveres jf. gældende bestemmelser.

### 8.4.3. Anvendelse.

**8.4.3.1.** Tjenestestedsmærket anvendes af personel, der er beordret til tjeneste ved de i pkt. 8.2.3. nævnte myndigheder, stabe eller skoler, såfremt de pågældende ikke er ansat ved og/eller jf. UBH 8.2. skal bære nævnte myndigheders, stabes eller skoler mærke som afdelingsmærke.

**8.4.3.2.** Følgende myndigheder, stabe eller skoler i hæren anvender tjenestestedsmærke:

- Hærens Operative Kommando (HOK).
- Danske Division (DDIV).
- Hærens brigader (BDE).
- Totalforsvarsregioner (TFR).
- Det Danske Internationale Logistik Center.
- Hærens regimenter (REG).
- Hærens Officersskole (HO).
- Hærens Kampskole (HKS).
- Hærens Sergentskole (HSGS).

Tjenestestedsmærket bæres kun af personel, som er beordret til tjeneste ved ovennævnte myndigheder.

Underlag: **Karmoisinrødt.**

Personel, der jf. pkt. 8.4.3.1. skal bære tjenestestedsmærke bærer underlag til dette mærke, som anført for den afdeling, hvor de forretter tjeneste jf. 8.2.4.

HO stab og elever bærer tjenestestedsmærket med følgende underlag:

- Skolens stab: **Karmoisinrødt.**
- Elever på videregående officersuddannelse: **Højrodt.**
- Kadetter på officersgrunduddannelsen: **Hvidt.**
- Elever på kurser: **Højrodt.**

HKS og HSGS stabe anvender **karmoisinrødt** underlag. Herudover kan følgende farver anvendes efter skolechefens bestemmelse: **Højrodt, hvid og gul.**

**8.4.3.3.** Følgende myndigheder, stabe eller skoler uden for hæren anvender tjenestestedsmærker:

- Forsvarsministeriet.
- Hendes Majestæt Dronningens Adjudantstab.
- De funktionelle tjenester.

Underlag: **karmoisinrødt**.

- Forsvarskommandoen.

Mærket i metal bæres uden underlag. Det er tillige udført i guldbroderi på **mellemgrøn** bund.

- Forsvarsakademiet.

Mærket er udført i guldbroderi på **mellemgrøn** bund og anvendes kun af skolens stab.

- Allierede Stabe.

De pågældende staves tjenestestedsmærker bæres efter disse myndigheders bestemmelser.

#### **8.4.4. Bæringsbestemmelser.**

##### **8.4.4.1. Tjenestestedsmærket anlægges på:**

- Jakke, garnison M/69.
- Jakke M/80 (K).
- Skjorteuniform M/69, M/80 (K) og M/84.

**8.4.4.2.** Tjenestestedsmærke bæres midt på venstre brystlommens springfold og skal således bæres i retvendt udgave.

**8.4.4.3.** Tjenestestedsmærke af metal bæres ophængt i sort læderstrip, dog anlægges tjenestestedsmærket direkte på garnisonsjakke M/69 og tjenesteuniformsjakke M/80 (K).

**8.4.4.4.** Tjenestestedsmærket kan anlægges under kortvarige tilkommanderinger, såfremt den stedlige chef finder det hensigtsmæssigt.

**8.4.4.5.** Personel, der er designeret til enheder uden for den afdelingsmærkende myndighed, som det tilhører, anlægges ved tjeneste i designeringsfunktionen tjenestestedsmærke med tilhørende underlag, hvortil det er designeret.

## 8.5. UNDERAFDELINGSSLØJFER

(Se tillæg F figur F-8)

### 8.5.1. Formål.

Underafdelingssløjfen har til formål at angive personellet's tilhørsforhold til den enkelte underafdeling og bæres primært under ophold i garnison.

### 8.5.2. Beskrivelse.

Underafdelingssløjfen fremstilles af farvet plastikmateriale.

### 8.5.3. Anskaffelse.

Underafdelingssløjfer udleveres efter behov.

### 8.5.4. Anvendelse.

**8.5.4.1.** Personel tjenstgørende ved en underafdeling, der organisatorisk indgår i en afdeling, bærer underafdelingssløjfer således:

- STKMP/STESK/STBT : Karmoisinrød
- 1 KMP/1 ESK/1 BT : Højrød
- 2 KMP/2 ESK/2 BT : Hvid
- 3 KMP/3 ESK/3 BT : Blå
- 4 KMP/4 ESK/4 BT : Gul
- 5 KMP/5 ESK/5 BT : Sort
- 6 KMP/6 ESK/6 BT : Grå
- 7 KMP/7 ESK/7 BT : Violet
- 8 KMP/8 ESK/8 BT : Grøn

Underafdelingernes nummerrækkefølge er den rækkefølge, hvori de er anført på afdelingens organisationsskema.

**8.5.4.2.** Personel ved organisatorisk selvstændige underafdelinger under den samme forvaltende myndighed bærer de under pkt. 8.5.4.1. nævnte farver i rækkefølgen:

- Stabsunderafdelinger (STKMP/BDE m.v.).
- Kampunderafdelinger.
- Andre underafdelinger.

**8.5.4.3.** Garnisonsunderafdelinger bærer altid grå underafdelingssløjfer. Afvigelser fra den under pkt.8.5.4.1. nævnte farverækkefølge kan ske efter tjenestestedschefens bestemmelse, når det i særlige tilfælde skønnes hensigtsmæssigt.

### 8.5.5. Bæringsbestemmelser.

**8.5.5.1.** Underafdelingssløjfer bæres på begge skulderstropper nærmest skuldersømmen af tjenstgørende personel ved underafdelinger til følgende uniformsgenstande:

- Jakke, garnison M/69. (\*)
- Jakke M/80 (K). (\*)
- Graviditetstunika M/80.
- Skjorte M/69.
- Skjorte M/84.

- Pullover M/98.
  - Regnjakke M/96.
  - Sweater M/84, M/85 og M/86.
  - Jakke M/84.
  - Kampuniform M/01, ørken
  - Kampuniform M/01, let
- (\*) Dog ikke når hvid skjorte anlægges.

## **8.6. UNDERAFDELINGSTØRKLÆDE**

(Se tillæg F figur F-9)

### **8.6.1. Formål.**

Med henblik på at styrke den enkeltes tilhørsforhold til underafdelingen tillades det, at der bæres underafdelingstørklæder efter nedennævnte bestemmelser.

### **8.6.2. Beskrivelse.**

Underafdelingstørklædets farve fastsættes af chefen for den pågældende underafdeling, idet det dog normalt skal tilstræbes, at farven svarer til underafdelingsløjferne.

### **8.6.3. Anskaffelse.**

Underafdelingstørklædet anskaffes for brugerens egen regning og kan ikke befales anlagt.

### **8.6.4. Bæringsbestemmelser.**

**8.6.4.1.** Underafdelingstørklæde kan anlægges til tjensteuniform M/84 og M/69.

**8.6.4.2.** Til øvrige dagliguniformer kan underafdelingstørklædet kun anlægges efter tjenstestedschefens (beordrende myndigheds) bestemmelse i forbindelse med:

- Parader, æreskommandoer, særlige opvisningsarrangementer, forældredage m.v.
- Vagttjeneste i garnison.

### **8.6.5. Særlige bestemmelser.**

**8.6.5.1.** Regimentsstabe m.v. kan anlægge et lignende tørklæde efter ovennævnte bestemmelser.

**8.6.5.2.** Ved FN-tjeneste anlægges lyseblå FN-tørklæde.

## **8.7. NAVNEAFMÆRKNING**

(Se tillæg F figur F-10)

### **8.7.1. Formål.**

Navneafmærkningen har til formål at vise bærerens navn. Navne anføres normalt med forbogstaverne for fornavne samt det fulde efternavn.

**8.7.1.1.** Ved national tjeneste bæres navnebånd, hvor initialer og efternavn eller bynavn er påtrykt. Såfremt enheden ønsker det, kan tillige MANR påtrykkes.

**8.7.1.2.** For udsendt personel fastlægger enheden anvendelse og tryk af navnebånd, idet der kan indgå navn som ved national tjeneste, kaldenavn, MANR og blodtype.



Navnebåndet kan alene trykkes med sort skrift. Navne og kaldenavne må ikke omfatte slangudtryk eller andre ord, der kan medvirke til at krænke personel, ideer og lignende. Der må ikke påtrykkes nationalitetsafmærkning eller andre symboler på navnebåndet.

#### **8.7.2. Beskrivelse.**

Navneafmærkning til militært personel fremstilles i to typer således:

- Navnemærke: Sort plastikplade med låsestifter og tilhørende låseknapper. Navnet trykt i hvidt.
- Navnebånd: Grøn lukkebånd med navnet trykt eller broderet i sort.

#### **8.7.3. Anskaffelse.**

Navneafmærkning udleveres jf. gældende bestemmelser. Genanskaffelse foretages jf. bestemmelserne i ref c. Navnebånd med navnet broderet i sort anskaffes for brugerens egen regning.

#### **8.7.4. Anvendelse.**

**8.7.4.1.** Navneafmærkning anvendes til daglig tjeneste, under møder, deltagelse i kursus m.v.

**8.7.4.2.** Navneafmærkning anvendes altid under vagttjeneste på hærens etableringer og af personel, der indgår i militærpolitipatruljer.

**8.7.4.3.** Navnemærke anvendes ikke i forbindelse med anlæggelse af dekorationer på garnisonsuniform M/69 og M/80(K).

#### **8.7.5. Bæringsbestemmelser.**

**8.7.5.1.** Navnemærke bæres på følgende uniformsgenstande:

Midt på højre brystlommens lommeklap eller tilsvarende på:

- Jakke, garnison M/69.
- Jakke M/80 (K).
- Skjorte til skjorteuniform M/69 og M/80 (K).

Midt på højre skulderstykke på:

- Sweater M/84.
- Sweater M/86 (med knaphul).
- Pullover M/98.

**8.7.5.2.** Navnebånd bæres på burrestrippen på følgende uniformsgenstande:

- Jakke M/84.
- ABC-dragt.
- Skjorte M/84.
- Sweater M/85.
- Fragmentationsvest.
- Køredragt, pansrede køretøjer.
- Kampuniform M/01, ørken.
- Kampuniform M/01, let.
- Jakke, mellembeklædning, sort.

**8.8. KONGELIGT NAVNETRÆK**

(Se tillæg F figur F-11, F-12)

**8.8.1. Formål.**

Formålet med kongeligt navnetræk er at vise, at bæreren har et tilhørsforhold til Den Kongelige Livgarde, Gardehusarregimentet eller Jyske Dragonregiment.

**8.8.2. Anskaffelse.**

Kongelige navnetræk udleveres jf. gældende bestemmelser.

**8.8.3. Bæringsret.**

Personel ansat ved Den Kongelige Livgarde, Gardehusarregimentet og Jyske Dragonregiment har ret til at bære kongelige navnetræk.

**8.8.4. Betegnelse.**

De kongelige navnetræk betegnes således:

- H.M. Dronning Margrethes kronede navnetræk, forgyldt, lille.
- H.M. Dronning Margrethes kronede navnetræk, forgyldt, stor.
- H.M. Dronning Margrethes kronede navnetræk, guldbroderi, grøn.
- H.M. Dronning Margrethes kronede navnetræk, guldbroderi, mørkeblå.
- H.M. Dronning Margrethes kronede navnetræk, forsølvet, stor (se pkt.8.8.6.1.).
- H.K.H. Prins Henriks kronede navnetræk, forgyldt, lille.
- H.K.H. Prins Henriks kronede navnetræk, forgyldt, stor.
- H.K.H. Prins Henriks kronede navnetræk, guldbroderi, grøn.
- H.K.H. Prins Henriks kronede navnetræk, guldbroderi, mørkeblå.

**8.8.5. Bæringsbestemmelser.**

**8.8.5.1.** Skematisk oversigt over bæringsbestemmelser for kongelige navnetræk fremgår af nedenstående.

Livgarden og Gardehusarregimentet	Officerer samt tilsvarende personel uden for den militære rækkefølge (A). ▼					
	Sergent- og konstabelgruppen samt menig gruppefører (B). ▼					
	Øvrigt personel (C). ▼					
Jyske Dragonregiment	Som (A) ▼					
	Som (B) ▼					
	Som (C). ▼					
Jakke M/69	7	7	8	2	2	3
Jakke M/80 (K)	7	7	8	2	2	3
Selskabsjakke M/70 og M/81 (K)	9	9	9	4	4	4
Jakke M/84	7	-	-	2	-	-
Skjorteuniform M/69, M/80 (K) og M/84	7	6	6	2	1	1

**8.8.5.2.** Officerer samt tilsvarende personel uden for den militære rækkefølge bærer det kongelige navnetræk under højre brystlommens overfald midt på springfolden eller tilsvarende sted på uniformsgenstande uden brystlommer.

**8.8.5.3.** Øvrigt personel bærer det kongelige navnetræk på skulderstropperne, således at mærket placeres midt mellem knap og skuldarsøm.

Kronen anbringes lige over bogstaverne/bogstavet og vendende mod kraven.

**8.8.5.4.** Personel, der bærer skulderdistinktioner, anlægger til skjorteuniform og kampuniformsjakke M/84 navnetræk, forgyldt, lille, midt på højre brystlommens springfold eller tilsvarende sted på uniformsgenstande uden brystlommer.

**8.8.6.** Særlige bestemmelser.

**8.8.6.1.** H.M. Dronning Margrethes kronede navnetræk, forsølvet, stor, bæres på gallafrakke, rød, gallafrakke, mørkeblå og kappe, sort af befalingsmænd af sergentgruppen og menigt personel tjenstgørende ved Den Kongelige Livgardes vagtkompagni.

Navnetrækket bæres endvidere på gallakappe, lyseblå, af befalingsmænd af sergentgruppen og menigt personel ved Gardehusarregimentets Hesteskorte.

**8.8.6.2.** H.M. Dronning Margrethes og H.K.H. Prins Henriks kronede navnetræk, guldbroderi, mørkeblå, bæres på selskabsuniform M/70 og M/81 (K) på **venstre** side af jakken, midt under brystlommen dannende en lige linie med knapperne på venstre side.

## **8.9. ÆRMEMÆRKER TIL KAMP- OG TJENESTEUNIFORMER**

**8.9.1.** Formål.

Ærmemærket har til formål på kamp- og tjenesteuniformer at angive personellens tilhørsforhold til en enhed, skole, institution eller lignende.

**8.9.2.** Beskrivelse.

**8.9.2.1.** Mærkerne skal være af stof og udføres som en cirkel, der er 5 - 8 cm i diameter. **Se tillæg F figur F-17**) Undtaget herfor er dog de internationale ærmemærker, der anvendes i forbindelse med internationale missioner (INTOPS-mærke), (eks. ISAF-mærke). **(Se tillæg F figur F-18)**

**8.9.2.2.** Motivet godkendes af chefen for nærmeste foresatte myndighed eller enhed.

**8.9.3.** Anskaffelse.

Ærmemærker anskaffes og finansieres via i forvejen tilførte driftsmidler under anvendelse af lokalindkøb.

**8.9.4.** Anvendelse.

Ærmemærker anvendes således:

- Korps- og divisionsmærker samt Hærens Operative Kommandos mærke kan anlægges af personel, som er tjenstgørende ved de pågældende myndigheders stabe og af korps- og divisionstropper.
- Brigade- og regionsmærker kan anlægges af personel tjenstgørende ved de pågældende myndigheders stabe og enheder.

- Skole- og institutionsmærker eller lignende kan anlægges af personel tjenstgørende ved de pågældende myndigheder.
- Afdelings- og underafdelingsmærker kan anlægges af personel tjenstgørende ved en afdeling eller underafdeling.

#### 8.9.5. Bæringsbestemmelser.

##### 8.9.5.1. Mærkerne kan generelt kun anlægges på:

- Jakke M/84.
- Kampvognsdragt M/69 og M/96.
- Kampuniform M/01, ørken
- Kampuniform M/01, let

**8.9.5.2.** Der kan på hvert ærme kun anlægges ét mærke, der påsys med mærkets overkant ca. 5 cm fra skuldersømmen. På venstre overærme på kampuniformsjakke M/84, samt Kampuniform M/01, ørken og Kampuniform M/01, let påsys mærket dog på blyantslommen. (Se tillæg F figur F-19)

**8.9.5.3.** Såfremt der kun anlægges et mærke, anlægges dette på venstre ærme. Såfremt der anlægges to mærker, skal foresatte myndigheds mærke anlægges på højre overærme.

**8.9.5.4.** Ved anlæggelse af skjorteuniform skal anlæggelse af ærmemærke ske ved anvendelse af armlet/skulderlet med påsyet ærmemærke. (Se tillæg F figur F-18)

**8.9.5.5.** Ærmemærkerne fjernes senest, når enheden forlader det faste militære etablisement ved reel beredskabsforøgelse.

#### 8.9.6. Pligtaflevering af uniformsmærker.

For at tilvejebringe en fyldestgørende dokumentation for dansk regiments- og afdelingshistorie indsendes alle relevante nydesignede ærmemærker i ét eksemplar til Hærens Operative Kommando medfølgende en beskrivelse af mærkets heraldiske opbygning.

### 8.10. SÆRLIGT GODKENDTE ARMBIND

(Se tillæg F figur F-23)

#### 8.10.1. Formål.

Med henblik på at kendetegne særlige funktioner eller tilkendegive sorg, kan anlægges særligt godkendte armbind.

#### 8.10.2. Beskrivelse.

Særligt godkendte armbind omfatter følgende armbind:

- Sort armbind anvendes til at tilkendegive sorg.
- Sort armbind med MP påtrykt i hvidt kendetegner militærpolitipersonel.
- Blåt armbind med sorte kanter kendetegner feltgendarmeri og vagtpersonel.
- Grønt armbind med PRESSE påtrykt i gult kendetegner pressepersonel.
- Grønt armbind kendetegner militære og civile observatører samt kontrolpersonel.
- Rødt armbind med et påtrykt hjul i gult kendetegner transportkontrolpersonel.
- Rødt armbind kendetegner normalt orange parti.

- Hvidt armbind med et påtrykt rødt kors kendetegner sanitetspersonel.
- Hvidt armbind kendetegner øvelsesledelses- og kampdommerpersonel samt neutrale styrker.
- Hvidt armbind med to blå striber kendetegner kampdommerpersonel fra blå parti.
- Hvidt armbind med to røde striber kendetegner kampdommerpersonel fra orange parti.
- Gult armbind kendetegner markskadepersonel (kun i Tyskland).
- Grønt armbind med CSCE påtrykt i sort kendetegner observatører og inspektionshold ved øvelser.

#### **8.10.3. Anskaffelse.**

Særligt godkendte armbind er en funktionsbestemt udrustningsgenstand, der udlånes efter gældende normer eller behov.

#### **8.10.4. Bæringsret.**

Personel, som har fået et armbind udleveret, har ret til at bære dette.

#### **8.10.5. Bæringsbestemmelser**

Armbindet bæres på yderste beklædningsgenstands venstre overarm. (Se tillæg F figur F-24)



## 9. KAPITEL

# UDDANNELSESRELATEREDE MÆRKER

### 9.1. ÆRMEMÆRKER GENERELT

#### 9.1.1. Formål.

Formålet med de i nærværende afsnit omhandlende ærmemærker er at vise, at bæreren har gennemgået en særlig uddannelse, der kan trækkes på, når behov opstår.

#### 9.1.2. Beskrivelse

Ærmemærkerne er alle udformet som et svagt buet mærke, fremstillet af et ensfarvet materiale, hvorpå der er broderet enten en tekst eller et symbol.

#### 9.1.3. Bæringsbestemmelser.

**9.1.3.1.** Mærket kan anlægges på jakke, garnison M/69, jakke M/80 (K), kampuniform M/01, let, kampuniform M/01, ørken, jakke M/84 og skjorte M/84. Jf. UBH 2.8.3. og 4.2.3.2.

**9.1.3.2.** Mærket anlægges på jakkernes og skjortens højre ærme ca. 1 cm midt under skuldarsømmen. (Se tillæg G figur G-1)

**9.1.3.3.** Der må kun anlægges ét uddannelsesrelateret ærmemærke.

#### 9.1.4. Ærmemærke for jæger

##### 9.1.4.1. Beskrivelse.

Mærket er udformet som beskrevet i 9.1.2. med påskriften JÆGER i gylden tråd.

##### 9.1.4.2. Anskaffelse.

Jægermærket udleveres jf. gældende bestemmelser.

##### 9.1.4.3. Bæringsret.

Jægermærket må bæres af personel, som har gennemgået jægeruddannelse ved Jægerkorpset, og som har forrettet min. 1 års tilfredsstillende tjeneste ved Jægerkorpset som Jægersoldat.

#### 9.1.5. Ærmemærke for MP. (Se tillæg G figur G-2)

##### 9.1.5.1. Beskrivelse.

Mærket er udformet som beskrevet i 9.1.2. med to korslagte pistoler broderet i gylden og sort tråd.

##### 9.1.5.2. Anskaffelse.

Ærmemærke, MP udleveres jf. gældende bestemmelser.

**9.1.5.3. Bæringsret.**

Ærmemærke, MP kan bæres af militærpolitiuddannet personel, der har forrettet 3 måneders tilfredsstillende tjeneste i en funktion, som forudsætter militærpolitiuddannelse, og som ikke p. g. a. strafbar handling er frataget muligheden for at forrette militærpolititjeneste.

**9.1.6. Ærmemærke for ammunitionsrydder (Se tillæg G figur G-1)****9.1.6.1. Beskrivelse.**

Mærket er udformet som beskrevet i 9.1.2. på grønt filt med påskriften E O D (Explosive Ordnance Disposal) i gylden tråd.

**9.1.6.2. Anskaffelse.**

Ærmemærke for ammunitionsrydder, "EOD" udleveres i forbindelse med afslutning af ammunitionsrydningskursus IG 410 og 411 jf. gældende bestemmelser.

**9.1.6.3. Bæringsret.**

Mærket må bæres af personel, der med tilfredsstillende resultat har gennemført kursus i ammunitionsrydning IG 410, 411, samt tidligere IG 42 del 1 og HIAS 40.

**9.1.7. Ærmemærke for militær, juridisk rådgiver****9.1.7.1. Beskrivelse.**

Mærket er udformet som beskrevet i 9.1.2. på grønt filt med påskriften MJUR (Militær Juridisk Rådgiver) i gylden tråd.

**9.1.7.2. Anskaffelse.**

Ærmemærket for militær, juridisk rådgiver udleveres af generalauditøren

**9.1.7.3. Bæringsret.**

Mærket må bæres af personel, der enten er fastansat eller designeret som militær, juridiske rådgiver jf. FKOBEST 713-1 af AUG 1997.

**9.1.8. Ærmemærke for personel med uddannelse indenfor Movement Control.****9.1.8.1. Beskrivelse.**

Mærket er udformet som beskrevet i 9.1.2. på rød filt med påskriften MOVCON (Movement Control) i gylden tråd og med gylden kantråd. (Se tillæg G figur G-3)

**9.1.8.2. Anskaffelse.**

Ærmemærket kan kun tildeles af Chefen for DANILOG.

**9.1.8.3. Bæringsret.**

Ærmemærket må bæres af personel, der har gennemført og bestået uddannelser i henhold til de af DANILOG beskrevne kriterier. (Se tillæg J)

**9.1.9. Ærmemærke for CBRN befalingsmand.****9.1.9.1. Beskrivelse.**

Mærket er udformet som beskrevet i 9.1.2. på sort filt med ramme og påskrift CBRN (Chemical, Biological, Radiological and Nuclear) i gylden tråd. (Se tillæg G figur G-4)



**9.1.9.2. Anskaffelse.**

Ærmemærke for CBRN befalingsmænd udleveres af IGR i forbindelse med afslutning af kursus IG 110 og kursus IG 120.

**9.1.10. Ærmemærke for TACP - personel.****9.1.10.1. Beskrivelse.**

Mærket er udformet som beskrevet i 9.1.2. på grønt stof med ramme og påskrift TACP (Tactical Air Control Party) i sort tråd. (Se tillæg G figur G-5)

**9.1.10.2. Anskaffelse.**

Ærmemærket udleveres til TACP- personel.

**9.1.10.3. Bæringsret.**

Mærket bæres af personel, der har gennemgået TACP- uddannelse (jf. ART 523) og som har forrettet minimum 1 års tilfredsstillende tjeneste, samt officerer der er uddannet som Forward Air Controller (FAC) og som forretter tjeneste ved nationale og internationale stabe.

**9.1.11. Enkeltkæmperemblemet (stofmærke til påsyning på Kampuniform samt metalemblem til M/69).****9.1.11.1. Beskrivelse.**

Stofmærket er 39x70 mm og i grønt stof med ramme og motiv af en dolk (spidsen nedadvendt) i sort tråd.

Sølvdolken med gravering til M/69. (Se tillæg G figur G-6)

**9.1.11.2. Anskaffelse.**

Stofmærke og sølvdolk udleveres efter bestået enkeltkæmperkursus jf. tillæg K.

**9.1.11.3. Bæring.**

Stofmærket bæres på Jakke M/84 på venstre side 1 cm under yderste påsyning (håndgranat-strop) med spidsen vendende nedad. På skjorte M/84 bæres mærket midt på venstre brystlomme (under knappen) med spidsen vendende nedad. Sølvdolken bæres på M/69 på venstre brystlomme springfold med spidsen vendende nedad.

**9.1.12. Ærmemærke for patruljekursus.****9.1.12.1. Beskrivelse.**

Mærket er udformet som beskrevet i 9.1.2. med påskriften PATRULJE i gylden skrift.

**9.1.12.2. Anskaffelse.**

Patruljemærket i guld udleveres i forbindelse med afslutningen af patruljekursus jf. gældende bestemmelser. (Se tillæg G figur G-7)

**9.1.12.3. Bæringsret.**

Ærmemærke, patrulje, guld må bæres af personel, der med tilfredsstillende resultat har gennemført kursus i patruljetjeneste til og med 1991.

**9.1.12.4. Særlige bestemmelser.**

## UKLASSIFICERET

Ærmemærke, patrulje, sølv udleveret til og med 1983 kan ombyttes til ærmemærke, patrulje, guld.

Uddannelsesrelaterede mærker der er erhvervet og godkendt, men hvor kurset/uddannelsen ikke gennemføres mere, kan fortsat bæres.

## 9.2. UDDANNELSESEMBLEM

### 9.2.1. Generelle bæringsbestemmelser.

Der må anlægges op til to uddannelsesemblemer uanset antallet af erhvervede. Udenlandske faldskærmsvinger må bæres permanent, idet der maksimalt må anlægges to faldskærmsvinger. Såfremt den ene er dansk, må der således anlægges én udenlandsk faldskærmsvinge.

Af de i nærværende afsnit omtalte danske emblemer, må der anlægges maksimalt to uddannelsesemblemer ad gangen.

Udenlandske faldskærmsvinger kan anlægges på de samme uniformer som den danske.

### 9.2.2. Faldskærmseemblemer

#### 9.2.2.1. Beskrivelse.

Mærket er udformet som vist nedenfor.

Emblemerne fremstilles i følgende varianter:

- Fritfaldsmærke, metal. (Se tillæg G figur G-9)
- Faldskærmsmærke, metal. (Se tillæg G figur G-10)
- Faldskærmsmærke, guldbroderet på blå bund. (Se tillæg G figur G-11)
- Faldskærmsmærke, sort, broderet på olivengrøn bund. (Se tillæg G figur G-12)

#### 9.2.2.2. Anskaffelse.

Faldskærmseblemet udleveres efter kursets gennemførelse jf. gældende bestemmelser. Anskaffelse af emblem til selskabsuniform M/70 og M/81 (K) samt genanskaffelse af metalmærke sker for egen regning.

#### 9.2.2.3. Bæringsret.

Personel, som med tilfredsstillende resultat har gennemført faldskærms- (FKOH 4) eller fritfaldsgrunduddannelse ved Jægerkorpset, har bæringsret. Endvidere har personel, som inden 1963 har fået tilladelse til at bære faldskærmsmærke, bæringsret.

#### 9.2.2.4. Bæringsbestemmelser.

Emblemet, udført i broderi på olivengrøn bund, kan bæres på jakke M/84, kampuniform M/01, let og kampuniform M/01, ørken, skjorte M/84, skjorte M/01 ørken. Emblemet anlægges ca. 1 cm midt over navneafmærkningen.

Emblemet, udført i metal, kan bæres på jakke, garnison M/69, jakke M/80 (K), skjorte M/69 og drejlstøj, JGK Emblemet anlægges ca. 1 cm midt over højre brystlomme.

Emblemet, udført i metal, kan bæres på skjorte M/84 og anlægges centreret på højre lommeklapp.

Emblemet, udført i guldbroderi på mellemgrøn baggrund, må fortsat anvendes indtil disse er kassable eller beholdning opbrugt og kan bæres på jakke, garnison M/69 og jakke M/80 (K). Emblemet anlægges ca. 1 cm midt over højre brystlomme

Emblemet, udført i guldbroderi på mørkeblå bund kan bæres på Selskabsjakke M/70 og M/81 (K). Emblemet anlægges ca. 1 cm midt over afdelingsmærket.

Fritfaldsmærke, metal kan kun bæres af personel, som har gennemført fritfaldsgrunduddannelse ved Jægerkorpset. Emblemerne, der er nummererede, opbevares og udleveres ved Jægerkorpsets foranstaltning.

Øvrige emblemer, jf. pkt. 9.2.2.3., kan bæres af personel som har gennemført faldskærms- (FKOH 4) eller fritfaldsgrunduddannelse ved Jægerkorpset.

### 9.2.3. Siriusemblem.

#### 9.2.3.1. Beskrivelse.

Mærket er udformet som vist nedenfor.

Emblemerne fremstilles i følgende varianter:

- Emblemet, udført i etikettevæveri på olivengrøn bund.
- Emblemet, udført i guldbroderi på mellemgrøn bund.
- Emblemet, udført i guldbroderi på mørkeblå bund. (Se tillæg G figur G-13)

#### 9.2.3.2. Anskaffelse.

Emblemet, udført i etikettevæveri, udleveres til personel, der er tjenstgørende ved Slædepatruljen SIRIUS.

Emblemet, udført i guldbroderi anskaffes for egen regning

#### 9.2.3.3. Bæringsret.

Følgende personel har ret til at bære emblemet:

- Personel, der har gennemgået specialuddannelse til og forrettet tjeneste ved Slædepatruljen SIRIUS.
- Personel, der har været tjenstgørende mindst 2 år ved Slædepatruljen SIRIUS/Slædepatruljen RESOLUT.

#### 9.2.3.4. Bæringsbestemmelser.

Emblemet, udført i etikettevæveri på olivengrøn bund, kan bæres på følgende uniformsgenstande:

- Jakke M/84
- Kampuniform M/01, ørken
- Kampuniform M/01, let
- Skjorte M/84.

Emblemet anlægges ca. 1 cm midt over navneafmærkningen.

Emblemet, udført i guldbroderi på mellemgrøn bund, kan bæres på følgende uniformsgenstande:

- Garnisonsjakke M/69

Emblemet anlægges ca. 1 cm. midt over højre brystlomme.

Emblemet, udført i guldbroderi på mørkeblå bund, kan bæres på følgende uniformsgenstande:

- Selskabsjakke M/70.

Emblemet anlægges ca. 1 cm midt over afdelingsmærket.

Øvrige uniformer efter søværnets bestemmelser for tjenstgørende personel ved Slædepatruljen SIRIUS.

### 9.3. UDMÆRKELSESTEGN

#### 9.3.1. Forsvarets udmærkelsestegn.

Ref.: FKOBST P.407-1 af MAR 2004.

##### 9.3.1.1. Beskrivelse.

Mærket er ca. 25 mm cirkulære metalmærker fremstillet i messing, som efterfølgende er behandlet ved enten brunering, forsølvning eller forgyldning.

##### 9.3.1.2. Anskaffelse.

Erhvervede udmærkelsestegn udleveres til ejendom.

##### 9.3.1.3. Bæringsret.

Personel, der har bestået prøverne for erhvervelse af udmærkelsestegn jf. ref., har ret til at bære disse.

##### 9.3.1.4. Bæringsbestemmelser.

Udmærkelsestegn kan bæres på følgende uniformsgenstande:

- Garnisonsjakke M/69.

Der fastsættes ingen særlig rækkefølge for placeringen af de enkelte udmærkelsestegn.

Ved udmærkelsestegnets fastsyning iagttages, at punktet, hvor de to bladspidser i laurbærkransen mødes, skal vende opad.

På garnisonsjakke M/69 fastsys tegnene med 1 cm mellemrum i en vandret række med underkanten 1 cm over højre brystlomme og symmetrisk om en lodret linie igennem midten af lommens springfold. Såfremt flere end 4 tegn erhverves, påbegyndes efter tilsvarende retningslinier en ny række 1 cm over 1. række. (Se tillæg G figur G-14)

Personel, der bærer enten faldskærms-, flyver-, besætnings- eller siriusemblem, bærer udmærkelsestegn med 2 cm mellemrum i en vandret række á 3 mærker med overkant 1 cm under lommeknap på højre brystlomme og symmetrisk om en lodret linie igennem midten af lommens springfold. Er kun ét henholdsvis to tegn erhvervet, bæres det/disse som midterste henholdsvis som de to yderste tegn i rækken á 3 mærker. Er flere end 3 udmærkelsestegn erhvervet, påbegyndes en ny række 1 cm under første række. Bærer dette personel tillige kongeligt navnetræk bæres udmærkelsestegn i vandrette rækker i 2 tegn på højde med navnetrækket, og rækker af 3 tegn fra 1 cm under navnetrækket. (Se tillæg G figur G-15)

På tjenesteuniformsjakke M/80 (K) fastsys tegnene efter samme retningslinier som for garnisonsjakke M/69.

Udmærkelsestegnene anlægges med underlag i våbenfarverne, som er følgende:

- |                                |              |
|--------------------------------|--------------|
| • Infanteriet:                 | Højrød       |
| • Jydske Dragonregiment:       | Karmoisinrød |
| • Gardehusarregimentet:        | Hvid         |
| • Artilleriet:                 | Karmoisinrød |
| • Ingeniørtropperne:           | Sort         |
| • Telegraftropperne:           | Mørkeblå     |
| • Forsyningstropperne:         | Karmoisinrød |
| • Forsvarets Sundhedstjeneste: | Højrød       |

**9.3.1.5. Særlige bestemmelser.**

Det af Dansk Militært Idrætsforbund udleverede guld-, sølv eller bronzeemblem er at betragte som et udmærkelsestegn og må bæres på de samme uniformsgenstande, dog altid nederst midt på venstre lommers springfold under eventuelt tjenestestedsmærke. Kun det sidst modtagne emblem må bæres.

## 10. KAPITEL

# CIVILE OG UDENLANDSKE MÆRKER

### 10.1. CIVILT ERHVERVEDE MÆRKER OG LIGNENDE

#### 10.1.1. Tilladte mærker.

Følgende mærker må bæres permanent på uniformen:

- Idrætsmærke.
- Selvforsvarsmærke.
- De Danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeningers skyttemærke.
- Dansk Faldskærmsunions Faldskærmsmærke, United States Parachute Associations Faldskærmsmærke eller Q-Faldskærmscenters faldskærmsmærke, idet der kun kan anlægges ét civilt faldskærmsmærke ad gangen.

Samt ét af følgende mærker:

- Dansk Røde Kors Førstehjælpsemlen.
- ASF-Dansk Folkehjælpsemlen.
- Dansk Livrednings Forbunds Livredderskjold.
- Dansk Svømmeforbunds Svømmemærke.

#### 10.1.2. Bæringsbestemmelser.

Mærkerne bæres på venstre overærme, symmetrisk om en lodret linie gennem midten af ærmets yderside, samt under eventuelt gradstegn, i en vandret række á 3 mærker, idet de enkelte mærker sættes med 1 cm mellemrum. Såfremt fire mærker erhverves, bæres det fjerde mærke 1 cm under 2 mærke i første række.

Mærkerne kan anlægges på følgende uniformsgenstande:

- Garnisonsjakke M/69.
- Tjenesteuniformsjakke M/80 (K).

### 10.2. MÆRKER TIL STØTTE AF SÆRLIGE FORMÅL

#### 10.2.1. Tilladte mærker.

Det er tilladt at bære de mærker, som sælges med justitsministeriets tilladelse på visse af årets dage såsom:

- Valdemarsdagens flag.
- Dybbølmærket.
- Høstblomsten.
- Røde Korsmærket m.fl.

#### 10.2.2. Bæringsbestemmelser.

Mærkerne må kun bæres på selve dagen og bæres normalt på venstre revers af den anlagte uniform.

### **10.3. UDENLANDSKE UDMÆRKELSESTEGN**

#### **10.3.1. Bæringsbestemmelser.**

Udenlandske militære udmærkelses- eller uddannelsesstegn, der er erhvervet i forbindelse med tjeneste eller uddannelse i udlandet, kan anlægges permanent, dog kan der maksimalt anlægges ét udenlandsk uddannelses- eller udmærkelsestegn ad gangen.

Mærker som er erhvervet som høfligheds- eller venskabsgaver, kan kun anlægges under tjeneste i det land hvori de er erhvervet.

Udenlandske uddannelses- eller udmærkelsestegn kan anlægges på uniform M/84 og M/69.



# 11. KAPITEL

## DEKORATIONER

Ref.:

Hofmarskallatets reglement af september 2003 for bæring af dekorationer.

### 11.1. DANSKE DEKORATIONER

Danske dekorationer inddeles i:

- Ordner, der kan opdeles i 5 eller 3 klasser:

5 klasser	3 klasser	
1 Storkors	Storkors	(1. klasse)
2 Storofficer	Kommandør af 1. grad.	(2. klasse, 1)
3 Kommandør	Kommandør	(2. klasse, 2)
4 Officer	Ridder af 1. grad	(3. klasse, 1)
5 Ridder	Ridder	(3. klasse, 2)

- Medaljer.
- Hæderstegn.

#### 11.1.1. Danske dekorationers rækkefølge.

Nedenfor er anført danske dekorationers indbyrdes rækkefølge:

Ordner:

- Elefantordenen.
- Dannebrogordenen:
- Storkommandør.
- Storkors.
- Kommandør af 1. grad.
- Kommandør.
- Dannebrogordenens Hæderstegn.
- Ridder af 1. grad.
- Ridder.
- Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Medaljer:

- Fortjenstmedaljen i guld.
- Medaljen "Ingenio et Arti".
- Fortjenstmedaljen i sølv med spænde.
- Kongelige erindrings- og mindemedaljer i den rækkefølge, hvori de er modtaget, således at den senest modtagne bæres længst til højre.
- Den Kongelige belønningsmedalje med inskription.
- Fortjenstmedaljen i sølv.
- Den Kongelige belønningsmedalje.
- Andre danske hæderstegn og medaljer i den rækkefølge, der er anført nedenfor:
- Medaljen for udmærket lufttjeneste.
- Medaljen for ædel dåd.
- Medaljen for druknedes redning.
- Hæderstegnet for god tjeneste ved Søetaten.
- Hæderstegnet for god tjeneste ved hæren.

## UKLASSIFICERET

- Hæderstegnet for god tjeneste ved Flyvevåbnet.
- Forsvarets Hæderstegn for god tjeneste.
- Fortjensttegnet for god tjeneste i forsvarrets reserve.
- Forsvarets medalje.
- Forsvarets medalje for Tapperhed.
- Forsvarets medalje for Faldne og sårede i tjeneste.
- Hjemmeværnets fortjensttegn.
- Hjemmeværnets 40-årstegn.
- Hjemmeværnets 25-årstegn.
- Hæderstegnet for 25 års god tjeneste i politiet.
- Hæderstegn for officerer og andre befalingsmænd samt menige i Københavns brandvæsen.
- Hæderstegn for officerer og andre befalingsmænd samt menige i Frederiksberg brandvæsen.
- Hæderstegn for god tjeneste i brandvæsenet.
- Hæderstegnet for 25 års god tjeneste i civilforsvaret.
- Dansk Røde Kors' hæderstegn.
- Dansk Røde Kors' fortjensttegn:
  - Fortjensttegn 1.
  - Fortjensttegn.
- Dansk Røde Kors' medalje.
- Civilforsvarsforbundets hæderstegn.
- Reserveofficersforeningen i Danmarks hæderstegn.
- Dansk Militært Idrætsforbund Hæderstegn.
- Danmarks Turistråds Hæderstegn.
- Håndværksrådets Hæderstegn.
- De danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeningers hæderstegn.
- FN Soldaterforening "De Blå Baretter" Fredsprismedalje.

De enkelte ordner, medaljer og hæderstegn kan have flere klasser, tildeles med eller uden spænde og tildeles med eller uden krone. De tildeles ofte til personlig ejendom, men enkelte skal tilbageleveres ved indehaverens død, hvorfor der henvises til statutterne for den enkelte orden, medalje eller hæderstegn.

### 11.1.2. Dekorationer kan bæres som:

- Store dekorationer (alle dekorationer)
- Små dekorationer (kun medaljer, hæderstegn, ridder af Dannebrog, ridder af Dannebrog af 1. grad og Dannebrogordenens hæderstegn).
- Ordensspænde (alle dekorationer)

### 11.1.3. Bæringsbestemmelser:

Kun de i pkt. 11.1.1. anførte dekorationer må uden særlig tilladelse bæres til uniform.

### 11.1.4. Generelle bestemmelser.

### 11.1.5. Store dekorationer. (Se tillæg H figur H-1)

Ridderkors af 1.grad, Ridderkors, Medaljer og Hæderstegn bæres i krydsbånd i én vandret række på venstre side af brystet, således at den inderste, længst til højre værende dekoration ikke kommer til højre for midten af brystet

Dekorationerne bæres i den i UBH 11.1.1. angivne rækkefølge fra højre mod venstre. Er der ikke plads til, at dekanorationerne kan hænqe ved siden af hinanden, skal de fæstes således, at de ligger noget over hinanden og således, at den til højre værende dekanorations bånd kommer til at ligge over det nærmeste til venstre.

Medaljer med tildelt spænde bæres altid i lodret bånd, således at spændet bliver synligt. (Se tillæg H figur H-2)

Bæres flere end ét kommandørkors, kan andre kommandørkors bæres i kommandørkrydsbånd i en vandret række på højre side af brystet således, at den inderste, længst til venstre dekanoration ikke kommer til venstre for midten af brystet. Kommandørkorsene bæres i den officielle rækkefølge fra venstre mod højre, i samme højde som dekanorationer, der bæres på venstre side.

#### 11.1.5.1. Små dekanorationer (Miniature dekanorationer).

Små dekanorationer bæres kun på selskabsuniformsjakke M/70 og M/81(K) og med samme indbyrdes rækkefølge som store dekanorationer (Se tillæg H figur H-3)

Dekorationerne bæres på uniformsjakkens venstre revers med dekanorationsbåndet på højde med knaphullet i reverset.

Danske storkors, kommandørkors af 1. grad, kommandørkors, ordensstjerner og brystkors kan ikke bæres "en miniature".

"Overskydende" kommandørkors kan anlægges "en miniature".

#### 11.1.5.2. Ordensspænder.

Ordensspænde er betegnelsen for et eller flere 27 mm brede ordensbånd, som er monteret ved siden af hinanden, på et omkring et 10 mm højt stift materiale og anbragt i én eller flere rækker alt efter behov. Afstanden mellem rækkerne skal være ca. 1 mm.

(Se tillæg H figur H-4)

Ordensspænde bæres på skjorter umiddelbart over venstre brystlomme og symmetrisk om lommens midterlinie. Ordensspænde bæres ikke på kampskjorter

(Se tillæg H figur H-5).

Ordensspænde på øvrige uniformer bæres med tilsvarende placering på venstre side af brystet.

Ridderkorset af Dannebrogordenen, medaljer og hæderstegn markeres ved båndfarven alene, medens de højere ordensklasser markeres med et system af rosetter og vinger, der påmonteres ordensbåndet.

#### 11.1.6. Kamp- og tjenesteuniform M/84

11.1.6.1. På uniformsjakke M/84, kampuniform M/01, let og kampuniform M/01, ørken, anlægges kun store dekanorationer i forbindelse med parader, jf. UBH 2.

(Se tillæg figur H-6)

11.1.6.2. Dekanorationer bæres således, at de er placeret på brystet i samme højde som på garnisonsuniformsjakke M/69.

(Se tillæg H figur H-7)

11.1.6.3. Der anlægges ikke små dekanorationer på uniform M/84.

11.1.6.4. Ordensspænde kan anlægges på skjorteuniformen, når denne anvendes som tjenesteuniform.

**11.1.6.5.** Storkorsbånd anlægges ikke.

**11.1.6.6.** Eksempel på bæring af dekorationer.

**11.1.7.** Kampuniform M/01, let.

Samme bestemmelser som UBH 11.1.5

**11.1.8.** Kampuniform M/01, ørken.

Samme bestemmelser som UBH 11.1.5

**11.1.9.** Garnisons- og tjenesteuniform M/69 og M/80 (K).

**11.1.9.1.** På garnisonsjakke M/69 og tjenestejakke M/80 (K) kan kun anlægges store dekorationer. Dekorationer anlægges altid ved audiens, kur, fremstillinger og til- og frameldinger samt når uniformen anvendes som erstatning for galla. Endvidere normalt ved særlige lejligheder i og uden for tjenesten, jf. UBH 4.2. Dekorationerne anlægges symmetrisk over venstre brystlomme med nederste kant af båndet umiddelbart over lommen. Når der er anlagt store dekorationer anlægges ikke tjenestestedsmærke.

(Se tillæg H figur H-8)

**11.1.9.2.** Når garnisonsuniform M/69 anvendes som selskabspåklædning uden for tjenesten anlægges:

- Dekorationer, når uniformen erstatter kjole og hvidt.
- Dekorationer, når uniformen erstatter smoking eller anden selskabspåklædning, og det af invitationen fremgår, at der anlægges dekorationer.

Ellers anvendes ordensspænde.

**11.1.9.3.** Der kan ikke anlægges små dekorationer på garnisonsuniform M/69 og tjenesteuniform M/80 (K).

**11.1.9.4.** Ordensspænde, der kan anlægges ved øvrige lejligheder, kan anlægges på garnisons- og tjenestejakke samt skjorteuniform og anlægges umiddelbart over venstre brystlomme og symmetrisk om lommen midterlinie.

**11.1.9.5.** Storkorsbånd anlægges kun til audiens og kur samt efter brugerens egen ønske uden for tjeneste, når uniform M/69 og M/80(K) anlægges som erstatning for gallauniform.

**11.1.9.6.** Eksempel på bæring af dekorationer.

**11.1.10.** Selskabsuniform M/70 og M/81(K) (smokingudgave).

**11.1.10.1.** Til selskabsuniform M/70 og M/81 (K) (smokingudgave) anlægges normalt kun ordensspænde. Såfremt det befales eller fremgår af invitationen, at der anlægges dekorationer, anvendes små dekorationer i det omfang, de erstatter store dekorationer. Ordner, der ikke kan bæres "en miniature", anlægges jf. de for ordnerne gældende statutter. Udenlandske "overskydende" kommandørkors kan anlægges "en miniature". Såfremt der alene indehaves et udenlandsk kommandørkors anlægges dette ikke "en miniature".

**11.1.10.2.** Ved begivenheder, hvor det foreskrives, eller hvor det fremgår af invitationen at påklædning er galla eller kjole og hvidt, kan store dekorationer anlægges og

altid hvor Hendes Majestæt Dronningen eller Hans Kongelige Højhed Prinsen eller Hans Kongelige Højhed Kronprinsen - som regent - er til stede.

**11.1.10.3.** Ordensbåndet til Storkorset og Elefantordenen anlægges ikke til selskabsuniform i smokingudgave.

**11.1.10.4.** Personel tjenstgørende i udlandet, kan bære små dekorationer, hvor det fremgår af invitationen og efter samme retningslinier, der er gældende for det udenlandske personel.

**11.1.11.** Selskabsuniform M/70 II og M/81(K) II (Kjoleudgave).

**11.1.11.1.** Store dekorationer bæres:

- Når Hendes Majestæt Dronningen eller Hans Kongelige Højhed Prinsen (eller evt. Regenten) er til stede.
- Ved kirkelige højtideligheder, hvor det foreskrives.
- Ved officielle galla- og festforestillinger i Det Kongelige Teater, hvor det foreskrives.

**11.1.11.2.** Store dekorationer kan bæres:

- Ved militære begivenheder, hvor forsvarets personel anlægger store dekorationer.
- Ved jubilæumsfester, mindehøjtideligheder og tilsvarende sammenkomster arrangeret af foreninger, sammenslutninger, broderselskaber og lignende.
- Ved større familiefester.

**11.1.11.3.** Små dekorationer bæres i alle andre tilfælde, hvor påklædningen er kjole og hvidt. Ordner, der ikke kan bæres "en miniature", anlægges jf. de for ordnerne gældende statutter. Udenlandske "overskydende" kommandørkors kan anlægges "en miniature". Såfremt der alene indehaves et udenlandsk kommandørkors anlægges dette ikke "en miniature". (Se tillæg H figur H-9)

**11.1.11.4.** Bånd til Storkors af Dannebrogordenen anlægges. Haves udelukkende udenlandske bånd til Storkors anlægges ét af disse.

**11.1.11.5.** Brystkors og ordensstjerner anlægges.

**11.1.11.6.** Til selskabsuniform M/70 I og M/81 (K) i kjoleudgave anlægges normalt ikke ordensspænde.

**11.1.12.** Gallauniform.

**11.1.12.1.** Store dekorationer og storkorsbånd bæres normalt altid til gallauniform.

**11.1.12.2.** På gallauniformjakke bæres store dekorationer således, at overkanten af båndet er på højde med øverste knap.

(Se tillæg H figur H-10)

**11.1.12.3.** Store dekorationers fordeling mellem husarjakke og pels, når den bæres overhængt, placeres efter samme retningslinier som for gallauniformsjakke.

**11.1.13.** Snorefrakke.

**11.1.13.1.** På snorefrakke, der sidestilles med smoking, anlægges normalt ordensspænde.

UKLASSIFICERET

**11.1.13.2.** Der kan ikke anlægges små dekorationer på snorefrakke.

**11.1.13.3.** Ved lejligheder, hvor civile samt militært personel i selskabsuniform bærer små dekorationer, kan der anlægges store dekorationer - dog ikke storkorsbånd. På snorefrakke/-jakke bæres store dekorationer således, at de er placeret i sammen højde som på gallauniformsjakke.

**11.1.14.** Skematisk oversigt over bæring af dekorationer

PÅKLÆDNING	Ridderkors, medaljer og hæderstegn.	Kommandørkors.	Brystkors og storkors.	Storkorsbånd.	Smådekorationer.	Ordensspænde.
Kamp- og tjenesteuniform M/84	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej
Skjorter undtagen kampskjorte	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja
Garnisons- og tjenesteuniform M/69 og M/80 (K)	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja
Selskabsuniform M/70 og M/81 (K) (smoking)	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja
Selskabsuniform M/70 og M/81 (K) (kjole)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej
Gallauniform	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej
Snorefrakke/Snorejakke	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Ja

Note: Der må ikke ske sammenblanding af ordensspænde, små og store dekorationer. Undtaget herfor er dog når ordner, som ikke kan bæres "en miniature", bæres sammen med små dekorationer.

**11.1.15. Særlige bestemmelser:**

Der er ikke optaget bestemmelser for bæring af insignierne for Riddere af Elefantordenen og Storkommandører af Dannebrogordenen samt ordenskæden for Storkorsriddere af Dannebrogordenen. Der henvises til Hofmarskallatets reglement af september 2003 for bæring af dekorationer.

**11.1.15.1.** Kommandørkors bæres i bånd, der lægges om halsen inden for uniformsjakkens krave således, at ordensbåndet ligger uden på slipset - ved dobbeltflip under flippen, således at ordenstegnet kan ses i halsudskæringen umiddelbart under slip-sesløjfen eller uden på slipseknuden. For gallauniform anlægges kommandørkors således at ordenstegnet og antydning af ordensbåndet kan ses i sammenhængningen.

Er man dekoreret med flere Kommandørkors (danske og udenlandske), anlægges der "til dagligt" højst to Kommandørkors som store dekorationer, hvor Kommandørkors af Dannebrogordenen anlægges ovenpå det udenlandske Kommandørkors.

Er man dekoreret med flere udenlandske Kommandørkors, kan der anlægges to Kommandørkors som store dekorationer - i kortere tidsrum ved særlige lejligheder - for at udvise særlig opmærksomhed overfor en person, fra den nation, hvis dekoration, man har fået tildelt.

**11.1.15.2.** Ordensstjerne eller brystkors bæres på venstre brystlomme af garnisonsuniformsjakke M/69 eller midt på venstre side af brystet på andre uniformer.

**11.1.15.3.** Dannebrogordenens storkorsbånd bæres fra højre skulder, under uniformsjakkens skulderstrop eller epaulet, til venstre hofte under gallalivremmen, hvor det fæstes bag og under sabelhæftet. Udenlandske bryststjerner, der skal bæres på venstre side sammen med en dansk, bæres under den danske i den indbyrdes officielle rækkefølge.

På selskabsuniform M/70 II og M/81(K) i kjoleudgave bæres storkorsbåndet dog under jakke og over vesten.

**11.1.15.4.** Kong Frederik den Niendes mindetegn bæres på venstre side af brystet nedenfor såvel danske som udenlandske.

**11.1.15.5.** Til brug i breve og på kuverter kan anvendes følgende godkendte dekora-tionsforkortelser.

Dekoration:	Forkortelse:
Ridder af Elefantordenen	R.E.
Storkommandør af Dannebrogordenen:	Skmd.
Storkors af Dannebrogordenen med bryststjerne i diamanter	S.K. i diam.
Storkors af Dannebrogordenen	S.K.
Kommandør af 1. grad af Dannebrogordenen	K.1
Kommandør af Dannebrogordenen	K.
Ridder af 1. grad af Dannebrogordenen	R.1
Ridder af Dannebrogordenen	R.
Dannebrogordenens Hæderstegn	D.Ht.
Fortjenstmedaljen i guld	F.M.1
Medaljen "Ingenio et Arti"	M.i.&a.
Fortjenstmedaljen i sølv med spænde	F.M.2 m.spænde
Fortjenstmedaljen i sølv	F.M.2

## 11.2. UDENLANDSKE DEKORATIONER

Ref.: KFF B.4-5.1990.

Udenlandske dekorationer kan i lighed med danske inddeles i:

- Ordner.
- Medaljer.
- Hæderstegn.
- Anerkendelser.

### 11.2.1. Rækkefølge.

**11.2.1.1.** Udenlandske dekorationer bæres efter danske ordener, hæderstegn og medaljer.

**11.2.1.2.** Udenlandske ordner, hæderstegn og medaljer bæres ved lige klasse eller grad med nordiske først, i rækkefølgen svenske, norske, finske og islandske. Derefter bæres andre udenlandske i den rækkefølge, de er modtaget, ved forskellig klasse eller grad med højere klasse eller grad forud for lavere, uanset nationalitet, idet medaljer m.v. i eventuelle derved fremkomne grupper af lige klasser eller grader places i den rækkefølge, de er modtaget.

**11.2.1.3.** Anerkendelser tildeles f.eks. som et ordensspænde, hvor der ikke medfølger en orden eller medalje. Anerkendelser betragtes ikke som officielle dekorationer. Når ordner og medaljer er anlagt, bæres spænder på højre side af uniformen, på højre lommeklap eller tilsvarende.

**11.2.1.4.** Flere dekorationer af samme nationalitet bæres efter vedkommende lands officielle rækkefølge.

**11.2.1.5.** Ønskes der udvist særlig opmærksomhed over for en udlænding, kan dekorationer fra vedkommende land bæres umiddelbart efter danske dekorationer. Det skal bemærkes, at der ved sådanne lejligheder kan bæres indtil to kommandørkors i bånd om halsen, idet det danske kommandørkors i så fald bæres øverst.

### 11.2.2. Bæringsbestemmelser.

**11.2.2.1.** Udenlandske dekorationer bæres efter samme bestemmelser som danske dekorationer.

**11.2.2.2.** Udenlandsk bryststjerne bæres på venstre eller højre side af brystet efter den pågældende ordens statutter

**11.2.2.3.** Udenlandske storkorsbånd anlægges efter samme retningslinier som Dannebrogordenens storkorsbånd, men kan ikke anlægges samtidigt med dette.

**11.2.2.4.** Udenlandske dekorationer kan anlægges ved samme lejligheder som danske. Ved befalet samlet optræden kan det bestemmes, at udenlandske dekorationer ikke anlægges.

**11.2.2.5.** Ordensspænde anlægges efter samme regler, som angivet for danske.



**11.2.2.6.** Det er ikke tilladt at ændre på en tildelt medalje f.eks. ved at nummerere denne eller lignende.

**11.2.3.** Bæringstilladelse.

**11.2.3.1.** Følgende udenlandske medaljer må bæres uden ansøgning:

- NATO-medaljen.
- The European Community Monitor Mission Service Medal.
- International Conference Former Yugoslavia.
- United Nations Medal.
- United Nations Emergency Force Medal.
- United Nations Mission Bar.
- Fortjenstkors samt mindemedalje for marchdygtighed tildelt af "Nederlandsche Bond voor Lichamelijke Opvoeding" (Nijmegenmedaljen).

**11.2.3.2.** For så vidt angår udenlandske anerkendelser, kan disse bæres af personel ansat under Forsvarsministeriets område (dog jf. pkt. 11.1.4.3.).

- Ved tildeling af flere ordensspænder placeres de i tildelingsrækkefølge fra midten af uniformen og udefter.
- Ordensspændet bæres på venstre side, ca. 3 cm under officielle ordensspænder på venstre lommeklap, eller tilsvarende.
- Ordensspænder kan ikke bæres, når der er anlagt ordner og medaljer.

**11.2.3.3.** Øvrige udenlandske dekorationer og anerkendelser må kun bæres efter ansøgning jf. ref. således:

- Personel, som har modtaget en kgl. dansk ordensdekoration, skal ansøge Dronningen herom.
- Personel, som ikke har modtaget nogen kgl. dansk ordensdekoration, skal ansøge Forsvarskommandoen herom ad kommandovejen.

Undtaget herfor er dekorationer, som er uddelt i forbindelse visse officielle besøg, hvor H. M. D. forlods har godkendt tildelingen og dermed også givet bæringstilladelse.

**11.2.3.4.** Ved parader og lignende er det tilladt at bære "Northern European Command Infantry Competition Medal".



## 12. KAPITEL

### SIDEVÅBEN

#### 12.1. SABEL M/50

##### 12.1.1. Beskrivelse.

**12.1.1.1.** Sabel M/50 er af model som ryttersabel M/1843, idet skeden dog er forsynet med to faste bånd med bæreringe. Officerer og musikere af Den Kongelige Livgarde anvender Sabel M/50 med sort læderskede, og personel ved Gardehusarregimentet anvender skede med kun en bærering.

##### 12.1.1.2. Parérpladen og nakkestykket er af:

Forsølvet nysølv for personel af:

- Kamptropperne.
- Forsyningstropperne.
- Musikkorpset (musikdirigenter og musikere).

Forgylt tombak for personel af:

- Generalsklassen.
- Artilleriet.
- Ingeniørtropperne.
- Telegraftropperne.

**12.1.1.3.** Sabelkvast M/42 (portepée) består af en kvast med rem og skydesløjfe i guldtrækkerarbejde af gul og hørørd farve (Se tillæg I figur I-1) samt sølvtrækkerarbejde og hørørd farve for ikke officerer ved LG og GHR. (Se tillæg I figur I-2)

**12.1.1.4.** Sabelbærerem M/69 består af sort rem med messinggehæng til fastgørelse i henholdsvis bukserem M/69, eller strop indvendig i jakke, garnison M/69, jakke M/80 (K).

**12.1.1.5.** Hylster til sabel udføres i lærred eller læder i en neutral farve.

**12.1.1.6.** Særlige sabler.

**12.1.1.7.** I stedet for sabel M/50 kan anvendes tilsvarende ældre sabelmodeller, der tidligere har været anvendt inden for den danske hær, når det drejer sig om arvestykker eller lignende med særlig affektionsværdi for den pågældende.

##### 12.1.2. Anskaffelse.

**12.1.2.1.** Sabel M/50 med tilbehør er en normeret udrustningsgenstand, som udlånes til følgende personel:

- Officerer af linien.
- Generalauditøren, auditører og auditørfuldmægtige.
- Generallægen, stabslæger og overlæger.
- Musikdirigenter og musikere.
- Chefsergenter og seniorsergenter ved LG.
- Befalingsmænd af sergentgruppen ved GHR.

**12.1.2.2.** Til øvrige officerer kan der foretages kortvarige udlån.

**12.1.2.3.** Alt officerspersonel kan anskaffe sabel M/50 med tilbehør for egen regning.

**12.1.3.** Bæringsret.

Officerer og dermed ligestillede har ret til at bære sabel M/50 med tilbehør.

**12.1.4.** Bæringsbestemmelser.

**12.1.4.1.** Bæringsberettiget personel bærer altid sabel ved audiens eller kur hos Hendes Majestæt Dronningen.

**12.1.4.2.** Personel, der er normeret med sabel, anlægger uden nærmere ordre eller efter chefers bestemmelse sabel således:

I tjeneste:

- Ved minde- og festgudstjenester, begravelser og lignende.
- Ved parader og andre ceremonielle lejligheder, såsom æresvagt, æreskommando, eskorte og lignende.
- Ved fremstilling og til- og framelding i forbindelse med ansættelser, ændring i ansættelsesforhold og tjenesteskift.
- Ved deltagelse i offentlige eller officielle modtagelser og indvielser.
- Ved kransenedlæggelser.

Uden for tjeneste:

- Ved deltagelse i bryllup, begravelse og lignende.<sup>10</sup>

**12.1.4.3.** Personel, der ikke er normeret med sabel, men som har bæringsret, kan anlægge sabel ved de i pkt. 12.1.4.2. nævnte lejligheder.

**12.1.4.4.** Sabel kan anlægges i forbindelse med følgende uniformer:

- Garnisonsuniform M/69 og tjenesteuniform M/80 (K) med benklæder. Hovedbeklædning er skråhue M/69 eller Baret M/58 efter chefers bestemmelse. (Se tillæg I figur I-3)
- Gallauniform. (Se tillæg I figur I-1)
- Kamp- og tjenesteuniform M/84, kampuniform M/01, let, kampuniform M/01, ørken, jf. UBH 2-1, men kun ved parader og lignende. (Se tillæg I figur I-4)
- Overtøj til ovennævnte uniformer kan anlægges, idet sablen dog føres uden på garnisonsfrakke M/69.

**12.1.4.5.** Hovedbeklædning og handsker bæres altid i forbindelse med sabel, dog aftages hovedbeklædning normalt indendørs.

**12.1.4.6.** Tasker, pakker og lignende må ikke bæres i forbindelse med sabel.

**12.1.4.7.** Bestemmelser for føring og transport af sabel samt eksercits med sabel fremgår af HRN 990-1, Eksercits.

**12.1.4.8.** Montering af sabelkvast på sabel kan foretages på rytteriets bindingsmetode og øvrige myndigheders bindingsmetode. (Se tillæg I figur I-5 og I-6)

---

<sup>10</sup> Muligheden for lovligt at medbringe sabel ved private lejligheder er pr. 12 SEP 2012 uafklaret. Ved behov indhentes forholdsordre ved HOK Ledelsessekretariat inden anvendelse.

**12.2. DOLK M/79 (K)**

(Se tillæg I figur I-7)

**12.2.1. Beskrivelse.**

**12.2.1.1.** Dolk M/79 (K) består af dolk, skede, portepée og gehæng.

**12.2.1.2.** Dolken består af en 205 mm. klinge af rustfrit stål og er forsynet med:

- Angel med pånippet låsefjeder og gevind til knop.
- En parrerstang af forgyldt bronzelegering der på forsiden er forsynet med værnsmærke.
- Sekskantet skæfte.
- En forgyldt messingknop.

**12.2.1.3.** Gehængen af sort dobbeltrem med messinggehæng til fastgørelse i henholdsvis bukserem M/69, eller strop indvendig i garnisonsjakke M/69, tjenesteuniformsjakke M/80 (K) og Dolk M/79.

**12.2.2. Anskaffelse.**

**12.2.2.1.** Dolk M/79 (K) med tilbehør er en normeret udrustningsgenstand, som kan udlånes til følgende kvindeligt personel:

- Officerer af linien.
- Generalauditøren, auditører og auditørfuldmægtige.
- Generallægen, stabslæger og overlæger.
- Musikdirigenter og musikere.

**12.2.2.2.** Til øvrige kvindelige officerer kan der foretages kortvarige udlån.

**12.2.2.3.** Alt kvindeligt officerspersonel kan anskaffe dolk M/79 (K) med tilbehør for egen regning.

**12.2.3. Bæringsret.**

Kvindelige officerer og dermed ligestillede har ret til at bære dolk M/79 (K) med tilbehør.

**12.2.4. Bæringsbestemmelser.**

**12.2.4.1.** Bæringsberettiget personel bærer altid dolk ved audiens eller kur hos Hendes Majestæt Dronningen.

**12.2.4.2.** Personel, der er normeret med dolk, anlægger uden nærmere ordre eller efter chefers bestemmelse dolk således:

I tjeneste:

- Ved minde- og festgudstjenester, begravelser og lignende.
- Ved parader og andre ceremonielle lejligheder såsom æresvagt, æreskommandoer, eskorte og lignende.
- Ved fremstilling og til- og framelding i forbindelse med ansættelser, ændring i ansættelsesforhold og tjenesteskifte.
- Ved deltagelse i offentlige eller officielle modtagelser og indvielser.
- Ved kransenedlæggelser.

Uden for tjeneste:

- Ved deltagelse i bryllup, begravelse og lignende<sup>11</sup>.

**12.2.4.3.** Personel, der ikke er normeret med dolk, men som har bæringsret, kan anlægge dolk ved de i pkt. 12.2.4.2. nævnte lejligheder.

**12.2.4.4.** Dolk kan anlægges og bæres:

indvendigt i forbindelse med følgende uniformer:

- Tjenesteuniform M(80 (K)). (Se tillæg I figur I-8)
- Garnisonsuniform M/69

udvendigt i forbindelse med følgende uniformer:

- Gallauniform.
- Kamp- og tjenesteuniform M/84, kampuniform M/01, let, kampuniform M/01, ørken, jf. UBH 2-1, men kun i forbindelse med parader og lignende.

**12.2.4.5.** Overtøj til ovennævnte uniformer kan anlægges, idet dolken dog føres under dette.

**12.2.4.6.** Hovedbeklædning og handsker bæres altid i forbindelse med dolk, dog aftages hovedbeklædning normalt indendørs.

**12.2.4.7.** Tasker, pakker og lignende må ikke bæres i forbindelse med dolk.

**12.2.4.8.** Der udføres ikke eksercitsgreb med dolk M/79 (K).

**12.2.4.9.** Portepée anlægges kun på én måde uanset myndighed.

---

<sup>11</sup> Muligheden for lovligt at medbringe dolk M/79 ved private lejligheder er pr. 12 SEP 2012 uafklaret. Ved behov indhentes forholdsordre ved HOK Ledelsessekretariat inden anvendelse.

## 13. KAPITEL

# SIKKERHEDSUDRUSTNING

### 13.1. Sikkerhedsudrustning omfatter:

- Hjelm.
- Beskyttelsesvest.
- Beskyttelsesplader.
- Knæ og albuebeskyttere.
- Beskyttelsesbriller.
- Lyskenbeskytter inkl. silketrusse.
- Høreværn – Herunder høretelefoner til radiomateriel med indbygget høreværn.
- Sikkerhedsstøvler.

**13.1.1.** Det er generelt kun tilladt at anvende sikkerhedsudrustning, som er udleveret af forsvaret. Der må dog anvendes selvindkøbte knæ- og albuebeskyttere såfremt de ækvivalerer de af Forsvaret udleverede i farve, design og kvalitet.

**13.1.2.** Det er ikke tilladt at foretage ændringer på udleveret sikkerhedsudrustning.

**13.1.3.** Godkendte beskyttelsesbriller fremgår af:

<http://ffi.forsvaret.fiin.dk/sites/312-011/HRN>

[UBH/beskyttelsesbriller.pdf](http://ffi.forsvaret.fiin.dk/sites/312-011/HRN%20UBH/Godkendte%20beskyttelsesbriller.pdf)

<http://ffi.forsvaret.fiin.dk/sites/312-011/HRN%20UBH/Godkendte%20beskyttelsesbriller.pdf>





# TILLÆG A

## ILUSTRATIONER AF KAMP- OG TJENESTE- UNIFORMSSYSTEMER



*Figur A-1  
Baret M/58.*



*Figur A-2.  
UN-cap.*



*Figur A-3  
Kampuniform M/84.*



*Figur A-4  
Opsmøge og indstukket bukseben.*



*Figur A-5  
Skjorteuniform M/84 med nedrullede ærmer.*



*Figur A-6*  
*Skjorteuniform M/84 med opsmøgede ærmer.*



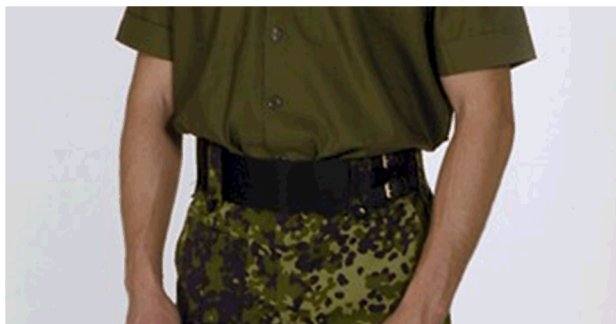
*Figur A-7*  
*Skjorteuniform M/84, kort.*



*Figur A-8*  
*Skjorteuniform M/84 med kampskjorte M/89 med lukke rullekrave.*



*Figur A-9  
Pullover M/98.*



*Figur A-10  
Bælte M/84.*

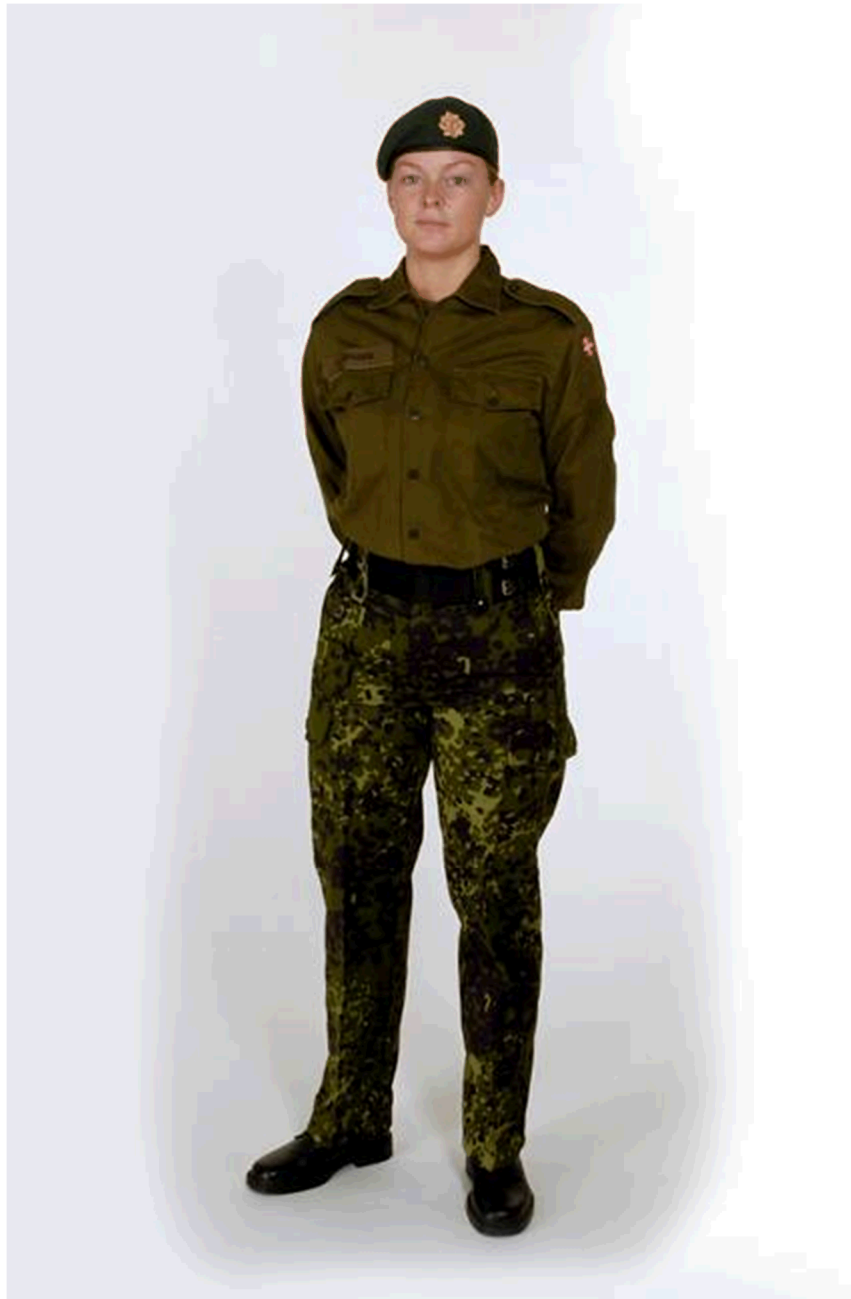


*Figur A-11  
Regimentsbælte M/77.*



*Figur A-12  
Hue, felt M/94.*

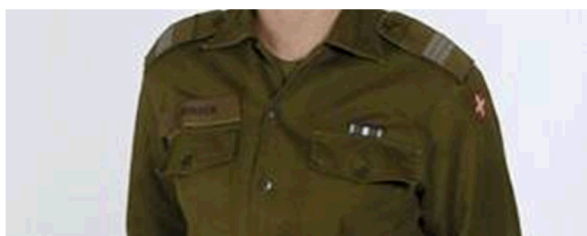




*Figur A-13  
Snøresko M/80.*



*Figur A-14  
Handsker og sidevåben.*



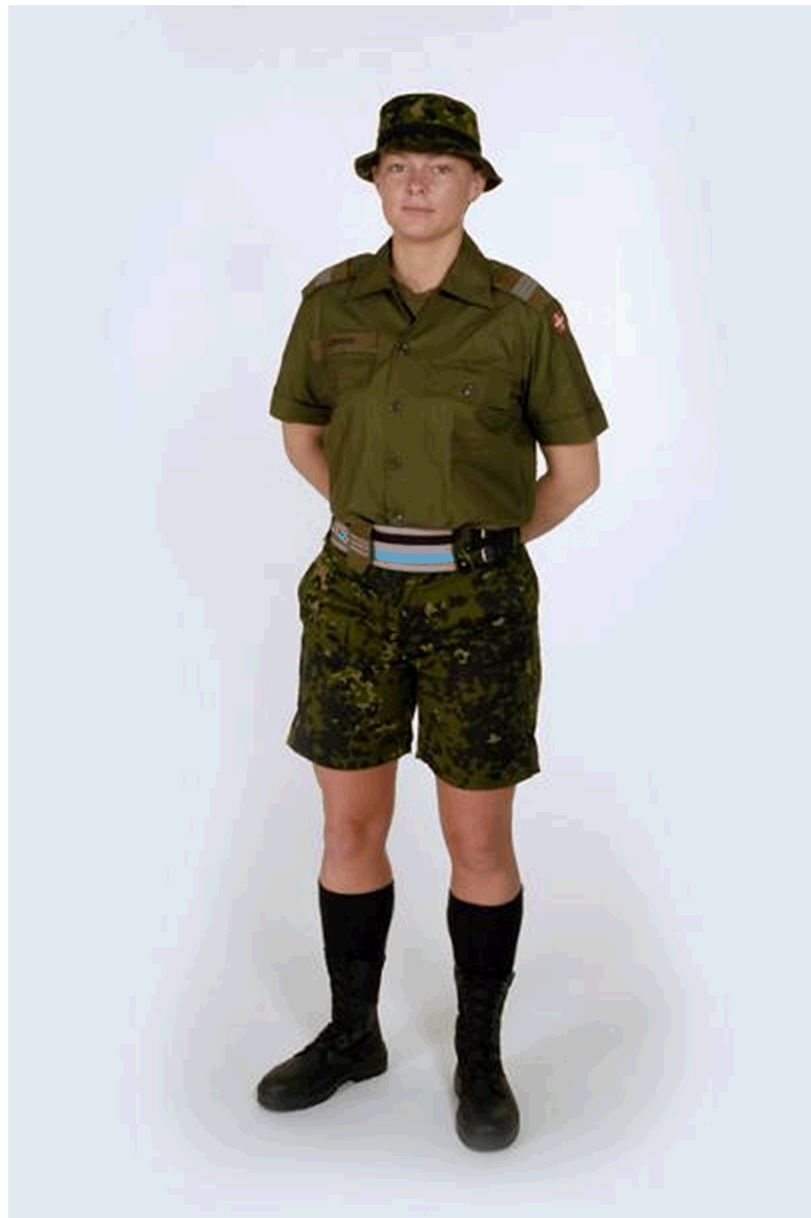
*Figur A-15  
Ordenspænde på skjorte M/84.*



*Figur A-16  
Kampuniform M/01, let.*



*Figur A-17  
Kampuniform M/01, let.*



*Figur A-18  
Kampuniform M/01, let.*



*Figur A-19  
Kampuniform M/01, ørken med kampuniformsbukser, kort, M/01, ørken.*



*Figur A-20  
Kampuniform M/01, ørken.*



*Figur A-21*  
*Skjorteuniform, kort, M/01, ørken.*





*Figur A-22  
Skjorteuniform M/01, ørken.*



*Figur A-23  
Hue, felt M/01.*



*Figur A-24  
Kampuniformsbukser M/01, ørken med bælte M/84.*



*Figur A-25  
Kampuniformsbukser M/01, ørken med regimentsbælte M/77.*



*Figur A-26  
Hue, felt M/01.*



*Figur A-27  
Distinktioner, dekorationer, afmærkning m.v.*

UKLASSIFICERET

## TILLÆG B SPECIALUNIFORMER



*Figur B-1  
Militærpolitiudrustning.*



*Figur B-2  
Motorcykeldragt, afmærket MP.*



*Figur B-3  
Rød/hvid afmærkning på Garnisonsuniform M/69.*





## TILLÆG C

### GARNISONS- OG TJENESTEUNIFORMER



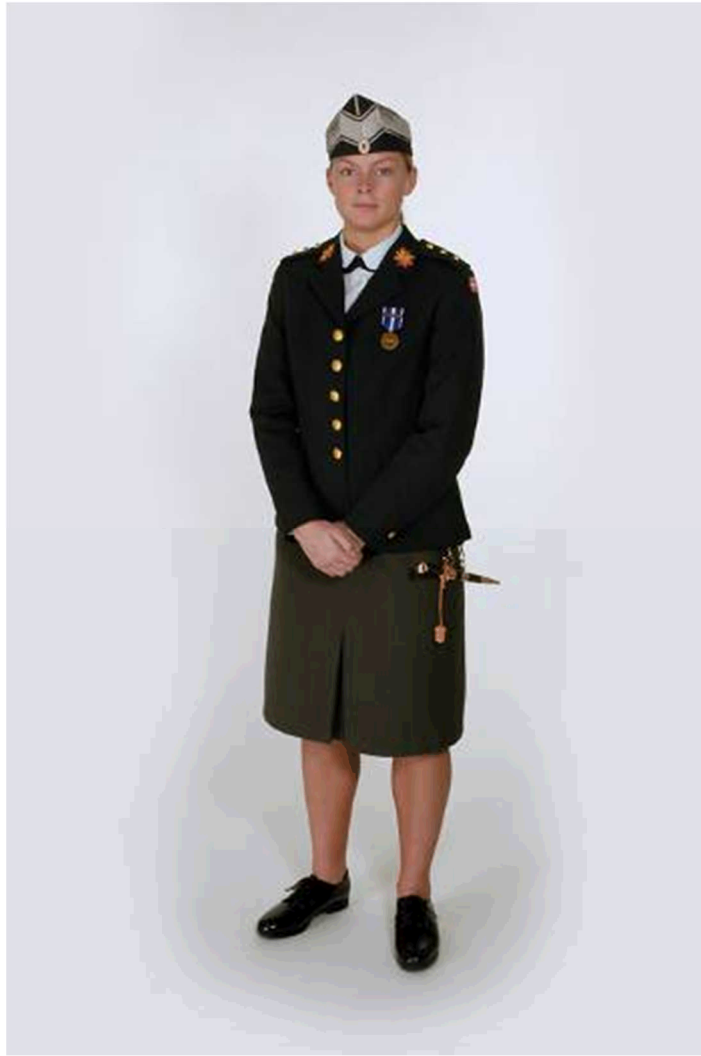
*Figur C-1  
Garnisonsuniform M/69.*



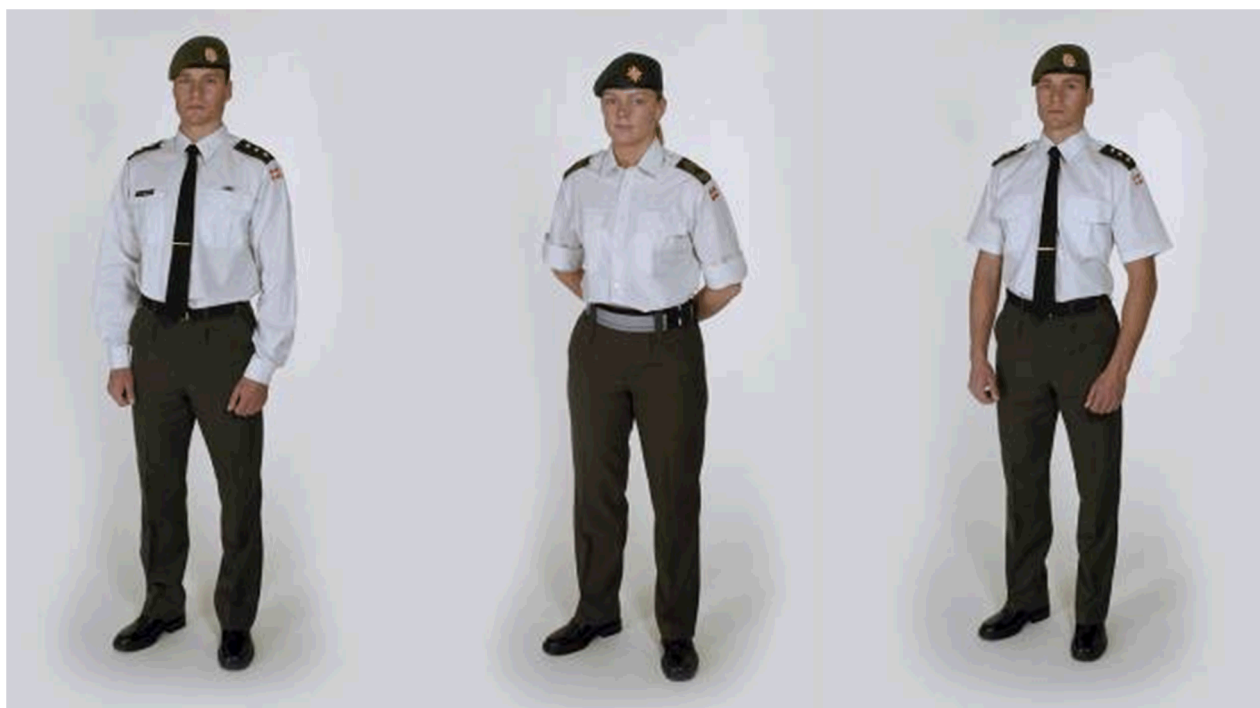
*Figur C-2  
Tjenesteuniform M/80 (K).*



*Figur C-3  
Garnisonsuniform M/69,Paradepåklædning.*



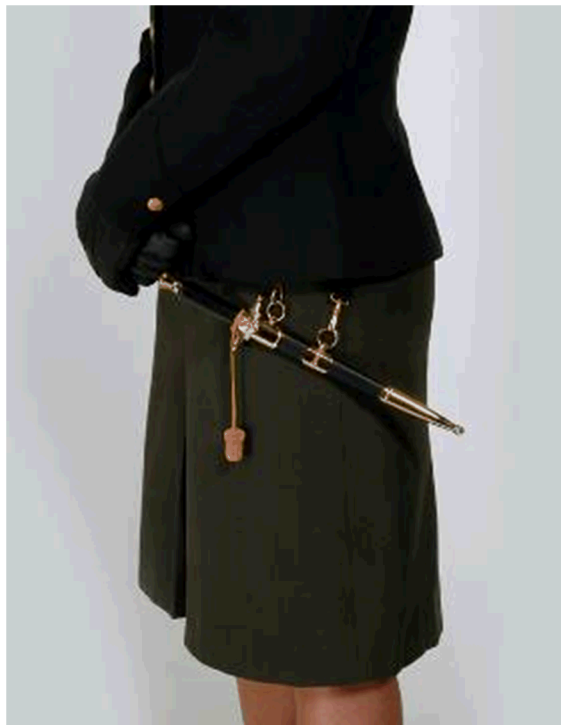
*Figur C-4  
Tjenesteuniform M/80 (K), Paradedåklædning.*



*Figur C-5  
Garnisonsuniform M/69, skjorteuniform*



*Figur C-6  
Garnisonsuniform M/69, Sweateruniform.*



*Figur C-7  
Sidevåben.*



*Figur C-8  
Spidshue M/69.*



UKLASSIFICERET

## TILLÆG D SELSKABSUNIFORMER



*Figur D-1  
Selskabsuniform M/70, kjole.*



*Figur D-2  
Selskabsuniform M/70, smoking.*





*Figur D-3  
Selskabsuniform M/80 (K) smoking.*



*Figur D-4  
Dekorationer og ordensspænder.*

UKLASSIFICERET

## TILLÆG E GALLAUNIFORMER



*Figur E-1  
Snorefrakke (LG og JDR).*



*Figur E-2  
Gallauniform (LG).*



*Figur E-3  
Gallauniform (LG).*



*Figur E-4  
Gallauniform (JDR).*



*Figur E-5  
Gallakappe (LG, TGR, IGR).*





**TILLÆG F**  
**TJENESTEDSRELATEREDE AFMÆRKNING**



*Figur F-1*  
*Nationalitetsafmærkning (NM).*



*Figur F-2  
Nationalitetsafmærkning (NM).*



*Figur F-3  
Armlet på tjenesteuniform M/84.*



*Figur F-4  
Afdelingsmærket (TGR).*



*Figur F-5  
Afdelingsmærke på Selskabsjakke M/70.*



*Figur F-6  
Regimentsbælte M/77.*





*Figur F-7  
Tjenestestedsmærker.*



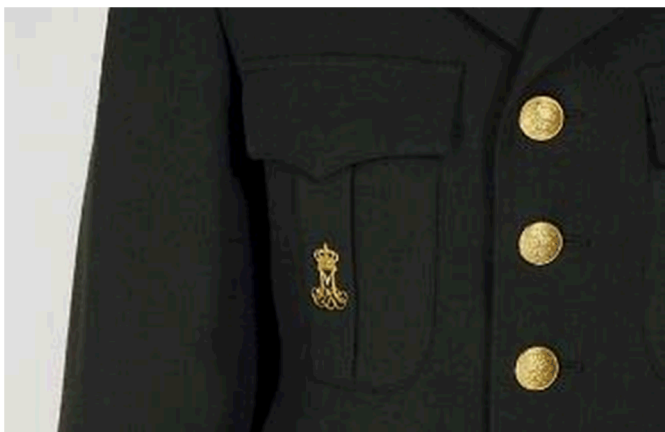
*Figur F-8  
Underafdelingsløjfer.*



*Figur F-9  
Underafdelingstørklæde.*



*Figur F-10  
Navneafmærkning.*



*Figur F-11  
Kongeligt Navnetræk.*



*Figur F-12  
Kongeligt Navnetræk.*





*Figur F-17  
Ærmemærker til kamp- og tjenesteuniformer.*



*Figur F-18*  
*Ærmemærker til kamp- og tjenesteuniformer.*



*Figur F-19*  
*Ærmemærker til kamp- og tjenesteuniformer.*



*Figur F-20  
Ærmemærker til kamp- og tjenesteuniformer.*

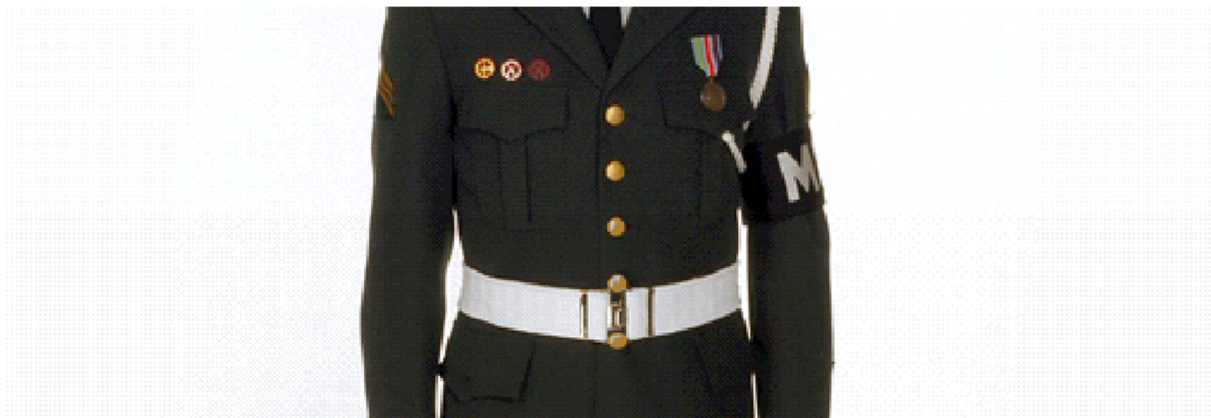


*Figur F-21  
Ærmemærker til kamp- og tjenesteuniformer.*





*Figur F-22  
Ærmemærker til kamp- og tjenesteuniformer.*



*Figur F-23  
Særligt godkendte armbind.*



*Figur F-24  
Særligt godkendte armbind.*





## TILLÆG G

### UDDANNELSESRELATEREDE MÆRKER



*Figur G-1*  
*Ærmemærke for ammunitionsrydder (EOD).*



*Figur G-2*  
*Ærmemærke for Militærpoliti (MP).*



*Figur G-3  
Ærmemærke for Movement Control (MOVCON).*



*Figur G-4  
Ærmemærke for Chemical, Biological, Radiological and Nuclear (CBRN).*



*Figur G-5  
Ærmemærke for TACP - personel.*



*Figur G-6  
Enkeltkæmperemblemet (stofmærke)*

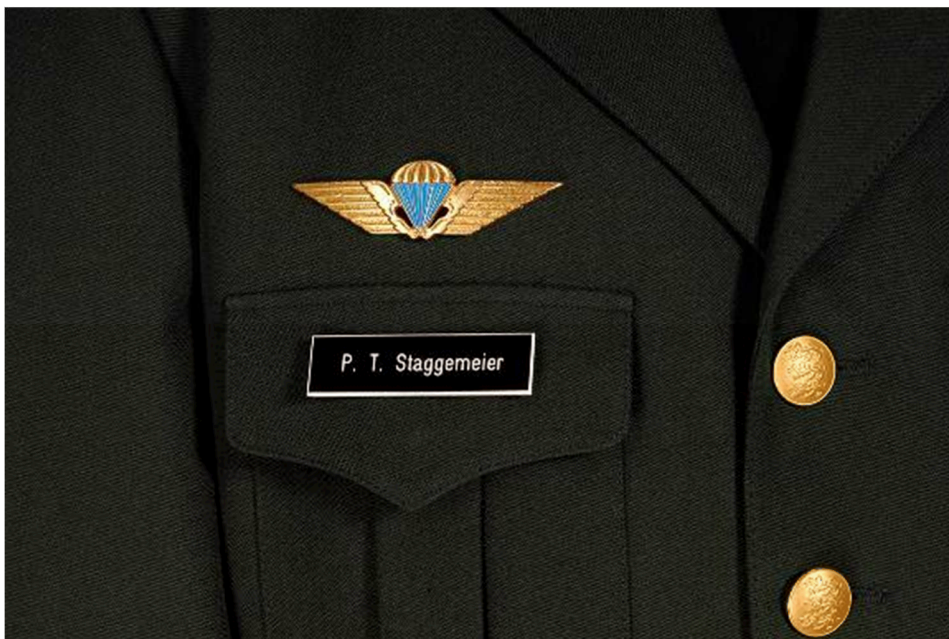




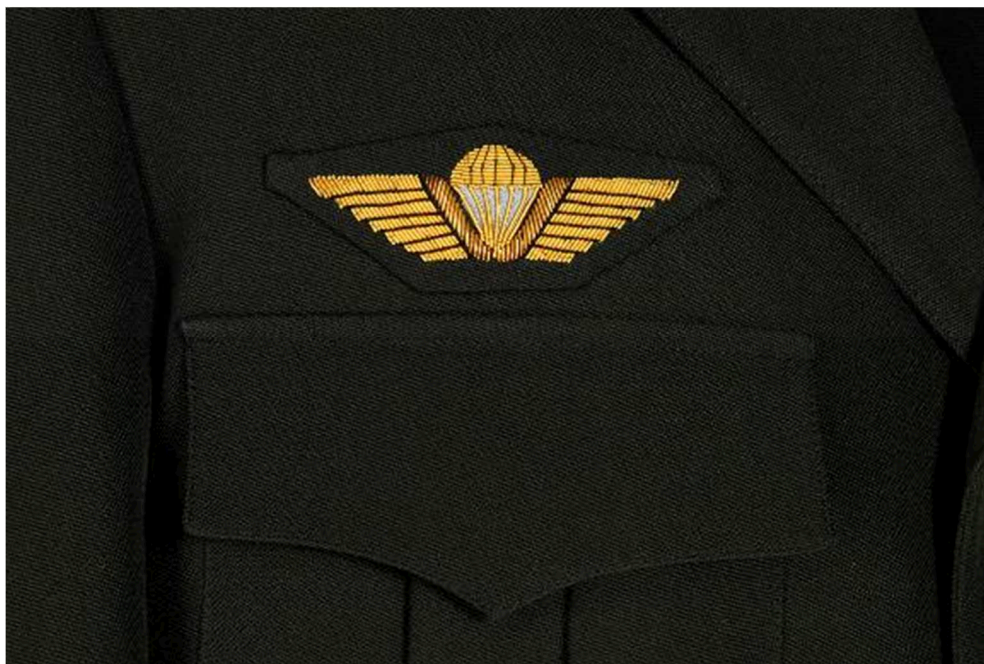
*Figur G-7  
Uddannelsesemblem - Ærmemærke for patruljekursus, guld.*



*Figur G-9  
Uddannelsesemblem - Fritfaldsmærke, metal.*



*Figur G-10  
Uddannelsesemblem - Faldskærmsmærke, metal.*



*Figur G-11  
Uddannelsesemblem - Faldskærmsmærke, guldbroderet på blå bund.*





*Figur G-12  
Uddannelseseblem - Faldskærmsmærke, sort, broderet på olivengrøn bund.*



*Figur G-13  
Uddannelseseblem – Siriusemblem i guldbroderi på mørkeblå bund.*



*Figur G-14  
Udmærkelsestegn.*



*Figur G-15  
Udmærkelsestegn.*

UKLASSIFICERET

## TILLÆG H DEKORATIONER



*Figur H-1  
Store dekorationer.*



*Figur H-2  
Dekoration med lige bånd.*





*Figur H-3  
Små dekorationer (Miniature dekorationer).*



*Figur H-4  
Ordensspænder.*



*Figur H-5  
Ordensspænder.*



*Figur H-6*



*Figur H-7 og H-8*



*Figur H-9*



UKLASSIFICERET



*Figur H-10*



UKLASSIFICERET

## TILLÆG I SIDEVÅBEN



*Figur I-1  
Sabelkvaest M/42 (portepée) med guldtrækkerarbejde af gul og højrød farve.*



*Figur I-2  
Sabelkvast M/42 (portepée) med sølvtrækkerarbejde og højrød farve.*



*Figur I-3  
Garnisonsuniform M/69 og tjenesteuniform M/80 (K)*



*Figur I-4*

*Kamp- og tjenesteuniform M/84, kampuniform M/01, let, kampuniform M/01, ørken, men kun ved parader og lignende.*



*Figur I-5  
Rytteriets bindingsmetode (GHR og JDR).*

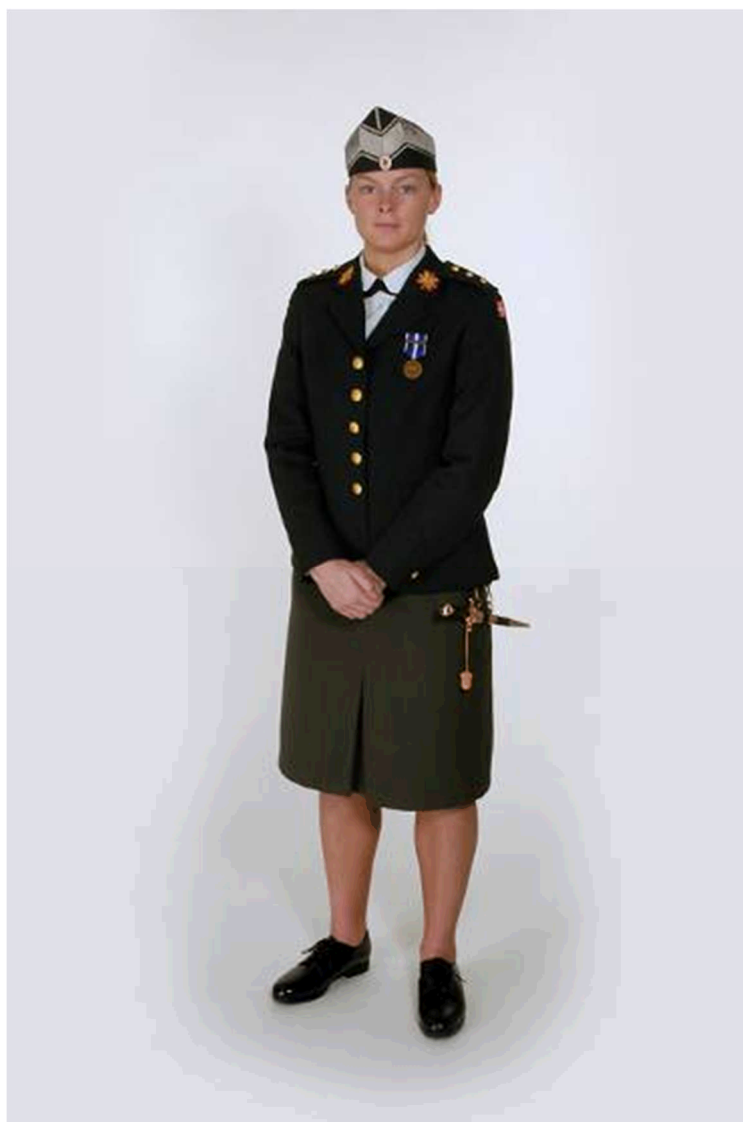


*Figur I-6  
Øvrige myndigheders bindingsmetode.*





*Figur I-7  
Dolk M/79 (K).*



*Figur I-8  
Dolk M/79 (K).*

# TILLÆG J

## Kriterier for erhvervelse af MOVCON kvalifikationsmærke

### 1. Kvalifikationsmærke MOVCON

#### 1.1. Formål.

Formålet med de i nærværende afsnit omhandlende ærmemærke er at vise, at bæreren har gennemgået en uddannelse inden for fagområder RAIL, SEA, AIR og ROAD.

#### 1.2. Beskrivelse.

Ærmemærket er udformet som et svagt buet mærke, fremstillet af et ensfarvet materiale, hvorpå der er broderet teksten "MOVCON" i gylden tråd med gylden kantråd på rødt baggrund.

#### 1.3. Anskaffelse.

MOVCON mærket udleveres jf. nedenstående bestemmelser:

- Tjenestegørende PSN, der i deres daglige virke eller tidligere har beskæftiget sig med MOVCON.
- Gennemført uddannelserne og bestået MOVCON kontrolprøver indenfor fagområderne RAIL, SEA, AIR og ROAD til minimum 3.0 i den individuelle prøve samt bestået den mundtlige gruppeprøve, ud fra en individuel konkret bedømmelse.
- Forrettet minimum 6 mdr. tilfredsstillende tjeneste.
- CHDANILOG kan ud fra en individuel konkret vurdering tildele MOVCON kvalifikationsmærke til PSN, der beskæftiger sig med MOVCON som hovedopgave eller tidligere har forrettet tjeneste i en MOVCON ENH.

MOVCON kvalifikationsmærke kan **kun** tildeles af CHDANILOG.

#### 1.4. Anvendelse.

Ærmemærket anvendes således:

- MOVCON kvalifikationsmærke kan anlægges af personel som opfylder kriterierne herfor i punkt 1.3.

#### 1.5. Bæringsbestemmelser.

##### Ærmemærke for MOVCON.

Mærkerne kan generelt kun anlægges på:

- Kampuniformsjakke M/84.
- Kampuniformsjakke M/01.
- Kampuniform M/01, ørken.
- Kampuniform M/01, let.
- Udgangsuniform M/69.

Der må kun anlægges ét uddannelsesrelateret ærmemærke.

Kvalifikationsmærket anlægges på jakkernes og skjortens højre ærme ca. 1 cm midt under skuldersømmen.

Ærmemærket må bæres så længe personen er tjenestegørende i FSV.



# TILLÆG K

## Kriterier for erhvervelse af Enkeltkæmperemblemet

### ENKELTKÆMPERKURSUS ved Opklaringsbataljonen

#### FORMÅL MED ENKELTKÆMPERKURSUS, INDHOLD OG TIDSPLAN

##### UDDANNELSES FORMÅL

Formålet med uddannelsen er at give personel af alle grader en udvidet uddannelse i enkeltkæmperfag samt at højne den enkeltes fysiske og psykiske udholdenhed og kampduelighed.

Ved uddannelsens afslutning skal enkeltkæmperen kunne:

- Løse patruljeopgaver selvstændigt og sammen med andre under yderst anstrengende forhold.
- Deltage i enhedens daglige uddannelse i enkeltkæmperfag og patruljetjeneste som hjælpeinstruktør.
- Deltage i uddannelsen på senere enkeltkæmperkursus som hjælpeinstruktør.

##### INDHOLD

Kurset gennemføres i tre faser bestående af:

1. **Optagelsesprøve** (1 arbejdsdage).
2. **Uddannelsesuge** (MAN-FRE):
  - a. Patruljeuddannelse.
  - b. Overlevelsesteknik.
  - c. Forhold overfor hunde.
  - d. Orienteringslære.
  - e. Signal-, observations- og meldetjeneste.
  - f. Fysisk uddannelse og træning.
  - g. Selvtillidsprøver.
3. **Enkeltkæmperuge** (MAN-FRE).
  - a. Øvelse (kontrol af det indlærte)

Aspiranterne indkvarteres i kursusperioden på Almegårds Kaserne.

#### TILMELDING TIL KURSUS

##### HVEM KAN DELTAGE

Personel af alle grader, der opfylder elevforudsætningerne, kan melde sig til gennemgang af uddannelsen.

## **ELEVFORUDSÆTNINGER**

Ved mødet til optagelsesprøven skal ansøgeren kunne gennemføre den fysiske optagelsesprøve jf. bilag 1. Det påhviler den enkelte UAFD/AFD at kontrollere personalet inden optagelsesprøven.

Ved mødet til uddannelsesugen skal aspiranten kunne:

- Gennemføre udspring fra 5m efterfulgt af 300M svømning i uniform og støvler.
- Gennemføre og bestå førstehjælpsmærkeprøven.
- Gennemføre og bestå Skydeprøve jf. funktionsprøvens kontrolprøve 4, svarende til funktionsgruppe I.
- Tildanne et 750 g forbart sprænglegeme, herunder kunne håndtere/kontrollere tændmidler og øvrigt sprængningsmateriel korrekt jf. HRN 512-003 Spræningstjeneste.
- Bestå kravene til feltskyttemærkeskydning.
- Bestå kravene til O-Løb svarende til søvløb samt have gode orienteringsmæssige færdigheder (udtage koordinater, afstand og retning).

Ansøgeren skal endvidere være fysisk og psykisk stærk.

<b>DELTAGELSE ER FRIVILLIG</b>
--------------------------------

## **FORBEREDELSE**

Træning forud for enkeltkæmperkursus påhviler den enkelte aspirant, idet 1 BDE opfordrer underafdelinger og afdelinger til at give aspiranten mulighed til at gennemføre selvtræning til prøverne i enhedernes idrætslektioner. Vejledning til specifik selvtræning med henblik på enkeltkæmperkursus gives i forbindelse med de fysiske kontrolprøver ved optagelsesprøven.

## **TILMELDING**

Hvis du ønsker at deltage i enkeltkæmperkursus skal du henvende dig til din enhed. (Underafdeling/afdeling).

1 BDE afgør efter optagelsesprøvernes gennemførelse, hvor mange fra enhederne der meddeles tilladelse til at deltage og orienterer enhederne.

## **ØKONOMI**

Enhederne/aspiranten planlægger og afholder selv udgifterne til transport til Rønne. Øvelsestillæg udbetales ikke, hvorfor enheden selv skal afvikle disse (10 dage).

Under kursus udbetales merudgiftsgodtgørelse m.v. efter gældende regler.

**OPTAGELSESPRØVE****FORMÅL**

Optagelsesprøvens formål er at kontrollere, at aspiranten besidder tilstrækkelig muskelstyrke, udholdenhed og viljestyrke.

- Forud for optagelsesprøven skal aspiranten have gennemført og bestået træningstilstandsprøve i indeværende år.
- 1. **MUSKELTEST.**  
Bronzecirkel tre gange til godt på max. 12 min.  
Påklædning: Idrætstøj.
- 2. **REBKLATRING (FELTKLAVRING)**  
Kursisten skal klatre 5 meter op, derefter gennemfører armgang over fem torve, for derefter at klatre ned af det femte tov. Gennemføres senest 7 min. efter muskeltesten.  
Påklædning: Idrætstøj.
- 3. **3000 M RYGSÆKLØB.**  
Start senest 60 min. efter påbegyndelse af muskeltest.  
Påklædning: Kampuniform M/84, sorte læderstøvler, rygsæk med 10 kg, eksklusiv vand og personligt våben Tid: 20 min.  
Gennemføres: 400 el. 800 meterbane.
- 4. **INTERNATIONAL FORHINDRINGSBANE.**  
Alle forhindringerne skal passeres på max. 5 min.  
Påklædning: Kampuniform M/84 sorte læderstøvler.
- 5. **15 km O-MARCH.**  
Indehold: brug af 2 cm kort, kompas, kortmål. Gennemføres hurtig muligt. Max. Tid tilgår inden marchen.  
Påklædning: SKYT og rygsæk, 20 kg eksklusiv personligt våben og vand.

SKYT er enten basis el. kampvest. Skal indeholde min. 4 magasiner, feltflaske, CBRN-maske, feltniv og udrustningstaske. Rygsæk skal pakkes jf. PTR BST EKK. Personligt våben er af typen M/95, M/96 eller M/10.

**VURDERING**

For at bestå optagelsesprøven skal aspiranten bestå hver af de anførte prøver. Tvivlstilfælde afgøres på stedet af den for gennemførelsen af prøverne ansvarlige repræsentant fra OPKBTN.

**BEDØMMELSE****UDDANNELSESUGEN**

For at gå videre til enkeltkæmperugen skal aspiranten opnå et gennemsnit på MEGET TILFREDSSTILLENDE samt have kursuslederens ubetingede godkendelse af holdning, præstationer og standpunkt.

**ENKELTKÆMPERUGEN**

Kursuslederens bedømmelse af aspirantens samlede præstationer og holdning under alle prøver/øvelser er afgørende for beståelse af enkeltkæmperugen og dermed erhvervelse af enkeltkæmperdolken.

**KURSUSBEVIS**

Som tegn på gennemført og bestået enkeltkæmper kursus modtager enkeltkæmperen en sølvdolk, indgraveret med navn og årstal samt to stk. enkeltkæmpermærker i stof.

Sølvdolken bæres på M/69 på venstre brystlommens springfold med spidsen vendende nedad. Enkeltkæmpermærket i stof bæres på jakke M/84 og/eller skjorte M/84. På jakken bæres den på venstre side 1 cm under yderste påsyning (håndgranat-strop) med spidsen vendende nedad. På skjorte M/84 bæres mærket midt på venstre brystlomme (under knappen) med spidsen vendende nedad.